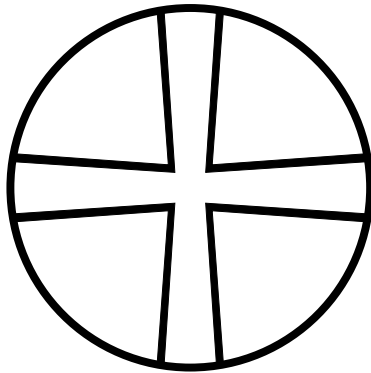

RUOTSIN KIRKON KÄSIKIRJA

Osa I

RUOTSIN KIRKON
KÄSIKIRJA

OSA I

Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I
på finska

Käännetty Ruotsin kirkon kirkolliskokouksen vuonna 2017
hyväksymästä kirkkokäsikirjasta

Ruotsin kirkko

Ruotsin kirkon käsikirja osa I
Yleinen jumalanpalvelus ja kirkolliset toimitukset

Hyväksytty kirkolliskokouksessa vuonna 2019

© Ruotsin kirkko 2019

Raamatun tekstit julkaistu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon
keskusrahaston luvalla

Kansi: Anna Larsson Design
Graafinen suunnittelu ja taitto: Åsa Ulfvebrand
Nuottikirjoitus: Notsättarna G och K Lillieström HB

ISBN 978-91-525-3777-7

Paino: Litopat S.p.A. Industria Grafica, Italia 20xx

Kustantaja: Verbum AB, Box 22543, 104 22 Stockholm. verbum.se

Sisällys

JOHDANTO II

YLEISIÄ OHJEITA 13

Yleinen jumalanpalvelus 13

Pääjumalanpalvelus 17

Erityisjumalanpalvelukset, teemajumalanpalvelukset ja lyhyet jumalanpalvelukset 17

Maallikon johtama jumalanpalvelus 19

Kirkolliset toimitukset 20

Merkkien selitykset 21

YLEINEN JUMALANPALVELUS 23

Päämessu 24

Messu/Jumalanpalvelus 26

Messu/Jumalanpalvelus seurakunnan pääjumalanpalveluksena 28

Ohjeita 30

Kokoontuminen 30

Sana 31

Kiitosateria 34

Lähtettäminen 35

Päämessu, Messu/Jumalanpalvelus 36

Kokoontuminen 36

Sana 72

Kiitosateria 100

Lähtettäminen 149

Jouluaamun jumalanpalvelus	153
Pitkäperjantain jumalanpalvelus	156
Pääsiäisyön messu	160
Ehtoollinen sairaan luona	168

KIRKOLLISET TOIMITUKSET 179

Kaste 180

Ohjeita 180

Kastejumalanpalvelus 183

Kastejumalanpalveluksen raamatuntekstejä 200

Kastejumalanpalveluksen laulettava esirukous 205

Kaste kriisitilanteessa 207

Kaste yleisen jumalanpalveluksen yhteydessä 212

Rippi 214

Ohjeita 214

Ripin järjestys 215

Konfirmaatio 220

Ohjeita 220

Konfirmaatiomessu/-jumalanpalvelus 222

Konfirmaatiomessun/-jumalanpalveluksen raamatuntekstejä 237

Konfirmaatio yleisen jumalanpalveluksen yhteydessä 240

Avioliittoon vihkiminen 241

Ohjeita 241

Vihkijumalanpalvelus 243

Vihkijumalanpalveluksen laulettava esirukous 259

Messu avioliittoon vihkimisen yhteydessä 263

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio 265

Avioliittoon vihkiminen ja kaste 274

Siviiliviranomaisen edessä tai muun järjestyksen mukaan

solmitun avioliiton siunaaminen sekä rekisteröidyn

parisuhteen siunaaminen 275

Hautaus 277

Ohjeita 277

Hautausjumalanpalvelus 280

Kuolleena syntyneen tai pienenä kuolleen

lapsen hautausjumalanpalvelus 293

Hautausjumalanpalveluksen rukouksia 305

Hautausjumalanpalveluksen raamatuntekstejä 309

Hautausjumalanpalveluksen laulettava esirukous 320

Messu hautauksen yhteydessä 324

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio 326

Arkun/Urnin laskeminen hautaan 335

Jumalanpalvelusten musiikki

YLEINEN JUMALANPALVELUS

Jumalanpalvelusmusiikki A 343

Herra, armahda / Kyrie 344

Ylistyslaulu / Gloria ja Laudamus 351

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio 384

Pyhä/Sanctus 403

Jumalan Karitsa / Agnus Dei 407

Ylistys/Benedicamus 411

Jumalanpalvelusmusiikki B 415

Herra, armahda / Kyrie 416

Ylistyslaulu / Gloria ja Laudamus 417

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio 420

Pyhä/Sanctus 439

Jumalan Karitsa / Agnus Dei 440

Ylistys/Benedicamus 441

Jumalanpalvelusmusiikki C 443

Herra, armahda / Kyrie 444

Ylistyslaulu / Gloria ja Laudamus 446

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio 447

Pyhä/Sanctus 459

Jumalan Karitsa / Agnus Dei 460

Ylistys/Benedicamus 461

Jumalanpalvelusmusiikki D 463

Herra, armahda / Kyrie 464

Ylistyslaulu / Gloria ja Laudamus 465

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio 467

Pyhä/Sanctus 471

Jumalan Karitsa / Agnus Dei 472

Ylistys/Benedicamus 474

Jumalanpalvelusmusiikki E 477

Herra, armahda / Kyrie 478

Ylistyslaulu / Gloria ja Laudamus 479

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio 481

Pyhä/Sanctus 485

Jumalan Karitsa / Agnus Dei 487

Ylistys/Benedicamus 488

Muut laulettavat kohdat 491

Johdantosanat 492

Päivän rukous: vuorotervehdys 498

Vanhan testamentin lukukappale ja epistola: päätös 499

Evankeliumi: ilmoittaminen ja päätös 500

Halleluja 501

Kirkon esirukous: laulettavat rukouslauseet 503

Kirkon esirukous 8 506

Kirkon esirukous 9 512

Ehtoollisrukous: seurakunnan vastaussanat 517

KIRKOLLISET TOIMITUKSET 519

Esirukoukset 520

Kaste 520

Avioliittoon vihkiminen 522

Hautaus 526

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio 530

Avioliittoon vihkiminen 530

Hautaus 539

MUSIIKIN LÄHDELUETTELO 548

Johdanto

Jumalanpalvelus on kirkon elämän keskus. Jumalanpalveluksessa seurakunta kohtaa Jumalan sanassa ja sakramenteissa. Jumalanpalvelus on seurakunnan yhteinen lahja ja tehtävä. Kaikkia kutsutaan osallistumaan jumalanpalvelukseen ja tuomaan omat kokemuksensa ja elämänkysymyksensä yhteiseen kokoontumiseen Jumalan edessä. Evankeliumin kuuleminen, ehtoollisen viettäminen ja yhteinen rukous ja ylistys ravitsevat jumalanpalvelukseen osallistuvien uskoa. Jumalanpalveluksesta seurakunta lähetetään arjen keskelle todistamaan evankeliumista ja tekemään rakkauden tekoja, kantamaan vastuuta lähetyksestä ja diakoniasta. Ruotsin kirkko on osa maailmanlaajuista, kristillistä kirkkoa, joka tunnustaa uskonsa kolmiyhteiseen Jumalaan ja ylistää häntä.

Ruotsin kirkon käsikirja on kirkolliskokouksen hyväksymä. Kirkkokäsikirja, *Raamattu*, *Ruotsin kirkon evankeliumikirja*, *Ruotsin kirkon virsikirja* sekä rukouskirja *En liten bönbok* ovat Ruotsin kirkon jumalanpalveluskirjoja, jotka ilmaisevat kirkon uskon, tunnustuksen ja opin.

Yleistä jumalanpalvelusta vietetään ensisijaisesti sunnuntaisin, Jeesuksen Kristuksen ylösnousemisen päivänä, Herran päivänä. Yleisen jumalanpalveluksen jumalanpalvelusjärjestykset noudattavat seuraavaa perusrakennetta: Kokoontuminen, Sana, Kiitosateria (jos vietetään ehtoollista) ja Lähettäminen. Nämä yleisen jumalanpalveluksen pääosien nimitykset ilmentävät jumalanpalveluksen yhteistä ekumeenista perusrakennetta.

Liturginen musiikki edistää jumalanpalveluksen kulkua ja tekee jumalanpalveluksesta kokonaisvaltaisemman. Seurakunnan yhteisellä virsilaululla on vahva asema Ruotsin kirkon jumalan-

palvelusperinteessä. Kuorolaulu ja soitinmusiikki tukevat seurakunnan laulua ja ilmentävät jumalanpalveluksen teemaa.

Kirkkokäsikirjan jumalanpalvelusjärjestykset kiinteine ja valinnaisine kohtineen muodostavat perustan paikallisseurakunnan jumalanpalveluselämälle. Ruotsin kirkon kirkkojärjestyksen (*Kyrkoordning för Svenska kyrkan*) mukaan kirkkoneuvosto, seurakuntaneuvosto ja kirkkoherra vastaavat paikallisesta jumalanpalveluselämästä ja sen kehittämisestä. Pappi, kirkkomuusikko, kirkkoväärtit ja jumalanpalvelusta viettävä seurakunta toteuttavat yhdessä kunkin yksittäisen jumalanpalveluksen.

Osallisuuden kokeminen on tärkeää kaikissa jumalanpalveluksissa. Jokaisen jumalanpalvelukseen osallistujan tulee voida olla mukana omine kykyineen ja lahjoineen.

Jumalanpalveluksessa pyritään erityisesti ottamaan huomioon lasten ja nuorten osallisuus. Jumalanpalveluksen viettäminen myös muilla kielillä kuin ruotsiksi on olennainen osa Ruotsin kirkon jumalanpalveluselämää. Siksi kirkkokäsikirja on käännetty kokonaan tai osittain kansallisille vähemmistökielille, ruotsalaiselle viittomakielelle sekä tietyille muille kielille.

Yleisiä ohjeita

YLEINEN JUMALANPALVELUS

Kirkkokäsikirjassa yleisellä jumalanpalveluksella tarkoitetaan jumalanpalvelusta, joka vietetään Päämessun tai Messun/Jumalanpalveluksen järjestyksen mukaan ja joka noudattaa jumalanpalveluksen perusrakennetta (Kokoontuminen, Sana, Kiitosateria, Lähettäminen).

Kirkkokäsikirja ei sisällä erityistä järjestystä perhejumalanpalvelukselle. Kaikenikäisille tarkoitettut jumalanpalvelukset rakennetaan Päämessun ja Messun/Jumalanpalveluksen järjestysten pohjalta.

Päämessun ja Messun/Jumalanpalveluksen perusrakenteen (Kokoontuminen, Sana, Kiitosateria, Lähettäminen) pohjalta voidaan rakentaa kullekin viikonpäivälle sopiva yleinen jumalanpalvelus. Nämä jumalanpalvelukset jakautuvat perusrakenteensa mukaan seuraavasti:

- Päämessu: ehtoollisjumalanpalvelus, jossa on paljon kiinteitä kohtia.
- Messu: ehtoollisjumalanpalvelus, jossa kiinteitä kohtia on vähemmän.
- Jumalanpalvelus: jumalanpalvelus, jossa ei vietetä ehtoollista ja jossa kiinteitä kohtia on vähemmän.

Yleisen jumalanpalveluksen vaihtoehtoisia kohtia, kuten rukouksia ja liturgista musiikkia, voidaan käyttää sekä Päämessussa että Messussa/Jumalanpalveluksessa. Yleisen jumalanpalveluksen,

jossa vietetään ehtoollista, johtaa henkilö, jolla on kelpoisuus toimia pappina Ruotsin kirkossa. Kirkkojärjestyksen mukaan myös maallikko voi johtaa jumalanpalveluksen, jossa ei vietetä ehtoollista. (Katso lähemmin s. 19 ja kirkkojärjestyksen säädökset.)

Kirkkovuoden ajankohta ilmenee jumalanpalveluksessa muun muassa rukouksissa, lukukappaleissa ja liturgisessa musiikissa. Kirkkovuosi koostuu seuraavista sarjoista:

Joulunajan sarja, jota käytetään ensimmäisestä adventtisunnuntaista kuudenteen loppiaisen jälkeiseen sunnuntaihin sekä kynttilänpäivänä ja Neitsyt Marian ilmestyspäivänä.

Paastonajan sarja, jota käytetään laskiaissunnuntaista (tuhkakeskiviikosta) pitkäperjantaihin.

Pääsiäisajan sarja, jota käytetään pääsiäispäivästä (pääsiäisyöstä) toiseen helluntaipäivään.

Yleinen sarja, jota käytetään Pyhän Kolminaisuuden päivästä tuomiosunnuntaihin sekä septuagesima- ja seksagesimasunnuntaina. Yleistä sarjaa voidaan käyttää myös kirkkovuoden muina aikoina.

Kellojensoitto kutsuu jumalanpalvelukseen. Jumalanpalvelus aloitetaan kellojensoitolla aina kun se on mahdollista.

Kaikki kirkkokäsikirjan jumalanpalvelusjärjestykset sisältävät Herran rukouksen. Ruotsinkielisen kirkkokäsikirjan jumalanpalvelusjärjestyksissä käytetään Ruotsin kristillisen neuvoston (Sveriges kristna råd) vuonna 1996 hyväksymää ekumeenista käännöstä, joka otettiin käyttöön Ruotsin kirkossa vuonna 1998. Sen vaihtoehtona voidaan pastoraalisista syistä käyttää vanhempaa ruotsinkielistä käännöstä ”Fader vår”.

Suomenkielisessä käsikirjassa Herran rukouksesta käytetään Suomen evankelis-luterilaisen kirkon hyväksymää käännöstä. Sen sijasta voidaan käyttää myös Suomen Ekumeenisen Neuvoston vuonna 1973 hyväksymää ekumeenista käännöstä, jonka Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokous hyväksyi vuonna 2000:

Isä meidän, joka olet taivaassa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille anteeksi velkamme,
niin kuin mekin annamme anteeksi velallisillemme.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

Ruotsin kirkon käsikirjassa apostolinen uskontunnustus, Nikean uskontunnustus ja Siunaus ovat samassa muodossa kuin Suomen evankelis-luterilaisen kirkon *Jumalanpalvelusten kirjassa*.

Liturgiset laulut (Herra, armahda, Ylistyslaulu, Ylistäminen, Pyhä, Jumalan Karitsa ja Ylistys) on koottu kirkkovuoden mukaisiksi sarjoiksi: Jumalanpalvelusmusiikki A (pääsarja) ja Jumalanpalvelusmusiikki B, C, D ja E (täydentävät sarjat). Katso lähemmin s. 341 alkaen sekä *Ruotsin kirkon käsikirja Jumalanpalvelusten musiikki, Säestyskirja*.

Jumalanpalveluksissa voidaan käyttää myös muuta kirkkokäsikirjan teksteihin sopivaa musiikkia. Kirkkojärjestyksen säädösten mukaan kirkkoherra tekee päätöksen muun musiikin käyttämisestä, ja siitä on tehtävä ilmoitus tuomiokapituliin. Jos jumalanpalveluksessa käytetään muuta kuin kirkkokäsikirjaan sisältyvää järjestystä, tästä on tehtävä kirkkojärjestyksen mukainen ilmoitus tuomiokapituliin. Jos muun jumalanpalvelusjärjestyksen Kiitosaterian tekstit eroavat kirkkokäsikirjan teksteistä, niiden käyttämiselle tarvitaan tuomiokapitulin lupa. (Katso lähemmin kirkkojärjestyksen säädökset.)

Useita jumalanpalveluksen laulettavia kohtia voi johtaa esilaulaja tai kuoro. Liturgiset laulut voidaan laulaa ilman säestystä, tai ne voidaan lukea.

Jumalanpalveluksessa tai sen yhteydessä kerätään kolehti siten kuin kirkkojärjestyksessä säädetään.

Kirkollisten ilmoitusten lukemisesta ja niiden paikasta jumalanpalveluksessa päätetään seurakunnassa kirkkojärjestyksen säädöksiä noudattaen.

Pääjumalanpalvelus

Seurakunnan pääjumalanpalvelusta vietetään Päämessun tai Messun/Jumalanpalveluksen järjestyksen mukaan. (Katso lähemmin kirkkojärjestyksen säädökset.) Pääjumalanpalvelusten raamatunlukukappaleet luetaan *Ruotsin kirkon evankeliumikirjasta*.

Tarkempia ohjeita ja kooste pääjumalanpalveluksena vietetävän Päämessun ja Messun/Jumalanpalveluksen järjestyksistä, katso s. 24 ja 28, katso myös s. 30–35.

Pastoraatissa tai seurakunnassa voidaan viettää samana päivänä useampia pääjumalanpalveluksia. Seurakuntaohjesääntö määrittelee pääjumalanpalvelusten lukumäärän sekä sen, millaisia pääjumalanpalveluksia seurakunnassa vietetään. Seurakuntaohjesääntö laaditaan ja hyväksytään kirkkojärjestyksen säädösten mukaan. Seurakuntaohjesäännössä määritellään myös, kuinka monta pääjumalanpalveluksena vietettävää ehtoollisjumalanpalvelusta seurakunnassa tulee vähintään viettää vuoden aikana.

Erityisjumalanpalvelukset, teemajumalanpalvelukset ja lyhyet jumalanpalvelukset

Kirkkokäsikirjassa on Messun/Jumalanpalveluksen järjestykseen perustuvat erityiset järjestykset seuraaville jumalanpalveluksille:

- Jouluaamun jumalanpalvelus (s. 153)
- Pitkäperjantain jumalanpalvelus (s. 156)
- Pääsiäisyön messu (s. 160)
- Ehtoollinen sairaan luona (s. 168)

Jos ehtoollisen viettoa sairaan luona on vaikeiden olosuhteiden vuoksi lyhennettävä, siihen tulee kuitenkin aina sisältyä ehtoollisen asetussanojen lukeminen sekä pyhitetyn leivän ja viinin jakaminen. (Katso kirkkojärjestyksen säädökset.)

Myös silloin, kun Päämessua tai Messua/Jumalanpalvelusta ei vietetä pääjumalanpalveluksena eikä sen teema ole sidoksissa kirkkovuoden kulkuun, on noudatettava kyseisen jumalanpalvelusjärjestyksen perusrakennetta. Jumalanpalvelusjärjestys ja sen eri kohdat voidaan tällöin muotoilla valittuun teemaan sopiviksi. Kiitosaterian kohdissa noudatetaan kuitenkin aina kirkkokäsikirjan tekstejä.

Lyhyissä jumalanpalveluksissa, kuten viikkomessussa, voidaan evankeliumin sijasta lukea jokin muu raamatunteksti ja virsien määrää voidaan vähentää. Saarna/Puhe voidaan liittää Johdantosanujen yhteyteen ja se voi johtaa Anteeksipyyntöön ja Anteeksiantoon/Armonvakuutukseen tai rukoukseen Jumalan varaan jättäytymisestä. Esirukousaiheet voidaan liittää Ehtoollisrukoukseen tai Kiitosrukoukseen ehtoollisen jälkeen.

Maallikon johtama jumalanpalvelus

Maallikon johtamassa jumalanpalveluksessa noudatetaan seuraavaa Jumalanpalveluksen järjestystä. (Katso myös s. 36-152.) Kursivoidut kohdat ovat valinnaisia.

- *Kellojensoitto*
- Virsi
- Johdantosanat
- *Anteeksipyyntö, Armonvakuutus ja Kiitosrukous*
tai vaihtoehtoisesti *Jumalan varaan jättäytyminen*
(joko tässä tai osana Kirkon esirukousta)
- *Päivän rukous*
- *Vanhan testamentin lukukappale ja/tai Epistola*
- *Virsi*
- Evankeliumi
- Saarna/Puhe
- *Uskontunnustus*
- *Virsi*
- Kirkon esirukous
- Herran rukous
- Siunaus (muodossa ”Herra siunatkoon meitä – –.”)
- Virsi
- *Päätösmusiikki*
- *Läbättämissanat*

Maallikon johtama jumalanpalvelus voidaan viettää myös pääjumalanpalveluksena. (Katso s. 17, 28–29 sekä kirkkojärjestyksen säädökset.) Jos jumalanpalvelukseen sisältyy Anteeksipyyntö, Anteeksianto korvataan Armonvakuutuksella. Siunaus lausutaan muodossa ”Herra siunatkoon meitä – –.”, katso lähemmin s. 151.

KIRKOLLISET TOIMITUKSET

Ruotsin kirkon käsikirjan osan I mukaiset kirkolliset toimitukset ovat kaste, rippi, konfirmaatio, avioliittoon vihkiminen ja hautaus.

Kastetta, avioliittoon vihkimistä ja hautausta edeltää toimituskeskustelu, jossa jumalanpalveluksen toimittava pappi tapaa ne, joita toimitus ensisijaisesti koskee. Nuoren tai aikuisen kastetta sekä konfirmaatiota edeltää opetus. (Katso lähemmin kirkkojärjestyksen säädökset.) Kirkollisissa toimituksissa on pyrittävä aina ottamaan huomioon lasten ja nuorten osallisuus.

Kirkollisiin toimituksiin sisältyy vähintään kaksi virttä. Virsien paikat voidaan valita joustavasti.

Raamatun lukeminen sisältyy aina kirkollisiin toimituksiin. Kaste- ja konfirmaatiojumalanpalveluksessa on sekä kiinteitä että vapaasti valittavia lukukappaleita. Kirkkokäsikirja sisältää ehdotuksia vapaasti valittaviksi teksteiksi. Avioliittoon vihkimisessä luetaan jokin tai joitakin kirkkokäsikirjassa ehdotetuista lukukappaleista. Myös ripin ja hautausjumalanpalveluksen järjestykset sisältävät ehdotuksia lukukappaleiksi.

Esirukous on kiinteä kohta kaste-, konfirmaatio-, vihki- ja hautausjumalanpalveluksessa. Esirukous voidaan valita kirkkokäsikirjan vaihtoehtoista tai se voidaan muotoilla vapaasti. Ripissä esirukous voidaan liittää osaksi Kiitosrukousta.

Kutakin kirkollista toimitusta varten laaditut erityiset ohjeet sekä toimitusten järjestykset löytyvät s. 180, 214, 220, 241 ja 277. Kirkkokäsikirjaan sisältyvät myös seuraavat erityisissä tilanteissa vietettävät jumalanpalvelukset: Kaste kriisitilanteessa ja Kuolleena syntyneen tai pienenä kuolleen lapsen hautausjumalanpalvelus (katso s. 207, 293).

MERKKIEN SELITYKSET

Seuraavat merkkien selitykset koskevat kaikkia kirkkokäsikirjan jumalanpalvelusjärjestyksiä:

Normaali otsikko = kiinteä, pakollinen kohta.

Kursivoitu otsikko = valinnainen kohta, joka voidaan jättää pois, ellei ohjeistuksessa toisin mainita.

Asteriski * = kohta, jonka aikana seurakunta voi seisoa.

Tekstissä kursivoidut sanat (*sinä/te, hän/be* jne.) ilmaisevat, että käytetään tilanteeseen soveltuvaa sanaa.

Sulkeissa oleva teksti voidaan jättää lukematta.

(+) osoittaa kohdan, jossa voidaan tehdä ristinmerkki.

(– –) osoittaa kohdan, johon voidaan lisätä sanoja.

Kirkkokäsikirjan lyhenteet:

P Pappi

E Esilukija, esilaulaja tai muu jumalanpalveluksen toimittaja

S Seurakunta

Sanalla ”kohta” tarkoitetaan jumalanpalveluksen pääosiin (Kokoontuminen, Sana, Kiitosateria ja Lähettäminen) kuuluvia pienempiä osia niin yleisessä jumalanpalveluksessa kuin kirkollisissa toimituksissa. Yleisen jumalanpalveluksen kohtien nimet ovat suomenkielisiä, mutta soveltuvin kohdin käytetään myös läntisen kirkon jumalanpalvelusperinteen mukaisia, tavallisesti latinankielisiä nimiä.

Liturgisten laulujen tekstit ja sävelmät on numeroitu, esimerkiksi Herra, armahda 1: A1. Numero ennen kaksoispistettä viittaa tekstivaihtoehtoon ja kaksoispisteen jälkeinen numero sävelmävaihtoehtoon. Kirjaimet A-E viittaavat sävelmäsarjoihin.

Tiettyihin liturgisiin lauluihin ja esirukouksiin merkitty viittaus Rvk kertoo, että kyseinen aineisto sisältyy myös *Ruotsin kirkon virsikirjaan*.

Liturgisten laulujen teksteissä esiintyvät kursivoidut ja sulkeissa olevat sanat (s. 55–108) ilmaisevat, että lauletaessa käytetään kuhunkin melodiaan soveltuvaa vaihtoehtoa.

Yleinen jumalanpalvelus

Päämessu

Päämessu vietetään pääjumalanpalveluksena seuraavan järjestyksen mukaan. Katso myös kirkkokäsikirjan s. 17 sekä kirkkojärjestyksen säädökset.

KOKOONTUMINEN

Kellojensoitto (katso s. 30)

Virsi

Johdantosanat

Anteeksipyyntö, Anteeksianto tai Armonvakuutus, Kiitosrukous
(voidaan liittää myös Kirkon esirukouksen yhteyteen)

Herra, armahda / Kyrie

Ylistyslaulu / Gloria ja Laudamus

Päivän rukous

SANA

Vanhan testamentin lukukappale

Psalmi

Epistola

Virsi

Evankeliumi

Halleluja

Saarna

Uskontunnustus/Credo (voidaan korvata trinitaarisella,
Pyhää Kolminaisuutta kuvaavalla virrellä)

Virsi

Anteeksipyyntö, Anteeksianto tai Armonvakuutus, Kiitosrukous
(jätetään pois, jos kohta on sisältynyt Kokoontuminen-osaan tai
jos se liitetään osaksi Kirkon esirukousta)

Kirkon esirukous (voi sisältää rukouksen kastettujen, konfirmoitujen ja avioliittoon vihittävien tai vihittyjen puolesta sekä kuolleiden muistamisen) (Anteeksipyyntö ja Armonvakuutus voidaan liittää osaksi Kirkon esirukousta)

KIITOSATERIA

Virsi (Uhrivirsi/Offertorium)

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio

Pyhä/Sanctus

Ehtoollisrukous

Herran rukous / Pater noster

Leivän murtaminen / Fractio

Rauhan tervehdys / Pax

Jumalan Karitsa / Agnus Dei

Ehtoollisen vietto / Communio

Kiitosrukous ehtoollisen jälkeen

LÄHETTÄMINEN *Kohtien järjestys voidaan valita vapaasti.
Vähintään yksi virsi on laulettava.*

Ylistysvirsi tai Ylistys/Benedicamus

Siunaus

Lähetämissanat

Virsi (ellei ole laulettu Ylistysvirttä)

Päätösmusiikki/Postludium

Messu/Jumalanpalvelus

KOKOONTUMINEN

Kellojensoitto (katso s. 30)

Virsi

Johdantosanat

Anteeksipyyntö, Anteeksianto tai Armonvakuutus, Kiitosrukous

tai vaihtoehtoisesti *Jumalan varaan jättäytyminen*

(voidaan liittää myös Kirkon esirukouksen yhteyteen)

Herra, armahda / Kyrie

Ylistyslaulu / Gloria ja Laudamus

Päivän rukous

SANA

Vanhan testamentin lukukappale ja/tai Epistola

Virsi (katso s. 18)

Evankeliumi (katso s. 18)

Halleluja

Saarna (katso s. 18)

Uskontunnustus/Credo

Virsi

Anteeksipyyntö, Anteeksianto tai Armonvakuutus, Kiitosrukous

tai vaihtoehtoisesti *Jumalan varaan jättäytyminen*

(tässä tai Kokoontuminen-osassa)

Kirkon esirukous (voi sisältää rukouksen kastettujen,

konfirmoitujen ja avioliittoon vihittävien tai vihittyjen

puolesta sekä kuolleiden muistamisen) (Anteeksipyyntö ja

Armonvakuutus, tai Jumalan varaan jättäytyminen, voidaan

liittää osaksi Kirkon esirukousta)

Herran rukous / Pater noster (tässä kohdassa, kun vietetään Jumalanpalvelusta, muutoin Kiitosateria-osassa)

KIITOSATERIA

Virsi (Uhrivirsi/Offertorium)

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio

Pyhä/Sanctus

Ehtoollisrukous

Herran rukous / Pater noster

Leivän murtaminen / Fractio

Rauhan tervehdys / Pax

Jumalan Karitsa / Agnus Dei

Ehtoollisen vietto / Communio

Kiitosrukous ehtoollisen jälkeen

LÄHETTÄMINEN *Kohtien järjestys voidaan valita vapaasti.
Vähintään yksi virsi on laulettava.*

Ylistysvirsi tai Ylistys/Benedicamus

Siunaus

Läbettämissanat

Virsi (ellei ole laulettu Ylistysvirttä)

Päätösmusiikki/Postludium

Messu/Jumalanpalvelus seurakunnan pääjumalanpalveluksena

Kun Messu/Jumalanpalvelus vietetään seurakunnan pääjumalanpalveluksena, noudatetaan seuraavaa järjestystä. Katso myös s. 30–35 sekä kirkkojärjestyksen säädökset. Jos maallikko johtaa jumalanpalveluksen, joka vietetään pääjumalanpalveluksena ja johon kuuluu Anteeksipyyntö, käytetään Anteeksiannon sijaan Armonvakuutusta. Siunaus lausutaan tällöin muodossa ”Herra siunatkoon meitä –.”, katso s. 19 ja 151.

KOKOONTUMINEN

Kellojensoitto (katso s. 30)

Virsi

Johdantosanat

Anteeksipyyntö, Anteeksianto tai Armonvakuutus, Kiitosrukous
tai vaihtoehtoisesti Jumalan varaan jättäytyminen
(voidaan liittää myös Kirkon esirukouksen yhteyteen)

Herra, armahda / Kyrie

Ylistyslaulu / Gloria ja Laudamus

Päivän rukous

SANA

Vanhan testamentin lukukappale ja/tai Epistola

Virsi (katso s. 18)

Evankeliumi

Halleluja

Saarna

Uskontunnustus/Credo (voidaan korvata trinitaarisella,
Pyhää Kolminaisuutta kuvaavalla virrellä)

Virsi

Anteeksipyyntö, Anteeksianto tai Armonvakuutus, Kiitosrukous tai vaihtoehtoisesti Jumalan varaan jättäytyminen (tässä tai Kokoontuminen-osassa)

Kirkon esirukous (voi sisältää rukouksen kastettujen, konfirmoitujen ja avioliittoon vihittävien tai vihittyjen puolesta sekä kuolleiden muistamisen) (Anteeksipyyntö ja Armonvakuutus, tai Jumalan varaan jättäytyminen, voidaan liittää osaksi Kirkon esirukousta)

Herran rukous / Pater noster (tässä kohdassa, kun vietetään Jumalanpalvelusta, muutoin Kiitosateria-osassa)

KIITOSATERIA

Virsi (Uhrivirsi/Offertorium)

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio

Pyhä/Sanctus

Ehtoollisrukous

Herran rukous / Pater noster

Leivän murtaminen / Fractio

Rauhan tervehdys / Pax

Jumalan Karitsa / Agnus Dei

Ehtoollisen vietto / Communio

Kiitosrukous ehtoollisen jälkeen

LÄHETTÄMINEN *Kohtien järjestys voidaan valita vapaasti. Vähintään yksi virsi on laulettava.*

Ylistysvirsi tai Ylistys/Benedicamus

Siunaus

Läbettämissanat

Virsi (ellei ole laulettu Ylistysvirttä)

Päätösmusiikki/Postludium

Ohjeita

KOKOONTUMINEN

Kellojensoitto. Jumalanpalvelus aloitetaan kellojensoitolla, jos se on mahdollista.

Kokoontuminen-osan alussa voi olla (risti)kulkue. Ehtoollislahjat voidaan tuoda alttarille.

Kun vietetään lyhyttä Messua/Jumalanpalvelusta, virsien määrää voidaan vähentää, katso s. 18. Virret voidaan laulaa tai lukea.

Johdantosanat. Trinitaarinen alkusiunaus on Päämessun ja Messun/Jumalanpalveluksen kiinteä kohta. Alkusiunauksessa käytetään jotakin s. 36–37 vaihtoehtoista. Tämän jälkeen jatketaan ehdotetuilla johdantosanoilla 1–15, muilla johdantosanoilla tai Introituksella. Kun vietetään Jumalanpalvelusta, Johdantosanoja voi edeltää lausuttu tai laulettu Pyhä-hymni. Johdantosanat voidaan muotoilla Anteeksipyyntöön ja Anteeksiantoon johdattavaksi puheeksi. Johdantosanoja seuraa esimerkiksi Anteeksipyyntö tai Herra, armahda (Kyrie). Monet ehdotetuista johdantosanoista soveltuvat luettavaksi ääneen yhdessä tai vuorolukuna.

Kasteen muistaminen voidaan liittää Kokoontuminen-osaan tai Kirkon esirukouksen yhteyteen. Kasteen muistamisessa voidaan käyttää Johdantosanoja 15, muita johdantosanoja tai Pääsiäisyön messun sanoja. Voidaan kokoontua kastemaljan äärelle ja sytyttää Kristus-kynttilä tai kastekynttilä (katso lähemmin s. 83 ja s. 163–165).

Anteeksipyyntö, Anteeksianto/Armonvakuutus ja Kiitosrukous tai vaihtoehtoisesti Jumalan varaan jättäytyminen voidaan liittää Kokoontuminen-osaan tai Kirkon esirukouksen yhteyteen (katso Sana-osan ohjeet). Anteeksianto voidaan, esimerkiksi maallikon johtamassa jumalanpalveluksessa, korvata Armonvakuutuksella. Kiitosrukous on Päämessun kiinteä kohta. Messussa/Jumalanpalveluksessa Kiitosrukous on valinnainen. Kohta kokonaisuudessaan on Päämessun kiinteä kohta (lukuunottamatta Jumalan varaan jättäytymistä, joka ei kuulu Päämessuun). Messussa/Jumalanpalveluksessa kohta kokonaisuudessaan on valinnainen. Kun Messu/Jumalanpalvelus vietetään pääjumalanpalveluksena, kohta on kiinteä.

Herra, armahda, Ylistyslaulu ja Päivän rukous ovat Päämessun kiinteitä kohtia. Messussa/Jumalanpalveluksessa nämä kohdat ovat valinnaisia. Paastonaikana Ylistyslaulu voidaan jättää pois. Päivän rukous voidaan aloittaa papin / jumalanpalveluksen johtajan ja seurakunnan välisellä luettavalla tai laulettavalla vuoro-tervehdyksellä (salutaatio).

SANA

Jumalanpalveluksen raamatunlukukappaleet. Jumalanpalveluksessa voidaan lukea useampia raamatunlukukappaleita *Ruotsin kirkon evankeliumikirjasta*. Päämessuun kuuluvat Vanhan testamentin lukukappale, epistola ja evankeliumi. Messussa/Jumalanpalveluksessa Vanhan testamentin lukukappale ja epistola ovat valinnaisia kohtia. Lyhyessä jumalanpalveluksessa evankeliumi voidaan korvata jollakin muulla raamatunlukukappaleella.

Psalmi on valinnainen kohta. Tekstinä voidaan käyttää *Ruotsin kirkon evankeliumikirjan* kyseisen päivän psalmia, ja se voidaan

lukea, laulaa tai lukea vuorolukuna. Jos käytetään psalmeja, Vanhan testamentin lukukappale voidaan jättää lukematta. Voidaan käyttää myös raamattuhymniä.

Halleluja on valinnainen kohta.

Saarna pohjautuu *Ruotsin kirkon evankeliumikirjan* yhteen tai useampaan päivän lukukappaleeseen. Suurina juhlapäivinä, kuten ensimmäisenä adventtisunnuntaina ja joulupäivänä, saarnan lähtökohtana voi olla kyseiselle pyhäpäivälle annettu vaihtoehtoinen lukukappale, joka luetaan saarnan yhteydessä. Tällöin Vanhan testamentin lukukappale tai epistola jätetään lukematta. Lyhyessä jumalanpalveluksessa Saarna/Puhe voidaan liittää Johdantosanojen yhteyteen, katso s. 18. Saarnan jälkeen voi seurata musiikkia tai hiljaisuus, jonka aikana on mahdollista syventyä mietiskelemään päivän sanomaa.

Uskontunnustuksena käytetään apostolista uskontunnustusta tai Nikean uskontunnustusta. Uskontunnustus on Päämessun ja pääjumalanpalveluksen kiinteä kohta. Uskontunnustus voidaan korvata trinitaarisella, Pyhää Kolminaisuutta kuvaavalla virrellä.

Rukous kastettujen, konfirmoitujen ja avioliittoon vihittävien tai vihittyjen puolesta sekä kuolleiden muistaminen voidaan liittää osaksi Kirkon esirukousta tai sen edelle. Päivän kolehti voidaan ilmoittaa tässä tai jumalanpalveluksen muussa kohdassa, katso s. 16.

Anteeksipyyntö, Anteeksianto/Armonvakuutus ja Kiitosrukous tai vaihtoehtoisesti Jumalan varaan jättäytyminen. Kiinteä kohta Päämessun Kokoontuminen-osassa tai Kirkon esirukouksen yhteydessä (katso Kokoontuminen-osan ohjeet).

Messussa/Jumalanpalveluksessa kohta on valinnainen ja, toisin kuin Päämessussa, voidaan käyttää myös vaihtoehtoa Jumalan varaan jättäytyminen. Kun Messu/Jumalanpalvelus vietetään pääjumalanpalveluksena, ovat Anteeksipyyntö ja siihen liittyvä Anteeksianto/Armonvakuutus tai vaihtoehtoisesti Jumalan varaan jättäytyminen kiinteitä kohtia.

Kirkon esirukous on Päämessun kiinteä kohta. Kohta on kiinteä myös Messussa/Jumalanpalveluksessa, kun se vietetään pääjumalanpalveluksena. Jos Messua/Jumalanpalvelusta ei vietetä pääjumalanpalveluksena, esirukouksen ei tarvitse olla oma, erillinen kohtansa, mutta sen on kuitenkin oltava mukana jossakin jumalanpalveluksen kohdassa. Ehdotettujen esirukousten sijaan voidaan käyttää muuta esirukousta. Ehdotetuissa esirukouksissa on sekä luettavia että laulettavia rukouksia. Vapaamuotoisen esirukouksen valmistelemisen tueksi annetaan ehdotuksia esirukouksen aiheiksi ja rakenteeksi s. 80–81. Esirukouksen alkuun ja loppuun voidaan liittää rukouslause, jota voidaan käyttää myös esirukouksen aikana toistuvana vastauksena. Kirkkokäsikirjassa annetaan muutamia vaihtoehtoja luettaviksi ja laulettaviksi rukouslauseiksi. Myös muita rukouslauseita on mahdollista käyttää.

Rukous kastettujen, konfirmoitujen ja avioliittoon vihittävien tai vihittyjen puolesta sekä kuolleiden muistaminen voidaan liittää osaksi Kirkon esirukousta tai sen edelle.

Herran rukous. Kun vietetään Jumalanpalvelusta, Herran rukous tulee Kirkon esirukouksen jälkeen. Päämessussa ja Messussa Herran rukous on Kiitosateria-osassa.

KIITOSATERIA

Kiitosaterian kaikki kohdat ovat Päämessun kiinteitä kohtia. Kun Messu vietetään pääjumalanpalveluksena, Kiitosaterian kaikki kohdat ovat kiinteitä.

Ehtoollislahjat voidaan tuoda alttarille Kiitosateria-osan alussa.

Ylistäminen koostuu Ylistämisen johdannosta ja Prefaatiosta, jotka voidaan laulaa tai lukea. Ylistäminen on Päämessun kiinteä kohta, ja siinä käytetään kirkkokäsikirjassa annettuja vaihtoehtoja. Messussa kohta on valinnainen. Kun Messu vietetään pääjumalanpalveluksena, Ylistäminen on kiinteä kohta.

Pyhä on Päämessun kiinteä kohta, ja siinä käytetään kirkkokäsikirjassa annettuja vaihtoehtoja. Messussa kohta on valinnainen. Kun Messu vietetään pääjumalanpalveluksena, Pyhä on kiinteä kohta.

Ehtoollisrukous on Päämessun ja Messun kiinteä kohta. Ehtoollisrukouksena käytetään jotakin kirkkokäsikirjan vaihtoehtoista.

Herran rukous on Päämessun ja Messun kiinteä kohta.

Leivän murtaminen, Rauhan tervehdys ja Jumalan Karitsa ovat Päämessun kiinteitä kohtia. Messussa nämä kohdat ovat valinnaisia. Kun Messu vietetään pääjumalanpalveluksena, kohdat ovat kiinteitä.

Kiitosrukous ehtoollisen jälkeen on Päämessun kiinteä kohta. Messussa kohta on valinnainen. Käytetään jotakin kirkkokäsikirjan vaihtoehtoista tai muuta rukousta. Kun Messu vietetään pääjumalanpalveluksena, Kiitosrukous ehtoollisen jälkeen on

kiinteä kohta. Rukouksen voi johtaa pappi tai esilukija, tai seurakunta voi rukoilla sen yhteen ääneen. Monet ehdotetuista rukouksista voidaan lukea vuorolukuna.

LÄHETTÄMINEN

Lähtämisen eri kohtien järjestys voidaan valita vapaasti.

Vähintään yksi virsi on laulettava.

Ylistys voi olla ylistysvirsi tai jokin Ylistys sävelmäsarjoista A–E.

Ylistys voidaan jättää pois paastonaikana.

Siunaus on Päämessun ja Messun/Jumalanpalveluksen kiinteä kohta.

Lähtämissanat on valinnainen kohta. Lähtämissanoina voidaan käyttää jotakin s. 151–152 olevista vaihtoehtoista tai ne voidaan muotoilla vapaasti. Lähtämissanat voidaan lausua vuorotervehdyksenä, jolloin ne tulevat heti Siunauksen jälkeen. Ne voidaan myös muotoilla pidemmiksi, lähtämisen sisältöä kuvaaviksi lähtämissanoinaiksi, jolloin ne sijoitetaan Lähtämisen-osan loppuun.

Jumalanpalvelus voi päättyä virteen (ellei sitä ole laulettu aikaisemmin Lähtämisen-osassa) ja/tai Päätösmusiikkiin. Voidaan poistua (risti)kulkueena.

Päämessu, Messu/Jumalanpalvelus

KOKOONTUMINEN

KELLOJENSOITTO

Jumalanpalvelus aloitetaan kellojensoitolla, jos se on mahdollista.

VIRSI

Virren aikana voi olla (risti)kulkue. Ehtoollislahjat voidaan tuoda alttarille.

JOHDANTOSANAT

Trinitaarinen alkusiunaus on kiinteä kohta Päämessussa ja Messussa/Jumalanpalveluksessa. Alkusiunauksen jälkeen jatketaan jollakin kirkkokäsikirjan johdantosanoista, vapaasti muotoilluilla johdantosanoilla tai Introituksella. Kun vietetään Jumalanpalvelusta, johdantosanoja voi edeltää lausuttu tai laulettu Pyhä-hymni. Johdantosanat voidaan muotoilla Anteeksipyyntöön ja Anteeksiantoon johdattavaksi puheeksi. Monet ehdotetuista johdantosanoista soveltuvat luettavaksi yhdessä ääneen tai vuorolukuna.

P/E Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P/E Kolmiyhtheisen Jumalan,
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P/E Kolmiyhtheisen Jumalan nimessä.

S Aamen.

Kun vietetään Jumalanpalvelusta, trinitaarisen alkusiunauksen jälkeen voi seurata lausuttu tai laulettu Pyhä-hymni, minkä jälkeen jatketaan johdantosanoilla.

P/E Pyhä, pyhä, pyhä on Herra Sebaot.

Koko maa on täynnä sinun kirkkauttasi.

Jatketaan jollakin seuraavista johdantosanoista tai vapaasti muotoilluilla johdantosanoilla:

Johdantosanat 1

Sinä, joka olet luonut maailman ja kaiken, mitä siinä on,
sinä, joka olet taivaan ja maan Herra,
et asu ihmiskäsin tehdyissä temppeleissä.

Taivasiin ja taivasten taivasiin sinä et mahdu,
mutta olet täällä, lähellä meitä jokaista.

Sinussa me elämme, liikumme ja olemme.

Sinussa on meidän alkumme ja päämäärämme.

Yhdessä maan kaikkien kansojen kanssa, kaikkina aikoina,
me kiitämme ja ylistämme sinua
(ja rukoilemme ja tunnustamme):

Johdantosanat 2

P/E Syvyydestä minä huudan sinua, Herra.

S Herra, kuule minun ääneni,
tarkatkoot sinun korvasi rukoustani.

P/E Jos sinä, Herra, pidät mielessäsi synnit,
Herra, kuka silloin kestää?

S Mutta sinun on armo, sinä annat anteeksi,
että me eläisimme sinun pelossasi.

P/E Minä odotan sinua, Herra,
odotan sinua koko sielustani
ja panen toivoni sinun sanaasi.

S Minä odotan Herraa kuin vartijat aamua,
hartaammin kuin vartijat aamua.

P/E Pane toivosi Herraan!
Hänen armonsä on runsas,
hän voi sinut lunastaa.

S Hän lunastaa kansansa
kaikista sen synneistä.

Johdantosanat 3

Me olemme kokoontuneet yhteen,
ja sinä, Jumala, olet kanssamme.

Olet lähellä

kuin ilma, jota hengitämme.

Sinä näet ja autat,

sinä ymmärrät ja lohdutat.

Johdantosanat 4

Nyt on Jumalan aika.
 Täällä, huoneessaan,
 hän ympäröi meidät lämmöllä ja valolla.
 Nyt on Jumalan aika.
 Hänen sanansa johtaa meitä oikeaan
 ja vahvistaa uskoamme.
 Nyt on Jumalan aika.
 Me saamme rukoilla
 ja ottaa vastaan kaiken,
 mitä hän meille antaa.

Johdantosanat 5

Lauseet voidaan sanoa vapaassa järjestyksessä.

Jumala on täällä.
 Sinä olet täällä.
 Minä olen täällä.
 Me olemme täällä yhdessä.

Johdantosanat 6

Tunturien ja tasankojen Jumala,
 metsien ja rikkaan moninaisuuden Jumala,
 järvien, merten ja sykkivän elämän Jumala,
 sinä, joka olet kanssamme kaikkialla,
 missä me elämme ja asumme,
 sinun lähelläsi me tahdomme olla
 ja sinun nimessäsi rukoilla.

Johdantosanat 7

Alussa Jumala loi taivaan ja maan.

Ja Jumala sanoi:

Tehkäämme ihminen,

tehkäämme hänet kuvaksemme, kaltaiseksemme.

Ja Jumala loi ihmisen kuvakseen,

Jumalan kuvaksi hän hänet loi,

mieheksi ja naiseksi hän loi heidät.

Ja Jumala katsoi kaikkea tekemäänsä,

ja kaikki oli hyvää.

Muistakaamme, että olemme Jumalasta,

ja että hän on luonut meidät rakastamaan,

niin kuin hän rakastaa.

Ja muistakaamme,

että Jumalan rakkaus tulee elämäämme

Jeesuksessa Kristuksessa.

Me rukoilemme (ja tunnustamme):

Johdantosanat 8

Jumala on kaiken alku ja päämäärä.

Hän luo uutta ja suojelee maailmaa armollaan.

Anteeksiannon lupaus kantaa kautta aikojen,

siksi me rukoilemme (ja tunnustamme):

Johdantosanat 9

Koko elämämme on kätkeyty Jumalan rakkauteen,
yhteytemme ja yksinäisyytemme,
kipumme ja ilomme,
vahvuutemme ja haavoittuvuutemme.
Jumala tuntee meidät kaikki nimeltä
ja pitää meistä huolta.
Jeesuksessa Kristuksessa hän on lähellämme
armahtaen ja auttaen.
Me rukoilemme (ja tunnustamme):

Johdantosanat 10

Jumala on hyvä ja armollinen.
Kun me käännyimme pois hänestä,
hän etsii meitä.
Kun me sulkeudumme itseemme,
hän tahtoo avata meille uusia teitä.
Siksi saamme pukea sanoiksi
syntimme ja syyllisyytemme
ja tulla rohkeasti Jumalan eteen
hänen voimaansa ja armoonsa luottaen.
Me rukoilemme (ja tunnustamme):

Johdantosanat 11

Kasteessa meille on annettu lupaus
elämästä Jeesuksen Kristuksen yhteydessä.
Tähän lupaukseen luottaen
käännyimme nyt Jumalan puoleen
ja rukoilemme:

Johdantosanat 12

Jumala on täällä.

Hän on ikuinen, avoin, lähellä.

Hänessä me kohtaamme toisemme.

Hänen rakkaudessaan me elämme.

Hänen edessään me saamme

laulaa/rukoilla/tunnustaa:

Johdantosanat 13 (Joulun jumalanpalveluksissa, erityisesti Jouluaamun jumalanpalveluksessa. Voidaan myös laulaa.)

P/E Katso, minä ilmoitan teille ilosanoman. Halleluja.

S Suuren ilon koko kansalle. Halleluja.

P/E Tänään teille on syntynyt Vapahtaja. Halleluja.

S Hän on Kristus, Herra. Halleluja.

P/E Kunnia olkoon Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen.

S Niin kuin alusta ollut on, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

Johdantosanat 14 (Erityisesti kärsimysaikana sekä Pitkäperjantain jumalanpalveluksessa.)

P/E Jumala, ole minulle armollinen hyvyydessäsi,
pyyhi pois minun syntini suuren laupeutesi tähden.

S Pese minut puhtaaksi rikoksestani
ja anna lankeemukseni anteeksi.

P/E Minä tiedän pahat tekoni,
minun syntini on aina minun edessäni.

S Sinua, sinua vastaan olen rikkonut,
olen tehnyt vastoin sinun tahtoasi.

- P/E Käänä katseesi pois synneistäni
ja pyyhi minusta kaikki pahat tekoni.
- S Jumala, luo minuun puhdas sydän
ja uudista minut, anna vahva henki.
- P/E Älä karkota minua kasvojesi edestä,
älä ota minulta pois Pyhää Henkeäsi.
- S Anna minun jälleen iloita pelastuksen lahjasta
ja seurata sinua koko sydämeistäni.

Johdantosanat 15 *(Eryyisesti Kasteen muistamisen yhteydessä,
katso s. 83 ja 163.)*

Kasteessa meidät liitetään Jeesukseen Kristukseen yhdessä kaikkien niiden kanssa, jotka kaikkina aikoina ja kaikkialla maailmassa tahtovat seurata häntä elämässä ja kuolemassa ylösnousemuksen toivon kantamina. Kasteessa ei tehdä eroa ihmisten välillä. Kukaan ei ole suurin tai pienin, ensimmäinen tai viimeinen. Kaikki me olemme yhtä Jeesuksessa Kristuksessa.

ANTEEKSIPIYYNTÖ

Päämessun kiinteä kohta. Messussa/Jumalanpalveluksessa kohta on valinnainen. Kun Messu/Jumalanpalvelus vietetään pääjumalanpalveluksena, Anteeksipyyntö (tai Jumalan varaan jättäytyminen) on kiinteä kohta. Anteeksipyyntö voidaan vaihtoehtoisesti liittää osaksi Kirkon esirukousta tai sen yhteyteen, katso s. 79.

Anteeksipyyntö 1

S Tunnustan edessäsi,
 pyhä ja vanhurskas Jumala,
 että olen tehnyt syntiä
 ajatuksin, sanoin ja teoin.
 En ole rakastanut sinua yli kaiken
 enkä lähimmäistäni niin kuin itseäni.
 Syntini tähden olen syyllinen
 suurempaan pahaan kuin ymmärrän
 ja kuulun ihmiskuntaan,
 joka on kääntynyt pois sinusta.
 Siksi pyydän apua,
 että näkisin syntini ja luopuisin niistä.
 Anna minulle anteeksi
 Jeesuksen Kristuksen tähden.

Anteeksipyyntö 2

S Jumala,
 olen osallinen maailman syntiin
 ja tunnustan nyt edessäsi
 sen synnin, josta olen vastuussa.
 Anna minulle anteeksi
 Jeesuksen Kristuksen nimessä.

Anteeksipyyntö 3

- S** Tunnustan edessäsi, pyhä Jumala,
että olen usein ja monin tavoin
tehnyt syntiä ajatuksin, sanoin ja teoin.
Muista minua laupeudessa
ja anna minulle Jeesuksen Kristuksen tähden
anteeksi rikkomukseni.
- P** (Herra, kuule nyt jokaisen sydämen hiljainen tunnustus:
--
Jeesuksen, Jumalan Pojan veri
puhdistaa meidät kaikesta synnistä.)
- S** Tähän minä luotan
ja tahdon ottaa vastaan anteeksiannon
Jeesuksen Kristuksen tähden.)

Anteeksipyyntö 4

- S** Jeesus Kristus, tulen luoksesi.
Kaipaen parantavaa ja uudistavaa läsnäoloasi.
En ole osannut rakastaa
sinua ja luomakuntaasi,
lähimmäistäni ja itseäni.
Anna minulle anteeksi.
Olet luvannut ottaa vastaan jokaisen,
joka etsii sinua.
Ota vastaan minut.

Anteeksipyyntö 5

S Jumala, ole minulle armollinen hyvydessäsi,
 pyyhi pois minun syntini suuren laupeutesi tähden.
 Sinua vastaan minä olen rikkonut
 ja tehnyt vastoin sinun tahtoasi.
 Käännä katseesi pois synneistäni
 ja vapauta minut syyllisyydestäni.
 Jumala, luo minuun puhdas sydän
 ja uudista minut Henkesi voimalla.
 Älä karkota minua kasvojesi edestä
 äläkä ota minulta pois Pyhää Henkeäsi.
 Anna minun jälleen iloita pelastuksen lahjasta
 ja seurata sinua koko sydämestäni.

Anteeksipyyntö 6

S Armollinen Jumala,
 anna minulle anteeksi syntini
 (jotka nyt hiljaa tunnustan – –).
 P Kohtaa meidät armollasi.
 S Jeesuksen Kristuksen nimessä.

Anteeksipyyntö 7

S Jumala, sinä tunnet meidät ja rakastat meitä.
 Tiedät, että olemme tehneet syntiä.
 Emme ole eläneet sinun tahtosi mukaan.
 Anna meille anteeksi Jeesuksen Kristuksen tähden.

Anteeksipyyntö 8

S Minä köyhä, syntinen ihminen
tunnustan edessäsi, pyhä ja vanhurskas Jumala,
että minä, syntisenä syntynyt,
olen monin tavoin rikkonut sinua vastaan.
En ole rakastanut sinua yli kaiken
enkä lähimmäistäni niin kuin itseäni.
Ajatuksin, sanoin ja teoin
olen rikkonut sinua ja sinun käskyjäsi vastaan.
Ansaitseen tulla karkotetuksi kasvojesi edestä,
jos tuomitset minut syntieni mukaan.
Mutta sinä, rakas taivaallinen Isä,
olet luvannut hyvyytesi ja armosi niille,
jotka kääntyvät sinun puoleesi.
Sinä annat heille anteeksi
kaikki heidän rikkomuksensa ja laiminlyöntinsä
etkä enää muistele heidän syntejään.
Tähän minä luotan ja rukoilen: anna syntini anteeksi
Vapahtajani Jeesuksen Kristuksen tähden.

ANTEEKSIANTO

Anteeksianto tai Armonvakuutus on Päämessun kiinteä kohta. Messussa/Jumalanpalveluksessa kohta on valinnainen. Kun Messu/Jumalanpalvelus vietetään pääjumalanpalveluksena, Anteeksianto/Armonvakuutus (tai Jumalan varaan jättäytyminen) on kiinteä kohta. Anteeksianto voidaan liittää myös Kirkon esirukouksen yhteyteen, katso s. 79. Anteeksiannon yhteydessä voidaan tehdä ristinmerkki (+).

Anteeksianto 1

P Sinulle, joka pyydät syntejäsi anteeksi,
sanon Jeesuksen Kristuksen valtuuttamana:
sinä saat anteeksi.
(Kolmiyhteisen Jumalan,)
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

Anteeksianto 2

P Jumala (, jonka rakkaus on ääretön,)
rakastaa sinua, vapauttaa sinut
ja antaa sinulle anteeksi.
(Kolmiyhteisen Jumalan,)
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

Anteeksianto 3

- P** (Jumalan sanan ja lupauksen mukaan
ja Jeesuksen Kristuksen tähden on varmaa,
että Jumala antaa sinulle armosta
kaikki syntisi anteeksi.)
Jeesuksen Kristuksen valtuuttamana sanon sinulle:
sinun syntisi on annettu sinulle anteeksi.
(Kolmiyhteisen Jumalan,
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.)
- S** Aamen.

Anteeksianto 4

- P** Jumala osoittaa laupeutensa Jeesuksessa Kristuksessa
ja antaa sinulle anteeksi.
(Kolmiyhteisen Jumalan,
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.)
- S** Aamen.

ARMONVAKUUTUS

Anteeksianto tai Armonvakuutus on Päämessun kiinteä kohta. Messussa/Jumalanpalveluksessa kohta on valinnainen. Kun Messu/Jumalanpalvelus vietetään pääjumalanpalveluksena, Anteeksianto/Armonvakuutus (tai vaihtoehtoisesti Jumalan varaan jättäytyminen) on kiinteä kohta. Armonvakuutus voidaan myös liittää osaksi Kirkon esirikousta tai sen yhteyteen. Jos maallikko johtaa Jumalanpalveluksen, johon sisältyy Anteeksipyyntö, käytetään Anteeksiannon sijaan Armonvakuutusta (katso s. 19, 26 ja 28).

Armonvakuutus 1

P/E Jumala on armollinen.

Hän kirkastaa kasvonsa meille.

Hän parantaa, cheyttää ja uudistaa elämäämme.

Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

Armonvakuutus 2

P/E Jumala (, jonka rakkaus on ääretön,)

rakastaa, vapauttaa ja antaa meille anteeksi.

Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

Armonvakuutus 3

P/E Jos me tunnustamme syntimme,

niin Jumala, joka on uskollinen ja vanhurskas,

antaa meille anteeksi

ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä.

Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

Armonvakuutus 4

P/E Jeesuksessa Kristuksessa
 Jumala osoittaa meille armonsa
 ja antaa meille anteeksi.
 S Aamen.

KIITOSRUKOUS

Päämessun kiinteä kohta. Messussa/Jumalanpalveluksessa kohta on valinnainen. Kun Messu/Jumalanpalvelus vietetään pääjumalanpalveluksena, Kiitosrukous (tai Jumalan varaan jättäytyminen) on kiinteä kohta. Kiitosrukous rukoillaan joko Anteeksiannon tai Armonvakuutuksen jälkeen. Voidaan käyttää jotakin seuraavista vaihtoehtoista tai muuta rukousta.

Kiitosrukous 1

S Jumala, Isämme,
 kiitos, että tie sinun luoksesi
 on aina avoinna Jeesuksen Kristuksen kautta.
 Auta meitä elämään anteeksiantosi varassa.
 Vahvista uskoamme, lisää toivoamme
 ja uudista rakkauttamme.
 Aamen.

Kiitosrukous 2

S Jumala,
 kiitos, että annat meille anteeksi.
 Kiitos, että annat meille uutta elämänvoimaa.
 Jeesuksen nimessä.
 Aamen.

Kiitosrukous 3

S Jumala,
kiitos, että sinun rakkautesi kantaa kaiken.
Kiitos, että uudistat elämäämme,
annat meille rohkeutta kasvaa
ja täytät meidät armollasi.
Jeesuksen nimessä.
Aamen.

Kiitosrukous 4

S Rakas taivaallinen Isä,
kiitos, että annat meille synnit anteeksi
Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta.
Aamen.

JUMALAN VARAAN JÄTTÄYTYMINEN

Jumalan varaan jättäytyminen on valinnainen kohta Messussa/Jumalanpalveluksessa, jossa se voi korvata Anteeksiopyynnön ja Anteeksiannon/Armonvakuutuksen. Jumalan varaan jättäytyminen voidaan myös liittää Kirkon esirukouksen yhteyteen, katso s. 79. Tätä kohtaa ei käytetä Päämessussa. Kun Messu/Jumalanpalvelus vietetään pääjumalanpalveluksena, Jumalan varaan jättäytyminen (tai vaihtoehtoisesti Anteeksiopyyntö ja Anteeksianto/Armonvakuutus sekä Kiitosrukous) on kiinteä kohta.

Jumalan varaan jättäytyminen 1

S Armollinen Jumala,
joka Kristuksessa avaat tien luoksesi
ja pyyhit pois maailman synnin.
Puhdista minut, niin minä puhdistun.
Paranna minut, niin minä paranen.
Vedä minut luoksesi, niin saan rauhan sydämeeni.
Aamen.

Jumalan varaan jättäytyminen 2

S Jumala,
sinun tahdostasi minä elän,
sinun kätesi ovat muovanneet minut.
Sinä tunnet minut kokonaan
ja ympäröit hellyydelläsi kaiken minussa,
niin heikkouteni kuin voimani,
niin sairauteni kuin terveyteni.
Siksi jättäydyn, ilman pelkoa,
täysin sinun varaasi.
Kuin saviastia olen sinun käsissäsi.
Täytä minut hyvyydelläsi,
jotta voin olla siunaukseksi.
Heikon ja haavoittuneen
sinä kutsut luoksesi
ja täytät lahjoillasi.
Ylistän sinua siitä.
Aamen.

Jumalan varaan jättäytyminen 3

S Jumala,
 sinun käsiisi jätän
 kaikki tekoni ja ajatukseni.
 Kaiken suuren ja kaiken pienen,
 kaiken pahan ja kaiken hyvän,
 – kaiken jätän sinun haltuusi.
 Aamen.

HERRA, ARMAHDA / KYRIE

Päämessun kiinteä kohta. Messussa/Jumalanpalveluksessa kohta on valinnainen.

Herra, armahda 1 *Jumalanpalvelusmusiikki A; Herra, armahda 1: A1.*

P/E Herra, sinä tulit veljeksemme.

Tunnet tuskamme.

Kannoit sen ristillä.

Pelasta meidät.

S Herra, armahda.

P/E Kristus, sinä elävä Herra,
 olet luonamme lupauksesi mukaan.

Pidä meitä lähellä sinua.

S Kristus, armahda.

P/E Herra, sinä istut Isän oikealla puolella.

Rukoile puolestamme.

Vahvista uskoamme.

Me odotamme tulosi päivää.

Tule, Herramme.

S Herra, armahda.

Herra, armahda 2 *Jumalanpalvelusmusiikki A; Herra, armahda 2: A2.*

P/E Oi aamun loistava aurinko,
siunaa armollasi.

S Herra, armahda.

P/E Oi elävä tie, nyt elämään vie,
ohjaa askelemme.

S Kristus, armahda.

P/E Oi portti iloon ja autuuteen,
anna uusi toivo.

S Herra, armahda.

Herra, armahda 3 *Jumalanpalvelusmusiikki A; Herra, armahda 3:
A3, A4, A5, A6. Jumalanpalvelusmusiikki B;
Herra armahda 3: B1.*

P/E Oi pyhä Jumala,
pyhä ja väkevä,
sinä pyhä laupias *Vapahtaja/Herramme*,
ikuinen Jumala,
armahda meitä.

S Herra, armahda meitä.
Kristus, armahda meitä.
Herra, armahda meitä.

Herra, armahda 4 *Jumalanpalvelusmusiikki C; Herra, armahda 4: C1.*

P/E, S Herra, armahda.

Kristus, armahda.

Herra, armahda.

S Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Herra, armahda 5 *Jumalanpalvelusmusiikki C; Herra, armahda 5: C2.*

P/E Herra, armahda.

S Herra, armahda.

P/E Kristus, armahda.

S Kristus, armahda.

P/E Herra, armahda.

S Herra, armahda.

Herra, armahda 6 *Jumalanpalvelusmusiikki D; Herra, armahda 6: D1.
Voidaan laulaa myös niin, että P/E aloittaa ja S jatkaa.*

S Kyrie eleison, Herra, armahda.

Christe eleison, Kristus, armahda.

P/E Sinä tunnet elämämme ja tarpeemme tiedät.

Kuule huutomme, kuule rukouksemme.

S Kyrie eleison, Herra, armahda.

Christe eleison, Kristus, armahda.

P/E Sinä tunnet surumme ja ilomme aiheet.

Kuule laulumme, kuule huokauksemme.

S Kyrie eleison, Herra, armahda.

Christe eleison, Kristus, armahda.

Herra, armahda 7 Jumalanpalvelusmusiikki E; Herra, armahda 7: E1.

P/E Kristus, kuule huutomme.

S Kristus, kuule huutomme.

P/E Valaise pimeytemme.

S Valaise pimeytemme.

P/E Anna meille armosi.

S Anna meille armosi.

P/E Käännä katseesi meihin.

S Käännä katseesi meihin.

*YLISTYSLAULU / GLORIA JA LAUDAMUS

Päämessun kiinteä kohta. Messussa/Jumalanpalveluksessa kohta on valinnainen. Laudamuksena voidaan käyttää myös jotakin *Ruotsin kirkon virsikirjan* Pyhälle Kolminaisuudelle osoitettua ylistysvirttä. Ylistyslaulu voidaan jättää pois paastonaikana.

Ylistyslaulu 1

Jumalanpalvelusmusiikki A; Ylistyslaulu 1: Gloria A1 ja Laudamus A1, Gloria A2 ja Laudamus A2, Gloria A3 ja Laudamus A3.

P/E Kunnia Jumalalle korkeuksissa
ja maassa rauha ihmisillä,
joita hän rakastaa.

S Me kiitämme
ja siunaamme,
me palvomme
ja ylistämme sinua.

P/E Me (palvomme ja) ylistämme kunniaasi Herramme,
Jumala, kirkkauden kuningas,
kaikkivaltias *Isä / (taivaallinen) Isämme.*

S Me kiitämme
ja siunaamme,
me palvomme
ja ylistämme sinua.

P/E Herra, Jumalan ainoa Poika, Jeesus Kristus,
Herra, (Jumala, Isän Poika,
Jumalan Karitsa,
joka pois otat maailman synnin,
armahda meitä.

S Me kiitämme
ja siunaamme,
me palvomme
ja ylistämme sinua.

P/E Sinä yksin olet pyhä,
yksin olet Herra,
yksin olet korkein,
Jeesus Kristus,
Pyhän Hengen kanssa
Isän (Jumalan) kunniaassa.

S Me kiitämme
ja siunaamme,
me palvomme
ja ylistämme sinua.
Aamen.

Ylistyslaulu 2

*Jumalanpalvelusmusiikki A; Ylistyslaulu 2:
Gloria A3, Laudamus A4.*

P/E Kunnia Jumalalle korkeuksissa
ja maassa rauha ihmisillä,
joita hän rakastaa.

P/E, S Me kiitämme
ja siunaamme,
me palvomme
ja ylistämme sinua.
Me ylistämme kunniaasi, Herramme,
Jumala, kirkkauden kuningas,
kaikkivaltias Isämme,
Jumalan ainoa Poika, Jeesus Kristus,
Jumalan Karitsa,
Isän Poika,
joka pois otat maailman synnin,
armahda meitä.
Sinä yksin olet pyhä,
yksin olet Herra,
yksin olet korkein, Jeesus Kristus,
Pyhän Hengen kanssa
Isän Jumalan kunniaassa.
Aamen.

Ylistyslaulu 3

*Jumalanpalvelusmusiikki A; Ylistyslaulu 3:
Gloria A4, Gloria A5 ja Laudamus A5.*

P/E Kunnia Jumalalle korkeuksissa
ja maassa rauha ihmisillä,
joita hän rakastaa.

S Me kiitämme, me palvomme,
me ylistämme sinua,
Herramme, ikuinen kuningas,
taivaallinen Isä,
Jumalan Poika, veljemme Jeesus Kristus,
ja Pyhä Henki, elämän lähde, auttajamme.
Aamen.

Ylistyslaulu 4

*Jumalanpalvelusmusiikki A; Ylistyslaulu 4:
Gloria A4, Gloria A5 ja Laudamus A6, Rvk 18.*

P/E Kunnia Jumalalle korkeuksissa
ja maassa rauha ihmisillä,
joita hän rakastaa.

S Soi kiitosvirsi Herralle,
Luojaalle taivaassansa.
Ei määrää löydy armolle,
sen tuntee Herran kansa.
Hän antoi rauhan maailmaan
ja suuren riemun päälle maan.
Iloitkoon ihmiskunta.

Oi Kristus, Poika Jumalan,
pois luovuit kunniaista.
Näit tuskamme ja kuoleman,
tuot turvan nyt ja vasta.
Oi, ristinkuolemallasi
teet, Jeesus, meidät vapaiksi.
Armahda, auta meitä.

Oi Henki, meitä vahvista
uskossa rohkeaksi
ja temppeliksi valmista
Jumalan kunniaksi.
Tuo turva, lohtu heikkouteen
ja liitä meidät Kristukseen
niin nyt kuin aina. Aamen.

Ylistyslaulu 5

*Jumalanpalvelusmusiikki A; Ylistyslaulu 5:
Gloria A5 ja Laudamus A7, Rvk 337.*

P/E Kunnia Jumalalle korkeuksissa
ja maassa rauha ihmisillä,
joita hän rakastaa.

S Oi Jumalamme, meidät loit,
vain sinussa on rauhamme.
Armosi aina uusi on.
Sinulle kiitos, kunnia.

Oi Jeesus Kristus, sinussa
saa hahmon Isän rakkaus.
Kuolosta eloon meidät viet.
Sinulle kiitos, kunnia.

Oi Pyhä Henki, voimamme,
rohkaise meitä totuuteen,
Kristukseen meidät yhdistä.
Sinulle kiitos, kunnia.

Ylistyslaulu 6

*Jumalanpalvelusmusiikki A; Ylistyslaulu 6: Gloria A6
ja Laudamus A8, Rvk 543:4.*

P/E Kunnia Jumalalle korkeuksissa
ja maassa rauha ihmisillä,
joita hän rakastaa.

S Kunnia Jumalallemme,
Isälle, Luojallemme,
ja Kristukselle, Pojalle,
rakkaalle Herrallemme,
niin Hengelle myös Pyhälle,
Lohduttajalle hyvälle.
Hän täällä meitä opettaa
ja vahvistaa,
iäiseen riemuun valmistaa.

Ylistyslaulu 7

*Jumalanpalvelusmusiikki A; Ylistyslaulu 7: Gloria A1
ja Laudamus A9, Gloria A7 ja Laudamus A10.*

P/E Kunnia Jumalalle korkeuksissa
ja maassa rauha ihmisillä,
joita hän rakastaa.

S Me kiitämme, me palvomme, me riemuitsemme teoistasi.

P/E Oi Herra, sinä olet luonut tähtitaivaan
ja pienimmänkin ruohonkorren.
Sinä katsot alas murheen maahan
ja olet meille lempeä Isä.

S Me kiitämme, me palvomme, me riemuitsemme teoistasi.

P/E Jeesus Kristus, tuskamme kannoit
ja poistit syyllisyyden taakan.
Ylösnoussut, olet kanssamme
ja aina rukoilet puolestamme.

S Me kiitämme, me palvomme, me riemuitsemme teoistasi.

P/E Oi Pyhä Henki, annat maailmalle elämän
ja kaiken uudeksi luot.
Sinä näytät lohdutuksen tien
ja viet meidät Isän luokse.

S Me kiitämme, me palvomme, me riemuitsemme teoistasi.
Aamen.

Ylistyslaulu 8

*Jumalanpalvelusmusiikki A; Ylistyslaulu 8: Gloria A7
ja Laudamus A11, Rvk 641:7.*

- P/E** Kunnia Jumalalle korkeuksissa
ja maassa rauha ihmisillä,
joita hän rakastaa.
- S** Nyt kiitos, Isä! Kaiken loit kerran sanalla,
ja Kristuksessa iäti se kestää vahvana.
Ja Henki, liiton vahvistat, se uusi liitto on.
Näin Luojan kolmiyhteisen soi kiitos loputon.

Ylistyslaulu 9

*Jumalanpalvelusmusiikki A; Ylistyslaulu 9: Gloria A8
ja Laudamus A12, Rvk 21.*

P/E Kunnia Jumalalle korkeuksissa
ja maassa rauha ihmisillä,
joita hän rakastaa.

S Jumala loi auringon, kuun
ja järvet ja puut, ihmiset myös.
Jumalan on taivas ja maa.
Herraa me tahdomme kiittää.
Herralle riemulla
laulamme kiitosta.
Herra, me kiitämme nimeäsi.

Jeesukselle virtemme soi,
hän kuolemallaan elämän toi.
Luonamme hän täällä nyt on.
Herraa me tahdomme kiittää.
Herralle riemulla
laulamme kiitosta.
Herra, me kiitämme nimeäsi.

Henkensä hän heikoille suo
ja keskellemme lämpöä luo.
Taivas jo on luonamme näin.
Herraa me tahdomme kiittää.
Herralle riemulla
laulamme kiitosta.
Herra, me kiitämme nimeäsi.

Ylistyslaulu 10

*Jumalanpalvelusmusiikki B; Ylistyslaulu 10:
Gloria B1 ja Laudamus B1.*

- P/E** Kunnia Jumalalle
ja rauha ihmisille,
joita hän rakastaa.
- S** Me kiitämme, me palvomme,
me riemuitsemme teoistasi.
- P/E** Ylistetty olkoon
Luoja, Isämme taivaassa.
Nyt hänelle kiitos soikoon!
- S** Me kiitämme, me palvomme,
me riemuitsemme teoistasi.
- P/E** Ylistetty olkoon
Poika, kuoleman voittaja.
Nyt hänelle kiitos soikoon!
- S** Me kiitämme, me palvomme,
me riemuitsemme teoistasi.
- P/E** Ylistetty olkoon
Henki, heikkojen auttaja.
Nyt hänelle kiitos soikoon!
- S** Me kiitämme, me palvomme,
me riemuitsemme teoistasi.
Me riemuitsemme teoistasi.

Ylistyslaulu 11

*Jumalanpalvelusmusiikki C; Ylistyslaulu 11: C1.
Kertosäkeessä valitaan joko "Gloria" tai "Kunnia".*

- P/E** Kunnia olkoon Jumalalle
ja rauha maan päällä ihmisillä,
joita hän rakastaa.
- S** Gloria, gloria in excelsis Deo.
Gloria, gloria in excelsis Deo. /
*Kunnia, kunnia olkoon Jumalalle.
Kunnia, kunnia olkoon Jumalalle.*
- P/E** Kiitetty olkoon Luojamme, kiitetty pyhä Jumala,
me ylistämme sinua!
- S** Gloria, gloria in excelsis Deo.
Gloria, gloria in excelsis Deo. /
*Kunnia, kunnia olkoon Jumalalle.
Kunnia, kunnia olkoon Jumalalle.*
- P/E** Kiitetty olkoon Pelastaja, kiitetty pyhä Jumala,
me palvomme sinua!
- S** Gloria, gloria in excelsis Deo.
Gloria, gloria in excelsis Deo. /
*Kunnia, kunnia olkoon Jumalalle.
Kunnia, kunnia olkoon Jumalalle.*
- P/E** Kiitetty olkoon Lohduttaja, kiitetty pyhä Jumala,
Me riemuitsemme teoistasi!
- S** Gloria, gloria in excelsis Deo.
Gloria, gloria in excelsis Deo. /
*Kunnia, kunnia olkoon Jumalalle.
Kunnia, kunnia olkoon Jumalalle.*

Ylistyslaulu 12

*Jumalanpalvelusmusiikki D; Ylistyslaulu 12:
Gloria D1 ja Laudamus D1.*

P/E Kunnia olkoon Jumalan!

Hän meidät loi, armon toi, auttaa voi.

S Kädelläsi sinä kannat maailmaa.

Sinun luomaasi on taivas, meret, maa.

Laulamme: Gloria, gloria, gloria, kunnia!

Gloria, gloria, gloria, kunnia!

Kuljit keskellämme täynnä armoa.

Kuolit ristillä ja nousit kuolleista.

Laulamme: Gloria, gloria, gloria, kunnia!

Gloria, gloria, gloria, kunnia!

Elät minussa nyt hetken jokaisen.

Annat kaikkiin päiviin voiman, rohkeuden.

Laulamme: Gloria, gloria, gloria, kunnia!

Gloria, gloria, gloria, kunnia!

Ylistyslaulu 13

*Jumalanpalvelusmusiikki E; Ylistyslaulu 13:
Gloria E1 ja Laudamus E1.*

P/E Kunnia Jumalalle korkeuksissa
ja maassa rauha ihmisillä,
joita hän rakastaa.

S Nyt juhlii luomakunta,
käy taivas laulamaan,
kun kaiken täytät armolla,
ja omasi on koko maa.
Kun kaiken täytät armolla,
ja omasi on koko maa.

Oi kiitos, auttajamme,
kun saavut luoksemme.
Näin annat meille itsesi
ja toivon tuot maailmalle.
Näin annat meille itsesi
ja toivon tuot maailmalle.

Nyt sydämemme laulaa,
käy Henki tanssimaan.
Hän rohkaisee ja lohduttaa,
hän riemullaan uudistaa maan.
Hän rohkaisee ja lohduttaa,
hän riemullaan uudistaa maan.

PÄIVÄN RUKOUS

Päivän rukous luetaan *Ruotsin kirkon evankeliumikirjasta*. Päämessun kiinteä kohta. Messussa/Jumalanpalveluksessa kohta on valinnainen. Rukouksen voi aloittaa vuorotervehdyksellä (salutaatio), joka voidaan lukea tai laulaa.

P/E Kristus on keskellämme.

S Hänen nimessään me rukoilemme.

tai

P/E Herra olkoon teidän kanssanne.

S Niin myös sinun kanssasi.

P/E Rukoilkaamme.

--

S Aamen.

SANA

VANHAN TESTAMENTIN LUKUKAPPALE

Päämessun kiinteä kohta. Messussa/Jumalanpalveluksessa kohta on valinnainen.

Lukukappale voidaan ilmoittaa:

Kuulkaamme Vanhan testamentin lukukappale
– – kirjasta.

Lukija voi päättää:

(Päätössanat voidaan myös laulaa.)

E Tämä on Jumalan/Herran sana.

S Jumalalle kiitos.

tai

E Tämä on Raamatun sana.

S Jumala, tee sanasi meille eläväksi.

PSALMI

Psalmi on valinnainen kohta. Tekstinä voidaan käyttää *Ruotsin kirkon evankeliumikirjassa* olevia psalmitekstejä. Psalmi voidaan lukea, laulaa tai lukea vuorolukuna. Jos käytetään psalmia, Vanhan testamentin lukukappale voidaan jättää lukematta. Voidaan käyttää myös raamattuhymniä.

EPISTOLA

Päämessun kiinteä kohta. Messussa/Jumalanpalveluksessa kohta on valinnainen.

Lukukappale voidaan ilmoittaa:

Kuulkaamme päivän epistola – –.

Lukija voi päättää:

(Päätössanat voidaan myös laulaa.)

E Tämä on Jumalan/Herran sana.

S Jumalalle kiitos.

tai

E Tämä on Raamatun sana.

S Jumala, tee sanasi meille eläväksi.

VIRSI

Virren käytöstä, katso s. 18.

* EVANKELIUMI

Päämessun ja Messun/Jumalanpalveluksen kiinteä kohta. Vietettäessä lyhyttä jumalanpalvelusta, katso s. 18.

Lukukappale voidaan ilmoittaa:

(Lukukappaleen ilmoittaminen voidaan myös laulaa.)

P/E Ylentäkää sydämenne Jumalan puoleen
ja kuulkaa päivän pyhä evankeliumi.
Näin kirjoittaa --. / Näin kirjoitetaan --.

tai

Avatkaa sydämenne Jumalalle
ja kuulkaa päivän pyhä evankeliumi.
Näin kirjoittaa --. / Näin kirjoitetaan --.

Lukija voi päättää:

(Päätössanat voidaan myös laulaa.)

P/E Tämä on pyhä evankeliumi.
S Ylistys sinulle, Kristus.

HALLELUJA

Kohta on valinnainen.

SAARNA

Päämessun ja Messun/Jumalanpalveluksen kiinteä kohta. Saarnatekstinä käytetään yhtä tai useampaa *Ruotsin kirkon evankeliumikirjassa* annettua päivän tekstiä. Suurina juhlapäivinä, kuten ensimmäisenä adventtisunnuntaina ja joulupäivänä, saarnan lähtökohtana voi olla kyseiselle pyhäpäivälle annettu vaihtoehtoinen lukukappale, joka luetaan saarnan yhteydessä. Tällöin Vanhan testamentin lukukappale tai epistola jätetään lukematta. Saarnaa voi seurata musiikki tai hiljaisuus, jonka aikana on mahdollista syventyä mietiskelemään päivän sanomaa. Vietettäessä lyhyttä jumalanpalvelusta, katso s. 18.

* USKONTUNNUSTUS/CREDO

Päämessun kiinteä kohta. Messussa/Jumalanpalveluksessa kohta on valinnainen. Kun Messu/Jumalanpalvelus vietetään pääjumalanpalveluksena, kohta on kiinteä. Uskontunnustus voidaan korvata Pyhää Kolminaisuutta kuvaavalla virrellä.

Uskontunnustuksen johdannoksi voidaan sanoa:

P/E (Merkkinä siitä, että kuulumme Kristuksen maailmanlaajuiseen kirkkoon)
liitymme/yhdymme nyt kirkon yhteiseen tunnustukseen:

S Minä uskon Jumalaan,
Isään, Kaikkivaltiaaseen,
taivaan ja maan Luojaan,

ja Jeesukseen Kristukseen,
Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme,
joka sikisi Pyhästä Hengestä,
syntyi neitsyt Mariasta,
kärsi Pontius Pilatuksen aikana,
ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin,
astui alas tuonelaan,
nousi kolmantena päivänä kuolleista,
astui ylös taivaisiin,
istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan, oikealla puolella
ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita,

ja Pyhään Henkeen,
pyhän yhteisen seurakunnan,
pyhain yhteyden,
syntien anteeksiantamisen,
ruumiin ylösnousemisen
ja iankaikkisen elämän.

tai

S Me uskomme yhteen Jumalaan,
kaikkivaltiaaseen Isään,
taivaan ja maan,
kaiken näkyvän ja näkymättömän Luojaan.

Me uskomme yhteen Herraan, Jeesukseen Kristukseen,
Jumalan ainoaan Poikaan,
joka on syntynyt Isästä ennen aikojen alkua,
Jumala Jumalasta,
valo valosta,
tosi Jumala tosi Jumalasta,
syntynyt, ei luotu,
joka on samaa olemusta kuin Isä
ja jonka kautta kaikki on saanut syntynsä,
joka meidän ihmisten
ja meidän pelastuksemme tähden astui alas taivaista,
tuli lihaksi Pyhästä Hengestä ja neitsyt Mariasta
ja syntyi ihmiseksi,
ristiinnaulittiin meidän puolestamme
Pontius Pilatuksen aikana,
kärsi kuoleman ja haudattiin,
nousi kuolleista kolmantena päivänä,
niin kuin oli kirjoitettu,
astui ylös taivasiin,
istuu Isän oikealla puolella
ja on kirkkaudessa tuleva takaisin
tuomitsemaan eläviä ja kuolleita
ja jonka valtakunnalla ei ole loppua.

Me uskomme Pyhään Henkeen,
Herraan ja eläväksi tekijään,
joka lähtee Isästä ja Pojasta,
jota yhdessä Isän ja Pojan kanssa kumarretaan
ja kunnioitetaan
ja joka on puhunut profeettojen kautta.
Uskomme yhden, pyhän, yhteisen ja apostolisen kirkon.
Tunnustamme yhden kasteen syntien anteeksiantamiseksi,
odotamme kuolleiden ylösnousemusta
ja tulevan maailman elämää.

Rukous kastettujen, konfirmoitujen, avioliittoon vihittävien tai vihittyjen puolesta sekä kuolleiden muistaminen voidaan liittää tähän tai osaksi Kirkon esirukousta. Rukousehdotuksia, katso s. 84.

VIRSI

Virren aikana voidaan kerätä kolehti.

Kun kolehti tuodaan kuoriin, voidaan rukoilla seuraavin tai vastaavin sanoin:

P/E Jumala, siunaa lahjat, jotka nyt tuomme eteesi
Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

tai

P/E Ota vastaan meidät ja lahjamme
Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

ANTEEKSIOPYNTÖ, ANTEEKSIANTO/ ARMONVAKUUTUS, KIITOSRUKOUS tai *JUMALAN VARAAN JÄTTÄYTYMINEN*

Päämessun kiinteä kohta. Voidaan vaihtoehtoisesti sijoittaa Kokoontuminen-osaan tai osaksi Kirkon esirukousta. Anteeksianto/ Armonvakuutus ja Kiitosrukous ovat Päämessun kiinteitä kohtia. Messussa/Jumalanpalveluksessa kohdat ovat valinnaisia. Messussa/ Jumalanpalveluksessa Anteeksiopyyntö, Anteeksianto/Armonvakuutus ja Kiitosrukous voidaan korvata Jumalan varaan jättäytymisellä. Kun Messu/Jumalanpalvelus vietetään pääjumalanpalveluksena, Anteeksiopyyntö, Anteeksianto/Armonvakuutus ja Kiitosrukous ovat kiinteitä kohtia tai ne korvataan Jumalan varaan jättäytymisellä. Anteeksiopyyntö ja Armonvakuutus voidaan liittää osaksi Kirkon esirukousta. Messussa/Jumalanpalveluksessa voidaan vaihtoehtoisesti Jumalan varaan jättäytyminen liittää osaksi esirukousta. Katso lähemmin Kokoontuminen, s. 44–54.

Voidaan aloittaa seuraavin tai vastaavin sanoin:

P/E Armollinen Jumala, joka kuulet rukouksemme,
me tulemme nyt luoksesi,
tunnustamme syntimme
ja pyydämme anteeksi.

tai (kun käytetään vaihtoehtoa Jumalan varaan jättäytyminen)

Armollinen Jumala, joka kuulet rukouksemme,
me tulemme nyt luoksesi
ja jättäydymme sinun varaasi.

KIRKON ESIRUKOUS

Päämessun kiinteä kohta. Messussa/Jumalanpalveluksessa kohta on valinnainen. Kun Messu/Jumalanpalvelus vietetään pääjumalanpalveluksena, Kirkon esirukous on kiinteä kohta, katso s. 33. Rukouksen voi muotoilla seuraavien tai muiden esirukousten pohjalta, ja siihen voidaan liittää laulettava tai luettava rukouslause. Esirukoukseen voidaan myös liittää Anteeksipyyntö ja Armonvakuutus. Messussa/Jumalanpalveluksessa voidaan vaihtoehtoisesti Jumalan varaan jättäytyminen liittää osaksi esirukousta. Katso Kokoontuminen, s. 44, 52.

Esirukouksen aiheita ja rakenne

Esirukouksen lähtökohtana on kirkon tehtävä Jumalan valtakunnan rakentamisessa. Esirukouksen keskeisiä aiheita ovat siksi Jumalan valtakunnassa vallitseva armo ja laupeus, oikeus, vanhurskaus ja oikeudenmukaisuus. Esirukouksessa voidaan käsitellä Jumalan valtakunnan toteutumista ja olemassaolon peruskysymyksiä esimerkiksi seuraavien teemojen avulla:

Elämän uudistuminen ja eheytyminen

Anteeksianto ja vapautus

Tarkoitus ja yhteenkuuluvuus

Tieto ja viisaus

Oikeudenmukaisuus, rauha ja hyvän elämän edellytykset

Kirkon esirukous voidaan muotoilla vapaasti. Seuraavia rakenteita voi käyttää apuna rukousta muotoiltaessa:

Menneisyys

Nykyisyys

Tulevaisuus

Ikuisuus

tai

Luomakunta

Ihmiset

Me itse

Maailmanlaajuinen kirkko, ekumeeniset yhteisöt,

Ruotsin kirkko ja sen hiippakunnat ja seurakunnat

tai

Me ja läheisemme

Seurakunta ja yhteiskunta

Maailma

Ehdotuksia toistuviksi rukouslauseiksi rukousjaksojen välissä

Esirukouksessa voi jättää tilaa hiljaisuudelle, kuten rukouksissa 5 ja 7. Esirukouksen johtaja voi päättää esirukousjakson tai hiljaisuuden esimerkiksi seuraavin sanoin:

E Herra, kuule rukouksemme.

tai

E Kiitos, että kuulet rukouksemme.

Ehdotuksia laulettaviksi rukouslauseiksi

Rukouslause 1

S Valtakuntasi tulkoon, tahtosi täyttyköön.

tai

Rukouslause 2

P/E, S Kuuntele. Lohduta. Johdata. Uudista.

tai

Rukouslause 3

S Kuulethan, Jumala, hiljaisenkin rukouksen.
Sinä vain antaa voit voiman, rohkeuden.

tai

Rukouslause 4

S Moran ethra ha ma'lain. / Kyrie eleison.
/ Herra, armahda meitä.

Ehdotuksia luettaviksi rukouslauseiksi

S Jumala, ole kanssamme.

tai

S Tulkoon sinun valtakuntasi.

tai

S Ota vastaan pyyntömme.

Anteeksipyyntö ja Armonvakuutus osana esirukousta

E/S Tulemme luoksesi.

Kaipaamme parantavaa ja uudistavaa läsnäoloasi.

Emme ole osanneet rakastaa sinua ja luomakuntaasi, lähimmäistämme ja itseämme.

Anna meille anteeksi.

Olet luvannut ottaa vastaan jokaisen, joka etsii sinua.

Ota vastaan meidät.

P/E Jumala rakastaa meitä, vapauttaa meidät
ja antaa meille anteeksi.

(Kolmiyhteisen Jumalan,)

Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

Kasteen muistaminen

Kasteen muistaminen voidaan liittää osaksi Kokoon-
tumista tai Kirkon esirukousta (katso s. 30, 43 ja 163).

Voidaan kokoontua kastemaljan äärelle, sytyttää Kristus-
kynttilä tai kastekynttilä ja lausua seuraavat tai vastaavat
sanat:

*Tämä kynttilä muistuttaa (meitä) / Nämä kynttilät muistut-
tavat (meitä) kasteen lahjasta ja Jeesuksesta, joka sanoi:*

Minä olen maailman valo.

Se, joka seuraa minua, ei kulje pimeässä,

vaan hänellä on elämän valo.

Rukous kastettujen, konfirmoitujen ja avioliittoon vihittävien tai vihittyjen puolesta sekä kuolleiden muistaminen

Jumala, me rukoilemme niiden puolesta, jotka on kastettu seurakunnassamme:

NN:n (ja – –) puolesta.

Anna hänen/heidän kasvaa uskossa. Siunaa ja varjele häntä/heitä (ja hänen perhettään / heidän perhettään / heidän perheitään) nyt ja aina.

Jumala, me rukoilemme niiden puolesta, jotka on konfirmoitu seurakunnassamme:

NN:n (ja – –) puolesta.

Siunaa ja varjele heitä elämän tiellä.

Jumala, kiitos rakkaudesta ja yhteydestä ihmisten välillä.

Tänään me rukoilemme NN:n ja NN:n puolesta, jotka *aikovat solmia / ovat solmineet* avioliiton.

Varjele heitä armossasi ja rakkaudessasi ja siunaa heidän yhteinen elämänsä.

Jumala, sinun armosi kantaa meitä elämässä ja kuolemassa.

Me muistamme nyt niitä seurakuntamme jäseniä, jotka ovat kuolleet, ja kiitämme heistä:

NN (– – vuoden ikäisenä, NN – –).

Jumala, me rukoilemme kaikkien surevien puolesta.

Lohduta heitä.

Anna ikuisen valosi loistaa kaikille eläville ja kuolleille.

Esirukous 1

Jumala, taivaan ja maan Luoja,
me kiitämme sinua kaikesta maan päällä elävästä.
Opetä meitä suojelemaan luomakuntaasi ja
rakentamaan maailmaa vastuuta kantaen.

Jumala, sinä rakastat kaikkia ihmisiä.
Kiitämme sinua rauhasta ja vapaudesta.
Anna meille voimaa puolustaa kaikkia heikkoja
ja auta meitä tekemään yhteiskunnastamme
avoin ja oikeudenmukainen.

Jumala, sinä asut sydämissämme.
Kiitämme sinua ilosta ja elämänrohkeudesta.
Auta meitä seuraamaan kutsumustamme
ja anna meille voimaa elää uskossa.

Jumala, sinä annat kirkollesi elämän.
Kiitämme sinua edellämme kulkeneista.
Auta meitä tunnistamaan tahtosi
ja anna meille rohkeutta elää sen mukaan.
(Kuule meitä) Jeesuksen nimessä.
Aamen.

Esirukous 2

Armollinen Jumala,
me rukoilemme kirkkosi puolesta.

Anna meille elämää ja voimaa sanasta ja sakramenteista.

Tee sanasi eläväksi keskellämme.

(Me rukoilemme – –.)

Anna turvallisuuden ja avoimuuden vallita keskuudessamme.

Tee kirkostasi paikka, jossa on tilaa kaikille.

Auta meitä, samankaltaisina ja erilaisina, kohtaamaan
toisemme ja kokemaan yhteyttä rukouksessa ja työssä.

Jumala, ole kaikkien sairaiden, yksinäisten ja pelkäävien luona.

Ole lähellä kaikkia surevia ja kaipaavia.

(Me rukoilemme – –.)

Siunaa kaikkia ihmisiä ja kaikkia maita.

Anna viisautta niille, joiden tehtävänä on johtaa ja tehdä
päätöksiä *kotiseudullamme/kaupungissamme*, maassamme ja
maailmassa. Anna meille rohkeutta ja voimaa toimia
rauhan ja oikeudenmukaisuuden puolesta.

(Me rukoilemme – –.)

Anna meille se, mitä tarvitsemme jokapäiväiseen elämäämme
ja auta meitä jakamaan omastamme

(niille, jotka kärsivät puutetta).

Ole kaikkien niiden kanssa, joita vainotaan

ja jotka joutuvat kärsimään uskonsa tai vakaumuksensa tähden.

(Me rukoilemme – –.)

Anna meidän tulla siunaukseksi lähimmäisillemme.
Sulje koko elämämme armoosi,
ja anna meidän viimein päästä sinun rauhaasi.
(Tätä kaikkea me pyydämme)
Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta.
Aamen.

Esirukous 3

Jumala, sinä tunnet meidät ja rakastat meitä.

Auta meitä pitämään huolta toisistamme
ja huolehtimaan kasveista ja eläimistä.

(--)

Anna kaikille lapsille ja aikuisille, mitä he tarvitsevat:
ruokaa, vaatteita ja koti.

(--)

Lohduta kaikkia itkeviä.

Auta sairaita, yksinäisiä ja pelkääviä.

Rukoilemme itsemme, vanhempiemme,
sisarustemme ja ystäviemme puolesta.

(--)

Anna rauhan ja oikeudenmukaisuuden vallita koko maailmassa.

Auta niitä, joilla on ylin päätösvalta (maassamme/maailmassa),
ajattelemaan niitä, jotka päättävät vähiten.

(--)

Kiitos, Jumala,

että sinun rakkautesi riittää kaikille.

(Kuule meitä) Jeesuksen nimessä.

Aamen.

Esirukous 4

Jumala, sinussa on meidän alkumme ja päämäärämme.
Me kiitämme sinua luomisen ihmeestä,
kasvusta ja elämästä maan päällä.
Kiitos, että olet antanut meille uskon ja kyvyn ajatella.
Kiitos, että saamme kohdata sinut Jeesuksessa Kristuksessa.
Kiitos kaikista elämämme päivistä, ihmisten kohtaamisista
ja elämän tärkeistä valinnoista.

Jumala, sinä, joka olet isämme ja äitimme,
me rukoilemme sinua kaiken elävän puolesta,
kasvien, eläinten ja kaikkien ihmisten puolesta.
Me rukoilemme työrauhaa kouluihin ja työpaikoille.
Pyydämme keskinäistä kunnioitusta
eri kirkkojen ja eri uskontojen välille.
Rukoilemme sellaisen maailman puolesta,
jossa jokaisella on oikeus olla olemassa.

Jumala, sinä olet tulevaisuutemme ja toivomme.
Siunaa ja varjele tulevat päivämme.
Anna meille voimaa sopia ristiriidat ja luoda rauhaa.
Auta meitä hoitamaan ja suojelemaan luomakuntaasi niin,
että tulevien sukupolvien on hyvä elää.
Tätä kaikkea me pyydämme Jeesuksen nimessä.
Aamen.

Esirukous 5

Jumala, rukoilemme maailman kaikkien ihmisten puolesta.

Anna jokaisen tuntea olevansa rakastettu ja tärkeä.

Paranna sairaat ja tee ehjäksi se, mikä on särkynyt.

(hiljaisuus)

Jumala, pyydämme anteeksi, että olemme

loukanneet ja vahingoittaneet lähimmäisiämme.

Opeta meitä kantamaan vastuuta teoistamme,

ja anna anteeksiannon tulla voimaksi muutokseen.

(hiljaisuus)

Jumala, rukoilemme oikeutta ja rauhaa

ihmisten ja kansojen välille.

Opeta meitä estämään sodat ja väkivalta,

ja anna valtakuntasi tulla näkyväksi maailmassamme.

Aamen.

Esirukous 6

Ikuinen Jumala,

kaiken alku ja elämän antaja,

rukoilemme sinua maailmamme puolesta,

sen kauneuden ja sen tulevaisuuden puolesta.

Sinä olet maailman valo.

Sinun eteesi me tuomme kaiken, mikä on vaikeaa:

puutteen, kivun, epäoikeudenmukaisuuden.

Tulkoon sinun valtakuntasi, tapahtukoon sinun tahtosi.

Rukoilemme – –

(voidaan mainita eri rukousaiheita).

Sinä olet rakkaus.

Sinä kannat rauhattomuuden ja kaipauksen yli.

Aamen.

Esirukous 7

Jumala, olemme koolla edessäsi

ja rukoilemme itsemme ja elämämme puolesta.

Sinä näet kaiken.

(hiljaisuus)

Rukoilemme niiden puolesta,

jotka ovat lähellämme ilon ja rakkauden hetkinä.

Rukoilemme myös niiden ihmissuhteiden puolesta,

jotka tekevät meistä väsyneitä ja tyhjiä.

(hiljaisuus)

Katsomme maailmaamme.

Näemme sen, mikä on ehjää ja mikä on rikkinäistä.

Auta meitä tunnistamaan läsnäolosi kaikkialla.

(hiljaisuus)

Tee meidät ehjiksi sinussa.

Kohtaa meidät sanoja syvemmällä,

sydämenlyönneissämme.

Aamen.

Esirukous 8 *(paastonaikana)*

P/E Iankaikkinen, kaikkivaltias Jumala,

S armahda meitä.

P/E Herra, kuule rukouksemme.

S Herra, kuule rukouksemme.

P/E Herra, Jumala, taivaallinen Isä,

Herra, Jumalan Poika, maailman Vapahtaja.

Herra, Jumala, Pyhä Henki,

S armahda meitä.

P/E Ole meille armollinen.

S Auta meitä, laupias Herra Jumala.

P/E Kaikilta synneiltä, valHEELTA, taikauskolta,

kaikelta pahalta,

kiusaajan petoksilta ja juonilta, nälältä ja kulkutaudeilta,

sodalta ja maailmanpalolta,

pahuuden vallalta taivaan kannen alla,

kapinalta ja riidalta, tulen ja veden vaaralta,

pahalta äkkikuolemalta,

iankaikkiselta kuolemalta

S varjele meitä, laupias Herra Jumala.

P/E Pyhän syntymisesi tähden, ristisi ja kuolemasi tähden,

pyhän ylösnousemisesi ja taivaaseen astumisesi tähden,

ahdistuksissa ja hädässä, menestyksessä ja onnessa,

kuoleman hetkellä ja viimeisellä tuomiolla

S auta meitä, laupias Herra Jumala.

- P/E** Me vaivaiset syntiset rukoilemme sinua,
varjele ja johda pyhää kristillistä kirkkoasi,
lähetä uskollisia palvelijoita elonkorjuuseesi,
anna sanassa Henkesi ja voimasi,
tee nimesi tunnetuksi kaikkialla maailmassa,
yhdistä kaikki uskovat niin,
että on vain yksi lauma ja yksi paimen.
- S** Kuule meitä, laupias Herra Jumala.
- P/E** Anna kaikille maailman kansoille rauha ja sovinto,
suojele ja varjele maatamme,
siunaa kotejamme ja johda nuoria tielläsi.
- S** Kuule meitä, laupias Herra Jumala.
- P/E** Lohduta kaikkia ahdistuneita ja murheellisia,
pelasta kaikki, jotka ovat hädässä ja vaaroissa,
auta ja virvoita kaikkia sairaita,
siunaa kaikki hyvä työ,
armahda kaikkia ihmisiä,
kuule meitä armossasi.
- S** Kuule meitä, laupias Herra Jumala.

Tähän voidaan liittää rukous kastettujen ja avioliittoon vihittävien tai vihittyjen puolesta sekä kuolleiden muistaminen. Tällöin toistetaan seurakunnan rukouslause "Kuule meitä, laupias Herra Jumala."

(Luetaan:)

P/E Jumala, me rukoilemme niiden puolesta, jotka
on kastettu seurakunnassamme.

Rukoilemme NN:n (ja – –) puolesta.

Anna *hänen/heidän* kasvaa uskossa. Siunaa ja varjele
häntä/heitä (ja *hänen perhettään / heidän perhettään /*
heidän perheitään) nyt ja aina.

Jumala, kiitos rakkaudesta ja yhteydestä ihmisten välillä.

Tänään me rukoilemme NN:n ja NN:n puolesta,
jotka *aikovat solmia / ovat solmineet* avioliiton.

Varjele heitä armossasi ja rakkaudessaasi
ja siunaa heidän yhteinen elämänsä.

Jumala, sinun armosi kantaa meitä elämässä ja kuolemassa.

Me muistamme nyt niitä seurakuntamme jäseniä,

jotka ovat kuolleet, ja kiitämme heistä:

NN (– – vuoden ikäisenä, NN – –).

Jumala, me rukoilemme kaikkien surevien puolesta.

Lohduta heitä.

Anna ikuisen valosi loistaa kaikille eläville ja kuolleille.

Kuule meitä, laupias Herra Jumala.

(Laulettu seurakunnan vastaus:)

S Kuule meitä, laupias Herra Jumala.

(Rukouksen päätös luetaan tai lauletaan:)

P/E Herra, kaikkivaltias Jumala,
joka kuulet katuvien huokaukset
ja lohdutat murheellisia sydämiä,
kuule, kun me hädässämme rukoilemme sinua.
Auta meitä Henkesi voimalla voittamaan kaikki paha,
jonka kiusaaja, maailma ja me itse saamme aikaan,
jotta me seurakuntanasi,
kaikesta pahasta pelastettuina,
aina voimme kiittää ja ylistää sinua.
Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta.

S Aamen.

Esirukous 9

P/E Jumala, Isämme,

S armahda meitä.

P/E Jumalan Poika, Kristus,

S armahda meitä.

P/E Oi pyhä, elävä Henki,

S armahda meitä.

P/E Sinä loit maailman ja yhä uutta luot.

S Herra, armahda.

P/E Suojele ilmaa, vettä, maata

ja kaikkea maan päällä kasvavaa.

S Herra, armahda.

P/E Ravitse nälkäiset, auta kaikkia hyljättyjä.

S Herra, armahda.

P/E Johdata rauhaan ja yhteyteen, paranna sotien haavat.

S Herra, armahda.

P/E Varjele vihalta, estä sorto ja puolusta kaikkia heikkoja.

S Vapauta meidät.

P/E Anna kaikille mielekäs työ, voimaa ja työn iloa.

S Vapauta meidät.

P/E Vapauta meidät pelosta ja valheesta.

Äläkä hylkää meitä, kun petämme tai meidät petetään.

S Vapauta meidät.

P/E Vahvista uskoamme

ja opasta kaikki eksyneet hellästi luoksesi.

S Vapauta meidät.

P/E Täytä kirkkosi ilolla ja voimalla.

S Varjele meitä.

- P/E Täytä päivämme armollasi ja varjele loppuun asti.
 S Varjele meitä.
 P/E Käännä kasvosi meihin ja anna meille rauhasi.
 S Varjele meitä.
 P/E Armahda kaikkia meitä,
 kun aikamme maan päällä päättyy.
 S Varjele meitä.
 P/E Isämme, varjelet kaikkea luomaasi armollasi.
 S Herra, armahda.
 P/E Jumalan Poika, pelastit meidät.
 S Kristus, armahda.
 P/E Oi Pyhä Henki, lohtumme, uudistat meidät.
 S Herra, armahda.

Tähän voidaan liittää rukous kastettujen ja avioliittoon vihittävien tai vihittyjen puolesta sekä kuolleiden muistaminen. Tällöin toistetaan seurakunnan rukouslause "Herra, armahda."

(Luetaan:)

- P/E Jumala, me rukoilemme niiden puolesta, jotka on kastettu seurakunnassamme.
 Rukoilemme NN:n (ja –) puolesta.
 Anna hänen/heidän kasvaa uskossa. Siunaa ja varjele häntä/heitä (ja hänen perhettään / heidän perhettään / heidän perheitään) nyt ja aina.

Jumala, kiitos rakkaudesta ja yhteydestä ihmisten välillä.
 Tänään me rukoilemme NN:n ja NN:n puolesta,
 jotka aikovat solmia / ovat solmineet avioliiton.

Varjele heitä armossasi ja rakkaudessa
ja siunaa heidän yhteinen elämänsä.

Jumala, sinun armosi kantaa meitä elämässä ja kuolemassa.
Me muistamme nyt niitä seurakuntamme jäseniä,
jotka ovat kuolleet, ja kiitämme heistä:
NN (– – vuoden ikäisenä, NN – –).

Jumala, me rukoilemme kaikkien surevien puolesta.
Lohduta heitä.
Anna ikuisen valosi loistaa kaikille eläville ja kuolleille.
Herra, armahda.

(Laulettu seurakunnan vastaus:)

S Herra, armahda.

(Rukouksen päätös luetaan tai lauletaan:)

P/E Jumala, sinussa on turvamme ja voimamme.
Sinä tunnet kaiken hätämme. Auta ja suojele meitä.
Varjele kaikelta pahalta. Anna meidän kerran
yhdessä kaikkien uskollistesi kanssa
lakkaamatta ylistää sinua.

S Aamen.

HERRAN RUKOUS / PATER NOSTER

Kun vietetään Jumalanpalvelusta, Herran rukous on kiinteä kohta Kirkon esirukouksen jälkeen. Päämessussa ja Messussa Herran rukous tulee Ehtoollisrukouksen jälkeen.

Rukouksen johdannoksi voidaan sanoa:

Rukoilemme yhdessä sen rukouksen, jonka Jeesus Kristus itse on meille opettanut:

S Isä meidän,
joka olet taivaassa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä
meidän jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta
ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

Jos vietetään Jumalanpalvelusta, jatketaan Lähettäminen-osasta (katso s. 149).

KIITOSATERIA

VIRSI (UHRIVIRSI/OFFERTORIUM)

Ehtoollislahjat voidaan tuoda alttarille ja alttari katetaan. Päämessussa kaikki Kiitosaterian kohdat ovat kiinteitä. Messussa kohdat ovat kiinteitä silloin, kun Messu vietetään pääjumalanpalveluksena.

Jos kolehtia ei ole jo kerätty, se voidaan kerätä virren aikana tai Lähettäminen-osassa. Kolehti voidaan tuoda alttarille.

Kun kolehti tuodaan kuoriin tai alttarille, voidaan rukoilla seuraavin tai vastaavin sanoin:

P/E Jumala, siunaa lahjat, jotka nyt tuomme eteesi
Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

tai

P/E Ota vastaan meidät ja lahjamme
Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

*YLISTÄMINEN / SURSUM CORDA JA PREFAAATIO

Päämessun kiinteä kohta. Messussa kohta on valinnainen. Kun Messu vietetään pääjumalanpalveluksena, kaikki Kiitosaterian kohdat ovat kiinteitä.

Ylistämisen johdanto 1 *Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C; Ylistämisen johdanto 1: A1.*

- P/E Ylentäkää sydämenne Jumalan puoleen.
S Me ylennämme sydämemme.
P/E Kiittäkää Jumalaa, meidän Herraamme.
S Hänelle yksin kiitos ja kunnia.

tai

- P/E Ylentäkää sydämenne. *Ylistämisen johdanto 1: B1, C1.*
S Me ylennämme sydämemme.
P/E Kiittäkää(mme) Jumalaa.
S Hänelle yksin (kuuluu) kiitos ja kunnia.

tai

Ylistämisen johdanto 2 *Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C, D; Ylistämisen johdanto 2: A2, B2, C2, D1.*

- P/E Avatkaa sydämenne (Jumalalle).
S (Me) avaamme sydämemme.
P/E Virratkoon kiitoksemme.
S Jumalan *olkoon/on* kiitos ja kunnia.

Ylistäminen E Jumalanpalvelusmusiikki E, katso s. 107–108.

Prefaation johdanto 1 Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C; Prefaation johdanto 1: A1, B1, C1.

P/E Totisesti on oikein ylistää sinua,
kaikkivaltias Isä, pyhä Jumala.
Sinua me tahdomme kiittää ja ylistää
Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta.

tai

Prefaation johdanto 2 Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C, D. Prefaation johdanto 2: A2, B2, C2.

P/E Sinulle kuuluu *ylistys/ylistyksemme*,
Luojamme, elämän antaja.
Sinua me tahdomme kiittää ja ylistää
Jeesuksen Kristuksen kautta.

tai

P/E Sinulle, Luojamme, *Prefaation johdanto 2: D1.*
soi kiitoslaulumme.
Tahdomme ylistää sinua
Jeesuksen Kristuksen kautta.

Ylistäminen jatkuu kirkkovuoden mukaan vaihtuvalla prefaatiolla tai yleisellä prefaatiolla seuraavien vaihtoehtojen mukaan.

Adventti

Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C.

P/E Kun aika oli täyttynyt,
sinä lähetit hänet ilmoittamaan köyhille ilosanoman,
julistamaan vangituille vapautusta
ja sokeille näkönsä saamista.
Hänen kauttaan uudistat kaiken,
tänään ja sinä päivänä,
jolloin hän tulee takaisin kirkkaudessaan.

Joulu

Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C.

P/E Sinä rakastit maailmaa niin paljon,
että annoit Poikasi tulla ihmiseksi meidän tähtemme.
Hänessä me olemme sinun kansaasi,
pelastettuja pimeydestä ihmeelliseen valoosi.

Loppiaisaika

Jumalanpalvelusmusiikki A, B.

P/E Sinä lähetit Jeesuksen Kristuksen,
säteilevän aamutähden,
kirkastamaan suuruuttasi.
Hänen valonsa loistaa koko maailmalle,
ja sillä, joka häntä seuraa, on elämän valo.

Paastonaika/Kärsimysaika 1 *Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C.*

P/E Hän kulki kärsimyksen ja kuuliaisuuden tien,
jotta kaikki häneen uskovat pelastuisivat
kuolemasta elämään,
ja ehtoollisellaan hän osoittaa meille
äärettömän rakkautensa.

Paastonaika/Kärsimysaika 2 *Jumalanpalvelusmusiikki A, B.*

P/E Hän oli halveksittu ja kaikkien hylkäämä.

Hänen kuolemansa kautta sinä *voitit kuoleman /
sait voiton kuolemasta*

ja tällä aterialla teet meidät osallisiksi voitostasi.

Pääsiäinen *Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C.*

P/E Hänet sinä olet herättänyt kuolleista

ja siten synnyttänyt meidät uudelleen elävään toivoon.

Kaikki vanha on mennyttä,

langennut luomakunta on lunastettu,

ja elämä on puhjennut uutena hänessä.

Siksi koko maailma säteilee pääsiäisen riemussa,

ja me laulamme kunniaasi

ja ylistämme sinua lakkaamatta:

Kristuksen taivaaseenastumisen päivä *Jumalanpalvelus- musiikki A, B.*

P/E Hänet sinä olet korottanut oikealle puolellesi,

ja hän rukoilee puolestamme lakkaamatta.

Hänen kauttaan lähetät Henkesi,

joka lohduttaa ja ohjaa,

ja varjelee meidät lapsinasi.

Helluntai

Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C.

P/E Sinä olet lähettänyt meille totuuden Hengen,
auttajan, joka on aina kanssamme.
Luomakunta uudistuu,
ja sanoma sinusta leviää kaikkialle.
Sinä lähetät meidät kirkkona todistamaan
Jeesuksesta Kristuksesta
ja toteuttamaan tahtoasi maailmassa.

Kolminaisuudenaika 1

Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C.

P/E Hän on elävä leipä,
joka on tullut alas taivaasta
antamaan maailmalle elämän.
Joka tulee hänen luokseen, ei enää näe nälkää,
ja joka uskoo häneen, ei enää koskaan ole janoissaan.

Kolminaisuudenaika 2

Jumalanpalvelusmusiikki A, B.

P/E Hän on ikuinen Sanasi,
joka kulkee kaikkialle maailmaan
kohdatakseen ihmiset
ja uudistaakseen heidän elämänsä.
Kaikkialla tapahtuu ihmeitä,
kun ihmiset tunnistavat Poikasi, Vapahtajamme.
Häneltä me opimme, että (sinä) olet Isämme,
ja hänessä me näemme (sinun) rakkautesi.

Kirkkovuoden loppu *Jumalanpalvelusmusiikki A, B.*

P/E Hänessä sinä annat meille tulevaisuuden ja toivon.
Me valvomme ja rukoilemme odottaen suurta päivääsi
ja vietämme tätä ehtoollista taivaallisena ateriana,
jotta kerran saisimme viettää sitä uudelleen
valtakunnassasi.

Maria-päivät *Jumalanpalvelusmusiikki A, B.*

P/E Sinä kohtaat meidät Pojassasi,
joka syntyi Mariasta.
Sinä siunaat meitä ja otat meidät palvelukseesi.
Marian kanssa me ylistämme suuruuttasi
ja riemuitsemme sinusta, Jumala,
Pelastajamme.

Yleinen 1 *Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C, D.*

P/E Sinä kannat maailmaa käsissäsi
ja kutsut meitä kaikkia nimeltä.
Jokaisen ihmisen olet luonut kuvaksesi.
Annoit meille elämän,
jotta eläisimme *lähellä sinua / lähelläsi*.

Yleinen 2 *Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C, D.*

P/E Kristuksessa, Vapahtajassamme (ja ystävässämme),
annat meille ikuisen elämän.
Siksi *yksikään ihminen / kukaan* ei jää ilman toivoa
eikä vaille rakkauttasi.

Yleinen 3

Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C, D.

P/E Sinä kohtaat meidät sanassa, leivässä ja viinissä,
hiljaisuudessa, rukouksessa ja laulussa.

Prefaation päätös (Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C, D):

Prefaation päätös 1

Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C;

Prefaation päätös 1: A1, B1, C1.

P/E Siksi me tahdomme yhdessä kaikkien uskollisesti
ja koko taivaallisen joukon kanssa
ylistää (sinun) nimeäsi ja palvoen laulaa:

tai

Prefaation päätös 2

Jumalanpalvelusmusiikki A, B, C, D;

Prefaation päätös 2: A2, B2, C2, D1.

P/E Kaikkina aikoina, yhdessä kirkkosi kanssa,
tahdomme ylistää (sinun) nimeäsi ja palvoen laulaa:

Ylistäminen E

Jumalanpalvelusmusiikki E; Ylistäminen: E1.

P/E Avatkaa sydämenne.

S Me avaamme sydämemme.

P/E Virratkoon kiitoksemme.

S Me kiitämme Jumalaa.

P/E Me kiitämme Jeesuksesta

Kristuksesta, Pojastasi.

Hän on elämän leipä, toivomme,

voiman lähde, auttajamme.

Siksi tahdomme aina kiittää

ja yhdessä kaikkien luotujen kanssa

riemuiten sinulle laulaa:

Ylistäminen E

Jumalanpalvelusmusiikki E; Ylistäminen: E2.

P/E Avatkaa sydämenne.

S Me avaamme sydämemme.

P/E Virratkoon kiitoksemme.

S Me kiitämme Jumalaa.

P/E Me kiitämme Jeesuksesta

Kristuksesta, Pojastasi.

Hänen kauttaan annat meille

iankaikkisen elämän.

Siksi tahdomme aina kiittää

ja yhdessä kaikkien luotujen kanssa

riemuiten sinulle laulaa:

*** PYHÄ/SANCTUS**

Päämessun kiinteä kohta. Messussa kohta on valinnainen. Kun Messu vietetään pääjumalanpalveluksena, kohta on kiinteä.

Pyhä 1

Jumalanpalvelusmusiikki A; Pyhä 1: A1, A2, A3, A4.

Jumalanpalvelusmusiikki B; Pyhä 1: B1.

S Pyhä, pyhä, pyhä Herra (Jumala) Sebaot.

Taivaat ja maa ovat täynnä kirkkauttasi.

Hoosianna korkeuksissa. (Hoosianna korkeuksissa.)

Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen.

Hoosianna korkeuksissa. (Hoosianna korkeuksissa.)

Pyhä 2

Jumalanpalvelusmusiikki C; Pyhä 2: C1.

S Pyhä, pyhä, pyhä, kaikkivaltias Herra.
Sinun loisteesi täyttää maailman.
Ylistys sinulle soikoon!
Pyhä, pyhä, pyhä, kaikkivaltias Herra.
Ole siunattu Kristus, kuningas.
Ylistys sinulle soikoon!

Pyhä 3

Jumalanpalvelusmusiikki D; Pyhä 3: D1.

S Enkeleiden laulu kaikuu: Pyhä!
Riemulaulu tarttuu meihinkin!
Maa ja taivas, kaikki luomakunta,
kiitoslauluun yhtyy:
Pyhä, olet pyhä,
suuri, ihmeellinen Jumala!
Pyhä, olet pyhä.
Sinun aina olkoon kunnia!

Pyhä 4

Jumalanpalvelusmusiikki E; Pyhä 4: E1.

S Pyhä, yksi, yhteinen olet Herra ikuinen,
salaisuuteen kätkeydyt,
olet luonamme nyt.
Sinä saavut maailmaan, saavut meitä siunaamaan,
sinä annat ravinnon, ruumiisi leipä on.

Olet pyhä, olet yksi, olet täällä,
luomakunta ylistää.
Hoosianna, hoosianna, hoosianna,
hoosianna, Herramme!

EHTOOLLISRUKOUS

Päämessun ja Messun kiinteä kohta. Seurakunnan vastaussanat
"Me julistamme kuolemaasi, Herra --." voidaan myös laulaa.

Ehtoollisen asetussanojen jälkeen pappi voi sanoa:

Suuri on uskon salaisuus.

Ehtoollisrukouksessa voidaan seurakunnan vastaussanoina
käyttää myös seuraavia sanoja:

Kristus kuoli.

Kristus on ylösnoussut.

Kristus tulee takaisin.

Ehtoollisrukous 9 voi sisältää esirukouksen. Myös muihin
ehtoollisrukouksiin voidaan liittää esirukous. Sivuilla 80-81
olevia esirukousaiheita on mahdollista käyttää rukouksen
valmistelun pohjana.

Ehtoollisrukous 1

P Jumala, kiitos, että rakastat meitä.
Sinä annoit meille Poikasi.
Hän antoi henkensä meidän tähtemme.
Hän rakasti meitä loppuun saakka,
aina ristinkuolemaan saakka,
jotta me saisimme elää.

Sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
hän otti leivän, siunasi, mursi sen,
antoi opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja syökää.
Tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne.
Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan,
kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.

S Me julistamme kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniassa.

P Jumala, lähetä Pyhä Henkesi
siunaamaan meidät ja nämä lahjat:
Kristuksen ruumis ja veri.
Kiitos, että saamme kohdata sinut tässä ja nyt.
Kiitos, että sylisi on avoin.
Kiitos lupauksestasi, että saamme kerran viettää ateriaa
kanssasi, sinun valtakunnassasi.

S Aamen.

Ehtoollisrukous 2

P Ylistetty olet sinä, taivaan ja maan Herra,
joka ympäröit koko luomakunnan rakkaudellasi.
Me kiitämme sinua pelastuksesta,
jonka olet lahjoittanut meille Jeesuksessa Kristuksessa.
Valmista meitä Pyhällä Hengelläsi
ottamaan vastaan hänet,
kun hän tulee luoksemme pyhässä ehtoollisessaan.

Sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
hän otti leivän, siunasi, mursi sen,
antoi opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja syökää.
Tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne.
Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan,
kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.

S Me julistamme kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniassa.

P (Taivaallinen Isä,
lahjoita meille tässä ateriassa
Poikasi kärsimyksen ja kuoleman,
ylösnousemisen ja taivaaseenastumisen
siunatut hedelmät.
Anna meille elämää hänen elämästään,
jotta hän pysyisi meissä ja me hänessä.)

Odottaessamme Jeesuksen Kristuksen paluuta kunniassa
me ylistämme sinua.

Sinun on kaikki kunnia
nyt, aina ja iankaikkisesti.

S Aamen.

tai

S Odottaessamme Jeesuksen Kristuksen paluuta kunniassa
me rukoilemme sen rukouksen,
jonka hän on opettanut meille:

Ehtoollisrukous 3

P Ylistetty olet sinä, Jumala,
joka kannat maailmankaikkeutta
ja täytät sen läsnäolollasi.
Ylistetty olet sinä, joka Jeesuksen Kristuksen elämän,
kuoleman ja ylösnousemisen kautta
näytät meille rakkauden syvimmän salaisuuden.

Sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
hän otti leivän, siunasi, mursi sen,
antoi opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja syökää.
Tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne.
Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan,
kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.

- S Me julistamme kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniassa.
- P Jumala, tule Pyhässä Hengessäsi
ja tee meidät osallisiksi rakkautesi salaisuudesta.
Uudista meidät Henkesi voimalla,
niin että me toteutamme rakkauttasi elämässämme
ja valmistamme tietä valtakunnallesi.
Sinun on kaikki kunnia ja kirkkaus nyt ja aina.
- S Aamen.

Ehtoollisrukous 4 (Voidaan lukea vuorolukuna.)

- P** Jumala, Kristuksessa sinä olet täällä,
(**S** Kristuksessa sinä olet täällä,)
P jokaisen päivän odotuksessa, työssä, leikissä ja levossa.
(**S** Kristuksessa sinä olet täällä,)
P jokaisen ihmisen ilossa, surussa ja taistelussa.
(**S** Kristuksessa sinä olet täällä,)
P rukouksessa ja ylistyksessä, leivässä ja viinissä.

P Sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
hän otti leivän, siunasi, mursi sen,
antoi opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja syökää.
Tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne.
Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan,
kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.

- S** Me julistamme kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniassa.
- P** Tule Luoja ja anna meille voimaa.
Tule Jeesus Kristus ja täytä kaipauksemme.
Tule Pyhä Henki,
siunaa nämä lahjat, leipä ja viini,
ja uudista meidät.
- S** Aamen.

Ehtoollisrukous 5

P Ylistetty olet sinä, taivaan ja maan Herra,
joka olet rakastanut maailmaa niin paljon,
että annoit ainoan Poikasi,
jottei yksikään, joka häneen uskoo,
joutuisi kadotukseen,
vaan saisi iankaikkisen elämän.
Me kiitämme sinua pelastuksesta,
jonka olet valmistanut meille Jeesuksessa Kristuksessa.
Lähetä Henkesi sydämiimme
syttyttämään elävä usko.
Pyhitä Hengelläsi tämä leipä ja viini,
maan antimet ja ihmisten työn hedelmät,
jotka kannamme eteesi.
Me kiitämme sinua siitä,
että niiden kautta tulemme osallisiksi
Kristuksen ruumiista ja verestä.

Sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
hän otti leivän, siunasi, mursi sen,
antoi opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja syökää.
Tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne.
Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan,
kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.

Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.

S Me julistamme kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniassa.

P Pyhä Isä,
me vietämme tätä ateriaa
Poikasi kärsimisen ja kuoleman,
ylösnousemisen ja taivaaseenastumisen muistoksi.

Sinä annat meidän syödä elämän leipää
ja juoda siunauksen maljasta siihen päivään asti,
jona hän tulee takaisin kirkkaudessaan.

Me rukoilemme:

Katso hänen täydelliseen ja ikuiseen uhriinsa,
jolla olet sovittanut maailman itsesi kanssa.

Anna meidän kaikkien Pyhän Hengen kautta
tulla yhdeksi ruumiiksi

ja täydelliseksi eläväksi uhriksi Kristuksessa.

Hänen kauttaan, hänen kanssaan ja hänessä
kuuluu sinulle, Jumala, kaikkivaltias Isä,

Pyhän Hengen yhteydessä

kaikki kunnia ja kirkkaus

iankaikkisesta iankaikkiseen.

S Aamen.

Ehtoollisrukous 6

P Siunattu olet sinä, kaiken elävän luoja.
Siunattu olet sinä, avaruuden ja ajan Herra.
Siunattu olet sinä, kaiken alku ja päämäärä.
Sinä olet meille kuin isä ja äiti.
Sinä olet kutsunut meidät työtovereiksesi.
Siunattu olet sinä.
Me kiitämme sinua Jeesuksesta Kristuksesta,
jonka olet lähettänyt palvelemaan ja antamaan elämää,
julistamaan vangituille vapautusta
ja antamaan valtakuntasi niille,
jotka panevat toivonsa sinuun.
Hän eli meidän elämämme
ja kuoli meidän kuolemamme.
Kirkkaudessaan, sinun luonasi,
hän rukoilee aina puolestamme
ja sinä päivänä, jonka sinä olet määrännyt,
hän tulee takaisin tuomitsemaan elävät ja kuolleet.

Sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
hän otti leivän, siunasi, mursi sen,
antoi opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja syökää.
Tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne.
Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan,
kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi:

Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.

S Me julistamme kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniassa.

P Jumala, lähetä Henkesi meihin
ja näihin lahjoihin.
Tee meistä, jotka tulemme osallisiksi
Kristuksen ruumiista ja verestä,
vanhurskautta janoavia ihmisiä.
Anna uusi hahmo tälle maailmalle,
jota me rakastamme,
niin että oikeus ja rauha
voivat vallita kaikkialla.
Lahjoita Jeesuksessa Kristuksessa meille se rauha,
jota emme itse pysty saavuttamaan.
Hän on sinun Poikasi, joka on tullut keskellemme,
uusi ihminen, tulevaisuutemme ja toivomme.
Hänen kauttaan me siunaamme sinua.
Pyhässä Hengessäsi tahdomme ylistää nimeäsi
tänään ja kaikkina päivinä,
iankaikkisesta iankaikkiseen.

S Aamen.

Ehtoollisrukous 7

P Jumala, taivaan ja maan luoja.
Sinä olet luonut meidät omaksi kuvaksesi
ja antanut meille tehtävän huolehtia tästä maailmasta.
Me kiitämme anteeksiantamuksestasi,
jonka kautta uudistat meidät.
Me kiitämme Nasaretin Jeesuksesta,
joka näyttää meille, mitä on elää sinun kuvanasi.
Me kiitämme Pyhän Henkesi tuulesta,
joka puhaltaa elämäämme
ja täyttää koko maailman.
Pyhitä Hengelläsi tämä leipä ja viini,
niin että me niiden kautta tulemme osallisiksi
Kristuksen ruumiista ja verestä.

Sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
hän otti leivän, siunasi, mursi sen,
antoi opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja syökää.
Tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne.
Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan,
kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi:

Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.

S Me julistamme kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniassa.

P Jumala,
kaikkina aikoina ja tässä hetkessä
sinä luot uutta.
Tule luoksemme, kun jaamme leivän ja viinin.
Täytä meidät anteeksiantamuksella,
elämällä ja Hengellä,
niin että me voimme pitää huolta maailmasta,
rakastaa ja luoda uutta.
Jeesuksen Kristuksen ja kaikkien häntä seuranneiden
ja seuraavien naisten, miesten ja lasten kanssa me
rukoilemme:

Ehtoollisrukous 8

P Jumala,
Kristuksessa sinä kuljet läpi tyhjyyden ja kuoleman
ja teet mahdottoman mahdolliseksi.
Hänelle sinä annoit elämän, anna se meillekin.
Lahjoita meille tässä leivässä ja viinissä
sinun rakkautesi ja siunauksesi.

Sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
hän otti leivän, siunasi, mursi sen,
antoi opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja syökää.
Tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne.
Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan,
kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.

- S** Me julistamme kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniassa.
- P** Jumala, sinun rakkautesi kantaa kaiken.
Lähetä Henkesi meihin
ja tähän leipään ja viiniin.
Tule ja tee maailmamme ehjäksi.
Sinun on kaikki kunnia ja kirkkaus ikuisesti.
- S** Aamen.

Ehtoollisrukous 9 *(Tähän ehtoollisrukoukseen voidaan liittää esirukous.)*

P Pyhä olet sinä, Jumala.
Koko luomakunta ylistää sinua.
Sinä annat maailmalle elämän
ja kohtaat meidät Jeesuksessa Kristuksessa.
Lähetä Pyhä Henkesi meihin
ja näihin lahjoihin, leipään ja viiniin,
niin että me niiden kautta tulemme osallisiksi
Kristuksen ruumiista ja verestä.

Sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
hän otti leivän, siunasi, mursi sen,
antoi opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja syökää.
Tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne.
Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan,
kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.

S Me julistamme kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniassa.

P Pyhä Isä,
me vietämme Poikasi kärsimisen ja kuoleman,
ylösnousemisen ja taivaaseenastumisen muistoa
ja odotamme hänen paluutaan kirkkaudessa.
Auta meitä viemään Jeesuksen Kristuksen rakkautta
kaikkialle maailmaan.

(--)

Anna rauhan ja armon vallita.

(--)

Auta meitä Jeesuksen tavoin näkemään maailman hätä.

(--)

Sytytä sydämemme rakkaudellasi, niin että voimme
olla Kristuksen ruumis tässä maailmassa.

(--)

Liitä rukouksemme kaikkien pyhiesi rukouksiin ja
sulje se Poikasi esirukoukseen meidän kaikkien puolesta.

Kirkasta hänen elämänsä

rauhaksi ja lääkkeeksi kaikille luoduille.

Sinun on kunnia ja kirkkaus

iankaikkisesta iankaikkiseen.

S Aamen.

tai

P Pyhä Isä, me vietämme
Poikasi kärsimisen ja kuoleman,
ylösnousemuksen ja taivaaseenastumisen muistoa
ja odotamme hänen paluutaan kirkkaudessa.
Häneen luottaen ja sinun lupauksiisi uskoen
rukoilemme:

kirkkosi puolesta kaikkialla maailmassa --
niiden puolesta, jotka kärsivät uskonsa tähden --
oman kirkkomme, hiippakuntamme ja seurakuntamme
puolesta --
luomasi maailman puolesta --
rauhan ja suvaitsevaisuuden puolesta ihmisten ja
kansojen välillä --
sairaiden ja yksinäisten puolesta --
läheistemme puolesta --
itsemme ja oman pelastuksemme puolesta --
niiden puolesta, jotka ovat päässeet kotiin luoksesi
ja lepäävät nyt rauhassa --.

Kirkasta Jeesuksen Kristuksen elämä
rauhaksi ja lääkkeeksi kaikille luoduille.
Sinun on kaikki kunnia
iankaikkisesta iankaikkiseen.

S Aamen.

Ehtoollisrukous 10

P Hyvä ja ihmeellinen Jumala,
me ylistämme sinua kaikesta, mitä teet ja tahdot.
Sinä olet luonut jokaisen meistä,
ja antanut meille erilaisia lahjoja.
Me kiitämme sinua siitä, että olet antanut meille
kaikkein suurimman lahjan,
rakkaan Poikasi, Jeesuksen Kristuksen.
Hän tuli luotasi yhdeksi meistä.
Hänen kauttaan meidät liitetään sinuun.

Sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
hän otti leivän, siunasi, mursi sen,
antoi opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja syökää.
Tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne.
Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan,
kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.

S Me julistamme kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniaassa.

P Me pyydämme sinulta, Jumala:
Lähetä Henkesi meihin ja näihin lahjoihin,
niin että me tässä leivässä ja viinissä
otamme vastaan Jeesuksen Kristuksen.
Me ylistämme sinua nyt ja aina.

S Aamen.

Ehtoollisrukous 11

P Ylistetty olet sinä, Jumala,
joka teet meidät osallisiksi rakkaudestasi
Jeesuksessa Kristuksessa.

Sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
hän otti leivän, siunasi, mursi sen,
antoi opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja syökää.

Tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne.
Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan,
kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi:

Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.

S Me julistamme kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniassa.

P Jumala, lähetä Henkesi tähän leipään ja viiniin.
Uudista meidät ja maailmamme,
niin että rakkautesi tulee yhä näkyvämmäksi keskellämme.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
tulkoon sinun valtakuntasi.
Me kiitämme ja ylistämme sinua nyt ja aina.

S Aamen.

Ehtoollisrukous 12

P Me kiitämme sinua, taivaan ja maan Herra,
joka avaat kätesi ja hyvydessäsi ravitset kaiken mikä elää.
Sinä annat meille jokapäiväisen leivän,
terveyden ja voiman.
Peltojen viljasta ja vuorenrinteiden rypäleistä
sinä valmistat meille leivän ja viinin.
Sinä katat pöytäsi meille.
Pyhitä Hengelläsi meidät ja nämä lahjat,
niin että me tulemme osallisiksi
taivaallisesta leivästä ja siunauksen maljasta,
Kristuksen ruumiista ja verestä.

Sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
hän otti leivän, siunasi, mursi sen,
antoi opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja syökää.
Tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne.
Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan,
kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.

S Me julistamme kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniassa.

Rukous jatkuu jommankumman vaihtoehdon mukaan:

P Jeesus Kristus,
me muistamme yön, jolloin sinut hylättiin.
Me muistamme ristinkärsimyksesi ja ylösnousemuksesi.
Me näimme tyhjän haudan
ja kohtasimme sinut elävänä.
Me muistamme taivaaseenastumisesi.
Kaikki tämä on läsnä, tässä ja nyt.
Tässä olet luvannut kohdata meidät.
Odottaessamme, että saamme nähdä sinut
kasvoista kasvoihin, me rukoilemme:

tai

P Anna meidän, jotka yhdessä jaamme
tämän leivän ja viinin,
yhdistyä Pyhässä Hengessä yhdeksi ruumiiksi.
Tee kirkostasi ykseyden merkki,
niin että maailma voi uskoa.
Me kiitämme ja ylistämme sinua nyt ja aina.

S Aamen.

Ehtoollisrukous 13 (Voidaan käyttää erityisesti ehtoollisella sairaan luona.)

P Jumala, Luojamme, sinä annoit meille elämän ja olet luvannut olla luonamme elämässä ja kuolemassa, ajassa ja iankaikkisuudessa. Jeesuksessa Kristuksessa sinä jaat kansamme yksinäisyyden, tuskan, kivun (ja kuoleman). Olet luonamme, autat ja lohdutat. Pyhitä Hengelläsi tämä leipä ja viini, niin että me niiden kautta tulemme osallisiksi Jeesuksesta Kristuksesta, elämästä, joka ei koskaan kuole.

Sinä yönä, jona hänet kavallettiin, hän otti leivän, siunasi, mursi sen, antoi opetuslapsilleen ja sanoi: Ottakaa ja syökää. Tämä on minun ruumiini, joka annetaan teidän puolestanne. Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan, kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi: Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki. Tämä malja on uusi liitto minun veressäni, joka vuodatetaan teidän puolestanne syntien anteeksiantamiseksi. Niin usein kuin te siitä juotte, tehkää se minun muistokseni.

S Me julistamme kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniassa.

P Jumala, kiitos, että olet antanut meille
toivon uudesta taivaasta
ja uudesta maasta, jossa asuu vanhurskaus.

S Aamen.

tai

P Jumala, siinä toivossa,
että kerran saamme nähdä sinut kasvoista kasvoihin,
rukoilemme niin kuin Jeesus Kristus
itse on opettanut meitä:

Ehtoollisrukous 14

P Pyhä olet sinä, Jumala.
Koko luomakunta ylistää sinua,
kaiken elämän antajaa.
Kaikkina aikoina sinä kokoat itsellesi kansan,
ja ylistyslaulu sinun kunniaksesi soi lakkaamatta.
Tule luoksemme
ja pyhitä Hengelläsi meidät
ja nämä lahjat, leipä ja viini,
niin että me niiden kautta tulemme osallisiksi
Kristuksen ruumiista ja verestä.

Sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
hän otti leivän, siunasi, mursi sen,
antoi opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja syökää.
Tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne.
Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan,
kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.

S Me julistamme sinun kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme sinun ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniassa.

P Sinun edessäsi, pyhä Isä,
me vietämme Poikasi kärsimisen, kuoleman,
ylösnousemisen ja taivaaseen astumisen muistoa
ja odotamme hänen paluutaan kirkkaudessa.
Tee meidät yhdeksi rakkaudessa,
että voimme olla Kristuksen ruumis maailmassa.
Anna hänen meidän kauttamme tulla
rauhaksi ja lääkkeeksi kaikille ihmisille.
Sinun on kunnia ja kirkkaus
iankaikkisesta iankaikkiseen.

S Aamen.

HERRAN RUKOUS / PATER NOSTER

Kiinteä kohta tässä kohdassa Päämessussa ja Messussa.

Pappi/Esilukija voi sanoa:

Rukoilemme yhdessä sen rukouksen, jonka Jeesus Kristus itse on meille opettanut:

S Isä meidän,
joka olet taivaissa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä
meidän jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta
ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

LEIVÄN MURTAMINEN / FRACTIO

Päämessun kiinteä kohta. Messussa kohta on valinnainen.
Kun Messu vietetään pääjumalanpalveluksena, kohta on kiinteä.

Pappi voi murtaa ehtoollisleivän. Lausutaan seuraavat tai vastaavat sanat:

- P** Leipä, jonka murramme, on osallisuus Kristuksen ruumiiseen.
- S** Vaikka meitä on monta, me olemme yksi ruumis, sillä me kaikki tulemme osallisiksi tästä yhdestä leivästä.

tai

- P** Leipä, jonka murramme, yhdistää meidät Kristuksen ruumiiseen.
- S** Vaikka meitä on monta, me olemme yksi ruumis, sillä me kaikki tulemme osallisiksi tästä yhdestä leivästä.

RAUHAN TERVEHDYS / PAX

Päämessun kiinteä kohta. Messussa kohta on valinnainen. Kun Messu vietetään pääjumalanpalveluksena, kohta on kiinteä.

Pappi voi sanoa:

Herran rauha olkoon teidän kanssanne. /
Jeesuksen Kristuksen rauha olkoon teidän kanssanne. /
Rauha teille kaikille.

Seurakuntalaiset voivat tervehtiä toisiaan sanomalla esimerkiksi:
Herran rauhaa. / Kristuksen rauhaa. / Rauha olkoon sinun kanssasi.

*JUMALAN KARITSA / AGNUS DEI

Päämessun kiinteä kohta. Messussa kohta on valinnainen. Kun Messu vietetään pääjumalanpalveluksena, kohta on kiinteä.

Jumalan Karitsa 1 *Jumalanpalvelusmusiikki A; Jumalan Karitsa 1: A1, A2, A3, A4.*

- S Jumalan Karitsa, joka kannat maailman synnin,
armahda meitä.
Jumalan Karitsa, joka kannat maailman synnin,
armahda meitä.
Jumalan Karitsa, joka kannat maailman synnin,
anna meille rauhasi.

Jumalan Karitsa 2 *Jumalanpalvelusmusiikki B; Jumalan Karitsa 2: B1.*

- S Karitsa, joka kannat maailman synnin,
armahda, armahda meitä.
Karitsa, joka kannat maailman synnin,
armahda meitä.
Karitsa, joka kannat maailman synnin,
anna meille rauhasi.

Jumalan Karitsa 3 *Jumalanpalvelusmusiikki C; Jumalan Karitsa 3: C1.*

- S Jumalan Karitsa,
syntimme kannat, armahda.
Jumalan Karitsa,
syntimme kannat, armahda.
Jumalan Karitsa,
syntimme kannat, armahda.
Rauhasi suo.

Jumalan Karitsa 4 *Jumalanpalvelusmusiikki D; Jumalan Karitsa 4: D1.*

S Kohtaa meidät, Kristus, pyhä Karitsa.
Hoida meitä rakkaudellasi.
Kohtaa meidät leivässä ja viinissä.
Armahda ja anna rauhasi.

Jumalan Karitsa 5 *Jumalanpalvelusmusiikki D; Jumalan Karitsa 5: D2.*

S Jumalan Karitsa, nyt leivässä ja viinissä
armosi meille lahjoitat, syntisten ystävä.
Jumalan Karitsa, nyt leivässä ja viinissä
jokaisen kutsut luoksesi, ja annat rauhasi.

Jumalan Karitsa 6 *Jumalanpalvelusmusiikki E; Jumalan Karitsa 6: E1.*

P/E, S Kristus, Karitsa,
joka kannat maailman synnin,
toivosi ja rauhasi
rakkauden pöydässä anna.

EHTOOLLISEN VIETTO / COMMUNIO

Päämessun ja Messun kiinteä kohta.

Pappi voi sanoa:

Tulkaa, kaikki on valmiina.

Ehtoollisvieraat ottavat vastaan ehtoollisen. Ehtoollisen jakaja sanoo jokaiselle ehtoollisvieraalle:

P/E Kristuksen ruumis, sinun puolestasi annettu.

P/E Kristuksen veri, sinun puolestasi vuodatettu.

Jos ehtoollisvieras ottaa vastaan leivän ja viinin samalla kertaa, jakaja sanoo:

P/E Kristuksen ruumis ja veri, sinun puolestasi annettu.

Jokaisen ehtoollispöydällisen jälkeen, tai kun kaikki ehtoollisvieraat ovat ottaneet vastaan ehtoollisen, pappi sanoo:

P Me olemme ottaneet vastaan (Herramme)
Jeesuksen Kristuksen.

(P/S) Hän varjalkoon/varjelee meidät iankaikkiseen
elämään. Aamen.

(P Menkää[mme] Herran / Jeesuksen Kristuksen rauhaan.)

tai

P (Herramme) Jeesus Kristus, jonka ruumiin ja veren
me olemme ottaneet vastaan,
varjalkoon/varjelee meidät iankaikkiseen elämään.

S Aamen.

(P Menkää[mme] Herran / Jeesuksen Kristuksen rauhaan.)

KIITOSRUKOUS EHTOOLLISEN JÄLKEEN

Päämessun kiinteä kohta. Messussa kohta on valinnainen. Kun Messu vietetään pääjumalanpalveluksena, kohta on kiinteä. Rukous voidaan valita seuraavista vaihtoehtoista tai se voidaan muotoilla vapaasti. Rukouksen johtaa pappi tai esilukija, tai seurakunta lukee sen yhdessä. Monet rukouksista soveltuvat luettavaksi vuorolukuna. Kiitosrukoukseen voidaan liittää myös esirukousaiheita.

Adventti

Kristus, sinä saavut kirkkoosi,
meidän jokaisen luokse.

Kiitos, että saamme kohdata sinut leivässä ja viinissä
ja että saamme olla toivon merkki maailmassa.
Aamen.

Joulu ja Loppiaisaika

Herra, Jumalamme,
me ylistämme ja kiitämme sinua siitä,
että Poikasi syntyi maailmaan
ja tuli ihmiseksi, meidän kaltaiseksemme.
Kiitos, että saamme kohdata hänet ehtoollisessa.
Kiitos, että hän on läsnä elämässämme.
Auta meitä heijastamaan hänen rakkauttaan
tässä maailmassa.
Aamen.

Paastonaika

Jeesus Kristus,
kiitos ehtoollisen sakramentista,
jossa osoitat rakkautesi ja annat meille itsesi.
Kiitos, että kuolit ja nousit kuolleista meidän tähtemme.
Varjele meidät anteeksiannossasi ja rauhassasi nyt ja aina.
Aamen.

Paastonaika/Kärsimysaika

Kiitos, Jeesus,
että kohtaat meidät ehtoollisen leivässä ja viinissä.
Sinä kuljit ristin tien meidän tähtemme.
Jaat kanssamme kärsimyksen, hädän
ja hylätyksi tulemisen.
Auta meitä seuraamaan sinua
ja tulemaan yhä enemmän kaltaisiksesi.
Aamen.

Pääsiäinen 1

Elämän Jumala,
me ylistämme sinua koko kirkkosi kanssa
siitä, että Poikasi nousi kuolleista.
Kiitos pääsiäisen ilosta.
Kiitos, että pyhässä ehtoollisessasi
annat meille osallisuuden ikuiseen elämään.
Sinun on valta ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

Pääsiäinen 2

Ikuinen Jumala,
me kiitämme sinua siitä,
että olemme saaneet ottaa vastaan
armon leivän ja siunauksen maljan.
Anna meidän elää Kristuksen ylösnousemuksen voimasta
lähimmäisillemme iloksi
ja pyhän nimesi kiitokseksi ja kunniaksi.
Aamen.

Helluntai

Taivaallinen Isä,
sinä lähetät Henkesi ja annat uutta elämää.
Me kiitämme sinua Poikasi läsnäolosta
tällä aterialla ja pyydämme:
Sytytä sydämemme Pyhällä Hengelläsi,
että voimme elää maailmassa
taivaallisen rakkauden ja voiman täyttäminä.
Aamen.

Kolminaisuuden aika 1

Jumala,
kiitos, että olemme saaneet jakaa leivän ja viinin,
kiitos, että saamme jakaa myös rakkauden ja kärsimyksen.
Auta meitä levittämään rakkauttasi,
jonka annat meille Kristuksessa nyt ja aina.
Aamen.

Kolminaisuuden aika 2

Jumala, kiitos lahjoistasi,
rakkaudestasi ja anteeksiannostasi.
Kiitos, että olet lähellämme
ja annat meidän lähteä tältä ehtoolliselta
Kristus sydämessämme.
Auta meitä viemään hänen rakkauttaan eteenpäin.
Sinun on voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

Kirkkovuoden lopulla

Ylistetty olet sinä ja ikuisesti siunattu.
Ylistetty olet sinä, joka kutsuit meidät tähän juhlaan.
Ylistetty olet sinä, joka varjelet meitä
ja pysyt vierellämme,
kun ikuisuuden aurinko nousee
ajan horisontin ylle.
Aamen.

Yleinen 1

Jumalamme ja Isämme,
me kiitämme sinua,
että Pojassasi Jeesuksessa Kristuksessa
olet asettanut pyhän ehtoollisen
meille lohdutukseksi ja autuudeksi.

Me rukoilemme:

Anna meidän armossasi viettää Jeesuksen muistoa
maan päällä niin,
että saamme kerran olla mukana
suurella ehtoollisella taivaassa.

(Herramme Jeesuksen Kristuksen tähden.)

Aamen.

Yleinen 2

Kristus,
me kiitämme sinua sanomattoman suuresta lahjastasi.
Sinä tulit vastaukseksi rukoukseemme,
leiväksi nälkäämme.

Anna meidän olla sinun vastauksesi niille,
jotka kärsivät puutetta yltäkyläisyytemme keskellä.
Auta meitä kuulemaan ne huudot, jotka sinä olet kuullut,
ymmärtämään se hätä, jonka sinä olet ymmärtänyt,
ja palvelemaan ihmiskuntaa, niin kuin sinä olet palvellut.

Kirkasta meille ehtoollispöytäsi salaisuus:

yksi leipä ja yksi ihmiskunta.

Aamen.

Yleinen 3

Jeesus,
kiitos, että kohtaat meidät leivässä ja viinissä.
Kiitos, että olet kanssamme tänään ja joka päivä.
Kiitos, että saamme viedä sinun rakkauttasi eteenpäin.
Aamen.

Yleinen 4

Me kiitämme sinua, Jeesus,
että tulit luoksemme
ja annoit meille itsesi.
Me olemme ottaneet sinut vastaan,
ja sinä olet lähempänä meitä
kuin oma sydämemme.
Me rukoilemme:
Jää luoksemme,
että saisimme aina olla kanssasi
ja tulla sinun kaltaisiksesi.
Aamen.

LÄHETTÄMINEN

Kohtien järjestys voidaan valita vapaasti. Vähintään yksi virsi on laulettava.

* YLISTYSVIRSI tai YLISTYS/BENEDICAMUS

Voidaan jättää pois paastonaikana.

Ylistys 1

Jumalanpalvelusmusiikki A; Ylistys 1: A1, A2, A3.

P/E Kiittäkää ja ylistäkää Herraa.

S Herran olkoon kiitos ja ylistys.
Halleluja, halleluja, halleluja.

tai

P/E Ylistäkää ja kiittäkää Herraa.

*Jumalanpalvelusmusiikki B;
Ylistys 1: B1.*

S Herran olkoon kiitos,
Herran olkoon ylistys.
Halleluja, halleluja, halleluja.

tai

Ylistys 2

Jumalanpalvelusmusiikki C; Ylistys 2: C1.

P/E Me kiitämme Jumalaa.

S Me kiitämme Jumalaa.
Halleluja, halleluja, halleluja.

tai

Ylistys 3

Jumalanpalvelusmusiikki D; Ylistys 3: D1.

P/E Virratkoon kiitoksemme.

S Me kiitämme Jumalaa.
Halleluja, halleluja, halleluja.

tai

Ylistys 4

Jumalanpalvelusmusiikki E; Ylistys 4: E1.

P/E, S Soi kiitoslaulumme

Jumalalle.
Halleluja, halleluja.

*** SIUNAUS**

Päämessun ja Messun/Jumalanpalveluksen kiinteä kohta.
(Jumalanpalveluksen osalta katso myös s. 19.) Siunauksen yhteydessä voidaan tehdä ristinmerkki (+). Siunauksen jälkeen voidaan laulaa kolminkertainen Aamen.

Pappi voi sanoa:

Ottakaa vastaan (Jumalan/Herran) siunaus.

P Herra siunatkoon teitä ja varjelkoon teitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa teille
ja olkoon teille armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne
ja antakoon teille rauhan.
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimeen.

S Aamen (, aamen, aamen).

tai

*Kun vietetään maallikon johtamaa jumalanpalvelusta,
esilukija voi sanoa:*

Ottakaamme vastaan (Jumalan/Herran) siunaus.

E/S Herra siunatkoon meitä ja varjeltkoon meitä.

Herra kirkastakoon kasvonsa meille
ja olkoon meille armollinen.

Herra kääntäköön kasvonsa meidän puoleemme
ja antakoon meille rauhan.

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

S Aamen.

LÄHETTÄMISSANAT

Lähetämissanat voidaan lausua tässä tai aivan lopussa. Kohdan voi myös jättää pois. Lähetämissanoina voidaan käyttää jotakin seuraavista vaihtoehdoista tai ne voidaan muotoilla vapaasti. Lähetämissanat voidaan lausua lyhyenä tervehdyksenä (heti Siunauksen jälkeen) tai ne voidaan muotoilla pidemmiksi, lähettämisen sisältöä kuvaaviksi lähettämissanoina (jotka sijoitetaan osan loppuun).

P/E Jumala lähettää meidät (maailmaan) jakamaan leipää ja rakentamaan rauhaa.

(S) Lähtekäämme tästä jumalanpalveluksesta palvelemaan ihmisiä ja elämään Jumalan kunniaksi.

tai

P/E Lähtekäämme rauhassa,
(S) (Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.

tai

P/E Lähtekäämme rauhassa
(S) ja palvelkaamme Jumalaa/Herraa iloiten.

tai

P/E Jumala on luonut maailman
(S) ja tahtoo, että me elämme.

P/E Jumala rakastaa maailmaa
(S) ja täyttää meidät rakkaudella.

P/E Jumala uudistaa maailman
(S) ja antaa meille tulevaisuuden ja toivon.

VIRSI

PÄÄTÖSMUSIIKKI/POSTLUDIUM

Jumalanpalvelus voidaan päättää virteen (ellei virttä ole laulettu jo aikaisemmin Lähettäminen-osassa) ja/tai päätösmusiikkiin. Voidaan poistua (risti)kulkueena.

Jouluaamun jumalanpalvelus

Jouluaamun jumalanpalveluksessa noudatetaan Jumalanpalveluksen rakennetta, katso lähemmin s. 36 alkaen.

KOKOONTUMINEN

KELLOJENSOITTO

VIRSI

JOHDANTOSANAT 13

Johdantosanat 13 voidaan myös laulaa. Voidaan käyttää myös muita johdantosanoja tai psalmitekstiä.

YLISTYSLAULU

Jumalanpalvelusmusiikki A; Ylistyslaulu 1: Gloria A1 ja Laudamus A1, Ylistyslaulu 3: Gloria A4 ja Laudamus A5, tai muu ylistyslaulu.

PÄIVÄN RUKOUS

SANA

VANHAN TESTAMENTIN LUKUKAPPALE

PSALMI

EPISTOLA

VIRSI

* EVANKELIUMI

SAARNA

* USKONTUNNUSTUS

VIRSI

KIRKON ESIRUKOUS

HERRAN RUKOUS

LÄHETTÄMINEN

Tämän osan eri kohtien järjestys voidaan valita vapaasti.

YLISTYSVIRSI tai YLISTYS

* SIUNAUS

VIRSI

PÄÄTÖSMUSIIKKI

LÄHETTÄMISSANAT

Pitkäperjantain jumalanpalvelus

Pitkäperjantain jumalanpalveluksessa noudatetaan Jumalanpalveluksen rakennetta, katso lähemmin s. 36 alkaen.

KOKOONTUMINEN

VIRSI

JOHDANTOSANAT 2

tai

JOHDANTOSANAT 14

Voidaan käyttää myös muita johdantosanoja.

ARMONVAKUUTUS

Käytetään jotakin vaihtoehtoista 1–4, katso s. 50–51.

PÄIVÄN RUKOUS

SANA

Ensimmäinen lukukappale

Pappi/Esilukija voi sanoa:

P/E Kuulkaamme Jumalan sanaa profeetta Jesajan kirjasta.
(JES. 53:1–12)

VIRSI

Toinen lukukappale

Epistola *Ruotsin kirkon evankeliumikirjasta.*

Pappi/Esilukija voi sanoa:

P/E Kuulkaamme pitkäperjantain epistola – –.

VIRSI

* Kolmas lukukappale

Evankeliumi *Ruotsin kirkon evankeliumikirjasta.*

Pappi/Esilukija voi sanoa:

P/E Ylentäkää sydämenne Jumalan puoleen ja kuulkaa päivän pyhä evankeliumi.

Näin kirjoittaa --. / Näin kirjoitetaan --.

tai

P/E Avatkaa sydämenne Jumalalle ja kuulkaa päivän pyhä evankeliumi.

Näin kirjoittaa --. / Näin kirjoitetaan --.

tai

P/E Herramme Jeesuksen Kristuksen kärsimys evankelista -- mukaan.

SAARNA

*USKONTUNNUSTUS

VIRSI

Virren aikana voidaan kerätä kolehti.

KIRKON ESIRUKOUS

Esirukous 8, katso s. 92 ja 506, tai jokin muu esirukous.

RISTIN ÄÄRELLÄ

Mietiskely ristin äärellä. Mietiskelyn päätteeksi voidaan laulaa virsi 456 (Rvk). Kohta on valinnainen.

P/E Katsokaa ristin puuta,
johon maailman Vapahtaja on naulittu.
Rukoilkaamme.

Seurakunta yhtyy hiljaiseen rukoukseen.

VIRSI

HERRAN RUKOUS

LÄHETTÄMINEN

* SIUNAUS

VIRSI

Pääsiäisyön messu

Pääsiäisyön messun järjestys perustuu Päämessun ja Messun järjestykseen, katso s. 36 alkaen. Pääsiäisyön messu voidaan toteuttaa eri tavoin pääsiäisen teeman pohjalta ja siihen voidaan liittää Kasteen muistaminen.

KOKOONTUMINEN

Jumalanpalvelus voi alkaa pimeässä/hämärässä kirkossa.

* JOHDANTOSANAT

Trinitaarinen alkusiunaus on kiinteä kohta. Sen jälkeen jatketaan ehdotetuilla tai muilla johdantosanoilla.

P Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P Kolmiyhteisen Jumalan,
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P Kolmiyhteisen Jumalan nimessä.

S Aamen.

P Tänä pyhänä yönä,
 jolloin Jeesus Kristus siirtyi kuolemasta elämään,
 me siirrymme pimeydestä valoon.
 Meitä muistutetaan yhteydestä häneen,
 joka kasteessa lahjoittaa meille uuden elämän.
 Yhdessä me vietämme pyhää ehtoollista
 ja odotamme hänen tulemistaan kunniaissa.

S Aamen.

tai

P Jeesus Kristus on sama
 eilen, tänään ja ikuisesti.
 Hän on A ja O, ensimmäinen ja viimeinen,
 alku ja loppu.
 Hänelle kuuluu kaikki kunnia ja valta
 aina ja ikuisesti.

S Aamen.

* PÄÄSIÄISKYNTTILÄ

Pääsiäiskynttilä voidaan sytyttää tässä tai muussa kohdassa
 jumalanpalvelusta.

* PÄÄSIÄISTERVEHDYS

P Kristus on ylösnoussut!

S Totisesti ylösnoussut!

*Pääsiäistervehdys voidaan sijoittaa tähän tai jumalanpalveluksen
 muuhun kohtaan. Se voidaan toistaa useita kertoja.*

* *VIRSI tai MUU PÄÄSLÄISHYMN*

* **PÄIVÄN RUKOUS**

SANA

Valinnaisten lukukappaleiden käytöstä, katso s. 72–73.

VANHAN TESTAMENTIN LUKUKAPPALE

PSALMI tai MUUTA MUSIIKKIA

EPISTOLA

VIRSI

* **EVANKELIUMI**

HALLELUJA

SAARNA

VIRSI

* *KASTEEN MUISTAMINEN*

Kasteen muistaminen on valinnainen kohta. Voidaan käyttää seuraavia tai muita tekstejä. Kastemaljaan voidaan kaataa vettä.

- P** Kaste pulppuaa iloa,
elämän Luoja on lähellä.
Kaste uudistaa kaiken,
me saamme kaiken anteeksi.
Kasteesta virtaa siunaus,
me saamme Pyhän Hengen.
Kaste lahjoittaa toivon,
me saamme elää, kuolla
ja nousta kuolleista
Jeesuksen Kristuksen kanssa.
- P** Kristus on ylösnoussut!
S Totisesti ylösnoussut!
- P** Rukoilkaamme.
- P** Jumala, Kristuksessa sinä olet yhdistänyt meidät itseesi,
toisiimme ja koko luomakuntaasi.
Kiitos, että kasteessa saamme
syntien anteeksiantamuksen
ja osallisuuden Poikasi elämään,
kuolemaan ja ylösnousemukseen.
Kiitos, että teet kasteen vedestä armon lähteen.
Jeesuksen Kristuksen nimessä.
- S** Aamen.

tai

P Kasteen vedessä me saamme joka päivä
kuolla pois synnistä
ja nousta uuteen elämään Kristuksen kanssa.

Kastemaljaan voidaan kaataa vettä.

Jumala, me ylistämme sinua siitä,
että aikojen alussa annoit Henkesi liikkua vetten päällä.
Sanallasi sinä loit taivaan ja maan.

Me ylistämme sinua vedestä, joka antaa maailmalle elämän.
Tulvavesien keskeltä sinä pelastit ihmiset ja eläimet.
Meren halki sinä johdit kansasi orjuudesta vapauteen.
Jordan-virran vedessä Johannes katoi Jeesuksen,
ja Henki laskeutui hänen ylleen kyyhkysen muodossa.

Me ylistämme sinua uudesta elämästä
Jeesuksessa Kristuksessa,
hänessä, joka ristiinnaulittiin ja nousi kuolleista.
Veden ja Hengen kautta meistä tulee kasteessa
sinun tyttäriäsi ja poikiasi.
Anna Pyhän Henkesi virrata elämäämme
ja uudistaa meidät anteeksiannollasi,
armollasi ja rakkaudellasi.

Sinulle, Jumala, kuuluu kaikki kunnia ja ylistys
nyt ja ikuisesti.

S Aamen.

Jos jumalanpalveluksessa toimitetaan kaste, tähän kohtaan tulee
Vapautusrukous, s. 189, ja sen jälkeen Uskontunnustus.

* USKONTUNNUSTUS

Jos Kasteen muistaminen jätetään pois, Uskontunnustus seuraa heti
Saarnan jälkeen. Uskontunnustukset, katso s. 75–78.

Pappi voi sanoa:

P Liittykäämme/Yhtykäämme kirkon yhteiseen
tunnustukseen, joka ilmaisee sen uskon,
johon meidät (Kristuksen maailmanlaajuisessa
kirkossa) on kastettu:

S Minä uskon – –.

Jos jumalanpalveluksessa toimitetaan kaste, siihen liittyvä
kastekysymys voidaan esittää kastettavalle tai hänen vanhemmilleen
Uskontunnustuksen jälkeen, katso s. 193.

Pappi voi jatkaa:

P Tahdotteko Jumalan avulla
elää tässä uskossa
ja osoittaa sen rakastamalla Jumalaa,
lähimmäisiänne ja koko luomakuntaa?

S Tahdon.

- P** Vaeltakaamme kasteen armossa,
Kristusta seuraten,
pääsiäisen valo sydämässämme.
Jeesuksen Kristuksen nimessä.
- S** Aamen.

Jos jumalanpalveluksessa toimitetaan kaste, tähän kohtaan tulee Raamatunluku, katso s. 188, sekä Kastaminen ja Tervetuloitovotus, katso s. 194.

Jos jumalanpalveluksessa toimitetaan konfirmaatio, se voidaan toimittaa Kasteen muistamisen ja Kastamisen jälkeen. Konfirmaatio-jumalanpalveluksen kohdat Rukous ja konfirmoitavien siunaaminen sekä Lähettämissanat konfirmoiduille liitetään tähän, katso s. 229–230.

KIRKON ESIRUKOUS

Katso s. 80–98.

KIITOSATERIA

Kiitosaterian kohdat noudattavat Päämessun tai Messun järjestystä, katso s. 100–148. Kirkon esirukous voidaan liittää osaksi Ehtoollisrukousta tai ehtoollisen jälkeistä kiitosrukousta.

LÄHETTÄMINEN

Tämän osan eri kohtien järjestys voidaan valita vapaasti.

* VIRSI

* SIUNAUS

LÄHETTÄMISSANAT

P Kristus on ylösnoussut!

S Totisesti ylösnoussut!

PÄÄTÖSMUSIIKKI/POSTLUDIUM

Musiikin aikana voidaan poistua (risti)kulkueena.

Ehtoollinen sairaan luona

Jos ehtoollisen viettoa sairaan luona on vaikeiden olosuhteiden vuoksi lyhennettävä, siihen tulee kuitenkin aina sisältyä ehtoollisen asetussanojen lukeminen sekä pyhitetyn leivän ja viinin jakaminen.

VIRSI

JOHDANTOSANAT

P Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P Kolmiyhteisen Jumalan,
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P Kolmiyhteisen Jumalan nimessä.

S Aamen.

RAAMATUNLUKU

TEKSTIN TULKINTA

Tilanteen salliessa raamatun tekstiä voidaan selittää lyhyesti.

ANTEEKSIOPYNTÖ

Anteeksipyyntö ja Anteeksianto voidaan korvata Jumalan varaan jättäytymisellä, katso s. 171. Vaihtoehtoisia anteeksipyyntö- ja anteeksiantosanoja, katso s. 44–49.

S Armollinen Jumala,
anna minulle anteeksi syntini
(jotka nyt hiljaa tunnustan – –).

P Kohtaa meidät armollasi.

S Jeesuksen Kristuksen nimessä.

tai

S Tunnustan edessäsi,
pyhä ja vanhurskas Jumala,
että olen tehnyt syntiä
ajatuksin, sanoin ja teoin.
En ole rakastanut sinua yli kaiken
enkä lähimmäistäni niin kuin itseäni.
Syntini tähden olen syyllinen
suurempaan pahaan kuin ymmärrän
ja kuulun ihmiskuntaan,
joka on kääntynyt pois sinusta.
Siksi pyydän apua,
että näkisin syntini ja luopuisin niistä.
Anna minulle anteeksi
Jeesuksen Kristuksen tähden.

ANTEEKSLANTO

P (Jumalan sanan ja lupauksen mukaan
ja Jeesuksen Kristuksen tähden on varmaa,
että Jumala antaa sinulle armosta kaikki syntisi anteeksi.)
Jeesuksen Kristuksen valtuuttamana sanon sinulle:
sinun syntisi on annettu sinulle anteeksi.
(Kolmiyhteisen Jumalan,
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P Jumala osoittaa laupeutensa Jeesuksessa Kristuksessa
ja antaa sinulle anteeksi.
(Kolmiyhteisen Jumalan,
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

JUMALAN VARAAN JÄTTÄYTYMINEN

Jumalan varaan jättäytymistä voidaan käyttää Anteeksiopyynnön ja Anteeksiannon sijaan. Katso myös s. 52–54.

S Jumala,
sinun tahdostasi minä elän,
sinun kätesi ovat muovanneet minut.
Sinä tunnet minut kokonaan
ja ympäröit hellyydelläsi kaiken minussa,
niin heikkouteni kuin voimani,
niin sairauteni kuin terveyteni.
Siksi jättäydyn, ilman pelkoa,
täysin sinun varaasi.
Kuin saviastia olen sinun käsissäsi.
(Täytä minut hyvydelläsi
jotta voin olla siunaukseksi.)
Heikon ja haavoittuneen
sinä kutsut luoksesi
ja täytät lahjoillasi.
Ylistän sinua siitä.
Aamen.

tai

S Jumala,
sinun käsiisi jätän
kaikki tekoni ja ajatukseni.
Kaiken suuren ja kaiken pienen,
kaiken pahan ja kaiken hyvän,
– kaiken jätän sinun haltuusi.
Aamen.

VIRSI

EHTOOLLISRUKOUS

Vaihtoehtoisia ehtoollisrukouksia, katso s. 110–137.

P Jumala, Luojamme, sinä annoit meille elämän
ja olet luvannut olla luonamme elämässä ja kuolemassa,
ajassa ja iankaikkisuudessa.
Jeesuksessa Kristuksessa sinä jaat kanssamme
yksinäisyyden, tuskan, kivun (ja kuoleman).
Olet luonamme, autat ja lohdutat.
Pyhitä Hengelläsi tämä leipä ja viini,
niin että me niiden kautta tulemme osallisiksi
Jeesuksesta Kristuksesta,
elämästä, joka ei koskaan kuole.

Sinä yönä, jona hänet kavallettiin,
hän otti leivän, siunasi, mursi sen,
antoi opetuslapsilleen ja sanoi:

Ottakaa ja syökää.
Tämä on minun ruumiini,
joka annetaan teidän puolestanne.
Tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti maljan,
kiitti, antoi sen opetuslapsilleen ja sanoi:
Ottakaa ja juokaa tästä, te kaikki.
Tämä malja on uusi liitto minun veressäni,
joka vuodatetaan teidän puolestanne
syntien anteeksiantamiseksi.
Niin usein kuin te siitä juotte,
tehkää se minun muistokseni.

S Me julistamme kuolemaasi, Herra,
ja tunnustamme ylösnousemustasi
siihen asti, kun tulet kunniassa.

P Jumala, kiitos, että olet antanut meille
toivon uudesta taivaasta
ja uudesta maasta, jossa asuu vanhurskaus.

S Aamen.

tai

P Jumala, siinä toivossa,
että kerran saamme nähdä sinut kasvoista kasvoihin,
rukoilemme niin kuin Jeesus Kristus itse on
meitä opettanut:

HERRAN RUKOUS

S Isä meidän,
joka olet taivaissa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä
meidän jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta
ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

EHTOOLLISEN VIETTO

*Ehtoollisvieras ottaa / Ehtoollisvieraat ottavat vastaan ehtoollisen.
Ehtoollisen jakaja sanoo jokaiselle ehtoollisvieraalle:*

P/E Kristuksen ruumis, sinun puolestasi annettu.

P/E Kristuksen veri, sinun puolestasi vuodatettu.

Jos ehtoollisvieras ottaa vastaan leivän ja viinin samalla kertaa, jakaja sanoo:

P/E Kristuksen ruumis ja veri, sinun puolestasi annettu.

Ehtoollisen jakamisen jälkeen pappi sanoo:

P *Sinä olet ottanut vastaan / Me olemme ottaneet vastaan*
(Herramme) Jeesuksen Kristuksen.

(P/S) Hän varjalkoon/varjeelee *sinut/meidät* iankaikkiseen elämään. Aamen.

(P) Menkää[mme] Herran / Jeesuksen Kristuksen rauhaan.)
tai

P (Herramme) Jeesus Kristus, jonka ruumiin ja veren me olemme ottaneet vastaan, varjalkoon/varjeelee *sinut/meidät* iankaikkiseen elämään.

S Aamen.

(P) Menkää[mme] Herran / Jeesuksen Kristuksen rauhaan.)

KIITOSRUKOUS EHTOOLLISEN JÄLKEEN

Vaihtoehtoisia rukouksia, katso s. 143.

P/E Jumalamme ja Isämme,
me kiitämme sinua,
että Pojassasi Jeesuksessa Kristuksessa
olet asettanut pyhän ehtoollisen
meille lohdutukseksi ja autuudeksi.
Me rukoilemme:
Anna meidän armossasi viettää Jeesuksen muistoa
maan päällä niin,
että saamme kerran olla mukana
suurella ehtoollisella taivaassa.
(Herramme Jeesuksen Kristuksen tähden.)
Aamen.

tai

P/E Me kiitämme sinua, Jeesus,
että tulit luoksemme
ja annoit meille itsesi.
Me olemme ottaneet sinut vastaan,
ja sinä olet lähempänä meitä
kuin oma sydämemme.
Me rukoilemme:
Jää luoksemme,
että saisimme aina olla kanssasi
ja tulla sinun kaltaisiksesi.
Aamen.

SIUNAUS

Pappi voi sanoa:

Ota/Ottakaa vastaan (Jumalan/Herran) siunaus:

- P** Herra siunatkoon sinua ja varjelkoon sinua.
Herra kirkastakoon kasvonsa sinulle
ja olkoon sinulle armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa sinun puoleesi
ja antakoon sinulle rauhan.
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimeen.
- S** Aamen.

VIRSI

Kirkolliset toimitukset

KASTE

Ohjeita

Kaste toimitetaan puhtaalla vedellä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Kaste voidaan toimittaa valelemalla tai upottamalla, ja jokainen kastetaan vain kerran.

Kaste on osa seurakunnan jumalanpalveluselämää ja se toimitetaan joko erillisenä kastejumalanpalveluksena tai yleisen jumalanpalveluksen yhteydessä, katso s. 212. Kaste ja avioliittoon vihkiminen voidaan toimittaa samassa jumalanpalveluksessa, katso s. 274. Kastejumalanpalveluksen toimittajalla tulee olla kelpoisuus toimia pappina Ruotsin kirkossa.

Kaste toimitetaan yleensä kirkossa tai kappelissa. Näin ilmaistaan, että kaste on kirkon perusta, sakramentti, jota vietetään seurakunnan keskellä. Kastejumalanpalvelus voidaan viettää myös kotona tai muussa paikassa. Kirkkovaarti tai muu jumalanpalvelusavustaja voi osallistua kastejumalanpalveluksen toimittamiseen.

Kastejumalanpalvelukseen kuuluu vähintään kaksi virttä. Virsien paikat voidaan valita vapaasti. Kastejumalanpalveluksen järjestyksessä virsille ehdotetut paikat ovat jumalanpalveluksen alussa ja lopussa ja/tai Raamatunluvun jälkeen tai ennen Esirukousta.

Monet kastejumalanpalveluksen teksteistä ja rukouksista sopivat seurakuntalaisten luettavaksi. Lukijoina voivat toimia esimerkiksi kastettavan vanhemmat, kummit tai kastettava itse. Jos seurakunnassa käytetään pääsiäiskynttilää, se voidaan sytyttää kastejumalanpalveluksen ajaksi, ja kastekynttilä voidaan sytyttää siitä.

Kastejumalanpalvelukseen kuuluu aina kastepuhe. Poikkeuksena on kaste kriisitilanteessa, jonka yhteydessä puhe voidaan jättää pitämättä. Puheen paikka voidaan valita vapaasti. Kastejumalanpalveluksen järjestyksessä puhe ehdotetaan pidettäväksi Raamatunluvun tai Kastamisen ja Tervetuloitovotuksen jälkeen.

Lapsen kasteessa luetaan ensimmäisenä raamatunlukupappaleena MARK. 10:13–16. Nuoren tai aikuisen kasteessa Kiitosrukous voidaan jättää pois, tai se voidaan korvata jollakin muulla rukouksella.

Kaste kriisitilanteessa voidaan toimittaa erityistä järjestystä noudattaen, katso s. 207. Jos kastettava on menehtymäisillään, riittää, että hänet valellaan kolme kertaa vedellä ja kasteen toimittaja sanoo: ”Minä kastan sinut Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.” Kasteen kriisitilanteessa voi toimittaa kastettu maallikko. Jos mahdollista, paikalla tulee olla kasteen todistajia. Kasteen toimittajan tulee ilmoittaa kaste mahdollisimman pian sen seurakunnan kirkkoherralle, jossa kastettu on kirjoilla.

Kastettavalle voidaan kasteen yhteydessä nimetä yksi tai useampi kummi. Kummin on oltava kastettu.

Kummin tehtävänä on olla kastetun tukena tämän kasvaessa ja kypsyessä ihmisenä ja kristittyinä.

Kastetta edeltää kaste keskustelu, jossa kasteperhe ja kastettava valmistautuvat kasteeseen. Kaste ja opetus kuuluvat yhteen, joskin niiden keskinäinen järjestys voi vaihdella. Kasteopetusta saanut henkilö, joka kastetaan sinä vuonna, jolloin hän täyttää vähintään 16 vuotta, merkitään myös konfirmoiduksi. (Katso myös s. 221 ja kirkkojärjestyksen säädökset.)

Kastejumalanpalvelus

KELLOJENSOITTO

Jumalanpalvelus voidaan aloittaa (risti)kulkueella kellojensoiton tai johdantomusiikin aikana.

MUSIIKKIA

KOKOONTUMISSANAT

Trinitaarinen alkusiunaus on kiinteä kohta. Alkusiunauksen jälkeen voidaan jatkaa vapaasti muotoilluilla kokoontumisanoilla.

P Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.
S Aamen.

tai

P Kolmiyhteisen Jumalan,
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.
S Aamen.

tai

P Kolmiyhteisen Jumalan nimessä.
S Aamen.

Voidaan jatkaa vapaasti muotoilluilla kokoontumisanoilla.

VIRSI

Kastejumalanpalvelukseen kuuluu vähintään kaksi virttä.

Virsien paikat voidaan valita vapaasti.

JOHDANTOSANAT

Johdantosanat on kiinteä kohta. Valitaan jokin seuraavista vaihtoehtoista.

- P** Kasteessa Jumala kohtaa meidät,
jotta me eläisimme Jeesuksen Kristuksen yhteydessä.

Näin Jumala tekee

tämän lapsen kohdalla, joka tänään kastetaan. /

näiden lasten kohdalla, jotka tänään kastetaan. /

sinun kohdallasi, joka tänään kastetaan. /

teidän kohdallanne, jotka tänään kastetaan.

tai

- P** Kasteessa meidät liitetään Jeesukseen Kristukseen yhdessä kaikkien niiden kanssa, jotka kaikkina aikoina ja kaikkialla maailmassa tahtovat seurata häntä elämässä ja kuolemassa ylösnousemuksen toivon kantamina.

Kasteessa ei tehdä eroa ihmisten välillä.

Kukaan ei ole suurin tai pienin,

ensimmäinen tai viimeinen.

Me olemme kaikki yhtä Jeesuksessa Kristuksessa.

tai

P Kaste pulppuaa iloa,
 elämän Luoja on lähellä.
 Kaste uudistaa kaiken,
 me saamme kaiken anteeksi.
 Kasteesta virtaa siunaus,
 me saamme Pyhän Hengen.
 Kaste lahjoittaa toivon,
 me saamme elää, kuolla
 ja nousta kuolleista
 Jeesuksen Kristuksen kanssa.

tai

P Kasteessa Jumala kohtaa meidät,
 jotta me eläisimme Kristuksen yhteydessä.
 Siksi hän lähetti Poikansa Jeesuksen Kristuksen
 pelastamaan meidät pahasta.
 Kasteessa Jumala synnyttää meidät uuteen elämään,
 yhdistää meidät itseensä
 ja liittää meidät kirkkoonsa.
 Näin Jumala tekee
tämän lapsen kohdalla, joka tänään kastetaan. /
näiden lasten kohdalla, jotka tänään kastetaan. /
sinun kohdallasi, joka tänään kastetaan. /
teidän kohdallanne, jotka tänään kastetaan.

KIITOSRUKOUS

Kohtaan sisältyy kysymys kastettavan nimestä. Kysymys esitetään vanhemmille (lasta kastettaessa) tai kastettavalle. Kun kaikkien kastettavien nimet on ilmoitettu, rukoillaan jokin seuraavista kiitosrukouksista tai jokin muu kiitosrukous. Kiitosrukous on kiinteä kohta lapsen kasteessa, valinnainen aikuisen kasteessa. Ensimmäisen rukouksen voi johtaa esimerkiksi kastettavan vanhempi. Toisen ja kolmannen rukouksen voi johtaa pappi, kummi tai joku muu läsnä-olijoista, tai se voidaan rukoilla yhteen ääneen.

P *Minkä nimen olette antaneet lapsellenne? /
Mikä on nimesi?*

Kastettavan vanhempi tai kastettava itse vastaa: NN (etunimet)

Pappi/Esilukija voi sanoa:

Rukoilkaamme.

P/E Jumala,
(me kiitämme sinua elämän ihmeestä).
Kiitos NN:stä (ja NN:stä).
Kiitos elämästä, jonka saamme jakaa toistemme kanssa.
Kiitos lahjasta, jonka olet antanut,
ja luottamuksesta, jota olet osoittanut meille.
Anna meille hellyyttä, lujuuutta ja kärsivällisyyttä.
Auta meitä välittämään sinun rakkauttasi
*NN:lle / tälle lapselle, josta olemme saaneet vastuun. /
näille lapsille, joista olemme saaneet vastuun.*
Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

tai

P/E Jumala,
 kiitos elämästä, jonka annat meille.
 Me kiitämme sinua NN:stä (ja NN:stä).
 Kiitos, että pidät huolta *hänestä/heistä*.
 Siunaa kaikkia, jotka kantavat vastuuta *hänestä/heistä*
 (vanhempia, kummeja, sukulaisia ja ystäviä).
 Täytä heidät rakkaudellasi niin, että he voivat
 antaa ja ottaa vastaan hellyyttä ja turvallisuutta.
 Kiitos, että he saavat jakaa elämän toistensa kanssa.
 Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

tai

P/E Armollinen Jumala,
 sinä olet kanssamme elämässä ja kuolemassa.
 Me kiitämme NN:stä (ja NN:stä) ja rukoilemme:
 Sulje *hänet/heidät* rakastavaan syliisi.
 Kiitos, että kaste liittää meidät Jeesukseen Kristukseen.

S Aamen.

RAAMATUNLUKU

Lukukappale Mark. 10:13–16 on kiinteä kohta lapsen kasteessa.
Se voidaan lukea myös nuoren ja aikuisen kasteessa.

Pappi/Esilukija voi sanoa:

Kuulkaamme Raamatun kertomus siitä,
kuinka Jeesus kohtasi lapset.

P/E Jeesuksen luo tuotiin lapsia,
jotta hän koskisi heihin.
Opetuslapset moittivat tuojia,
mutta sen huomattessaan Jeesus närkästyi ja sanoi heille:
”Sallikaa lasten tulla minun luokseni,
älkää estäkö heitä.
Heidän kaltaistensa on Jumalan valtakunta.
Totisesti: joka ei ota Jumalan valtakuntaa vastaan
niin kuin lapsi, hän ei sinne pääse.”
Hän otti lapset syliinsä,
pani kätensä heidän päälleen
ja siunasi heitä.
MARK. 10:13–16

VAPAUTUSRUKOUS

Vapautusrukous on kiinteä kohta. Pappi, vanhemmat, läheiset, kummit ja muut läsnäolijat voivat laskea kätensä kastettavan pään päälle rukouksen ajaksi. Ennen kättenpäällepanemista voidaan viitata lukukappaleeseen Mark.10:13–16 ja sanoa: Näin me teemme nyt NN:n / tämän lapsen / näiden lasten kohdalla.

Pappi voi sanoa:

Rukoilkaamme.

P Jumala, sinä, joka yksin pelastat kaikesta pahasta, vapauta NN pimeyden vallasta, kirjoita hänen nimensä elämän kirjaan ja varjele hänet sinun valossasi nyt ja aina. Ota vastaan ristinmerkki (otsaasi +, suullesi + ja sydämellesi +). Jeesus Kristus, ristiinnaulittu ja ylösnoussut, kutsuu sinut opetuslapsekseen.

S Aamen.

tai

P Jumala, sinä teet ehjäksi särkyneen maailmamme. Varjele NN:ää rakkaudessa nyt ja aina. Ota vastaan ristinmerkki (otsaasi +, suullesi + ja sydämellesi +). Jeesus Kristus, ristiinnaulittu ja ylösnoussut, kutsuu sinut opetuslapsekseen.

S Aamen.

*VIRSI/MUSIIKKIA***RAAMATUNLUKU**

Lukukappale Matt. 28:18–20 on kiinteä kohta.

Pappi/Esilukija voi sanoa:

Me kastamme, koska Jeesus on sanonut:

P/E Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä.
 Menkää siis ja tehkää kaikki kansat
 minun opetuslapsikseni:
 kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen
 ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea,
 mitä minä olen käskenyt teidän noudattaa.
 Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät
 maailman loppuun asti.

MATT. 28: 18–20

Tämän lisäksi voidaan lukea myös muita raamatunkohtia, jotka voidaan valita esimerkiksi s. 200–204 ehdotetuista teksteistä.

KASTEPUHE

Kastepuhe on kiinteä kohta. Puheen paikka voidaan valita vapaasti.

Puhe voidaan pitää esimerkiksi tässä kohdassa jumalanpalvelusta tai

Kastamisen ja Tervetuloitovotuksen jälkeen.

VIRSI/MUSIIKKIA

KASTERUKOUS

Kasterukous on kiinteä kohta. Vesi kaadetaan kastemaljaan, ellei sitä ole tehty aikaisemmin.

P Rukoilkaamme.

P Jumala,
me kiitämme sinua siitä,
että kasteen lähteestä virtaa vesi,
joka tuo maailmalle elämän.
Lähetä sanasi ja Henkesi,
niin että *hän, joka / he, jotka* nyt kastetaan
puhdistuu/puhdistuvat synnin syyllisyydestä.
Johdata *hänet/heidät* uuteen elämään Kristuksessa
ja liitä *hänet/heidät* sinun kansaasi.
Herramme Jeesuksen Kristuksen tähden.

S Aamen.

tai

P Jumala, sinä kohtaat meidät Jeesuksessa Kristuksessa.
Kiitos, että kasteessa saamme ottaa vastaan
syntien anteeksiantamuksen.
Tule sanassasi ja Hengessäsi,
ja tee tästä vedestä armon lähde.

S Aamen.

tai

- P** Jumala,
 sinä olet Kristuksessa liittänyt meidät itseesi,
 toisiimme ja koko luomakuntaasi.
 Kiitos, että kasteessa annat meille
 osallisuuden Poikasi elämään, kuolemaan ja
 ylösnousemukseen.
 Kiitos, että teet tästä vedestä armon lähteen.
 Jeesuksen Kristuksen nimessä.
- S** Aamen.

* USKONTUNNUSTUS

Uskontunnustus on kiinteä kohta.

Uskontunnustuksen johdannoksi voidaan sanoa:

P/E Liittykäämme/Yhtykäämme kirkon tunnustukseen,
 joka ilmaisee sen uskon,
 johon meidät Kristuksen maailmanlaajuisessa
 kirkossa kastetaan:

S Minä uskon Jumalaan,
 Isään, Kaikkivaltiaaseen,
 taivaan ja maan Luojaan,

 ja Jeesukseen Kristukseen,
 Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme,
 joka sikisi Pyhästä Hengestä,
 syntyi neitsyt Mariasta,
 kärsi Pontius Pilatuksen aikana,
 ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin,

astui alas tuonelaan,
 nousi kolmantena päivänä kuolleista,
 astui ylös taivasiin,
 istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan, oikealla puolella
 ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita,

ja Pyhään Henkeen,
 pyhän yhteisen seurakunnan,
 pyhään yhteyden,
 syntien anteeksiantamisen,
 ruumiin ylösnousemisen
 ja iankaikkisen elämän.

Pappi voi jatkaa jollakin seuraavista vaihtoehdoista:

- P** Tahdotteko, että lapsenne kastetaan tähän uskoon,
 niin että *hän tulee / he tulevat* osaksi
 Kristuksen (maailmanlaajuista) kirkkoa? /
 Tahdotko, että sinut kastetaan tähän uskoon,
 niin että tulet osaksi
 Kristuksen (maailmanlaajuista) kirkkoa?

Vanhemmat vastaavat / Kastettava vastaa: Tahdon.

tai

- P** Tämä on se usko, johon meidät kastetaan
 (Kristuksen maailmanlaajuisessa kirkossa).
 Tässä uskossa me saamme elää ja kuolla
 noustaksemme ikuiseen elämään.

* KASTAMINEN

Kastaminen on kiinteä kohta. Pappi valaa vettä kastettavan päähän kolme kertaa. Sen jälkeen hän panee kätensä kastettavan pään päälle ja jatkaa rukouksella Pyhästä Hengestä.

P NN,
minä kastan sinut
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

Elämän Jumala,
täytä NN Pyhällä Hengelläsi
ja auta häntä elämään joka päivä kasteen armossa.

TERVETULOTOIVOTUS

Tervetulotoivotus on kiinteä kohta. Voidaan käyttää seuraavia tai vastaavia sanoja. Tervetulotoivotuksen yhteydessä voidaan antaa kastekynttilä.

P/E Jeesus sanoi:
Joka minun nimessäni ottaa luokseen
yhdenkin tällaisen lapsen,
se ottaa luokseen minut.
NN (ja NN), me toivotamme *sinut tervetulleeksi /
teidät tervetulleiksi* Kristuksen kirkkoon /
— — seurakuntaan, joka on osa maailmanlaajuisia kirkkoja.
Me otamme vastaan *sinut/teidät* rakkaudella ja ilolla.

Vanhemmille ja/tai huoltajille (ja kummeille):

(Seurakunnan ja teidän, vanhempien ja kummien, tehtävänä on pitää huolta *NN:stä/hänestä/heistä* ja rukoilla *hänen/heidän* puolestaan.)

Voidaan sytyttää kastekynttilä ja sanoa seuraavat tai vastaavat sanat:

Ota/Ottakaa vastaan *tämä kynttilä / nämä kynttilät.*

Se muistuttaa / Ne muistuttavat meitä Jeesuksesta, joka sanoi:

Minä olen maailman valo.

Se, joka seuraa minua,

ei kulje pimeässä,

vaan hänellä on elämän valo.

KASTEPUHE

Kastepuhe on kiinteä kohta. Puhe voidaan pitää myös Raamatunluvun jälkeen tai muussa kohdassa.

VIRSI/MUSIIKKI

ESIRUKOUS

Esirukous on kiinteä kohta. Voidaan käyttää jotakin seuraavista vaihtoehtoista tai muuta esirukousta.

Pappi/Esilukija voi sanoa:

Rukoilkaamme.

(Rukous voidaan myös laulaa, katso s. 205.)

P/E Jumala, taivaan ja maan Luoja,
annat elämän Hengen.

Me rukoilemme *NN:n puolesta / niiden puolesta,*
jonka/jotka olet ottanut vastaan kasteessa.

Varjele *häntä/heitä* Hengelläsi
eksymästä vaarallisessa maailmassa.

Anna *hänen/heidän* oppia tuntemaan sinua
yhä enemmän.

Varjele *häntä/heitä* elämässä, kuolemassa ja
ikuisuudessa.

Auta meitä iloiten ja luottaen
antamaan *hänelle/heille* turvaa ja läheisyyttä.
(Kuule meitä) Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

tai

P/E Elämän Jumala,
me toivomme kaikkea hyvää NN:lle (ja NN:lle).

Lämpimät ajatukset täyttävät mielemme,
kun me rukoilemme:

Anna *hänen/heidän* elää uskossa
ja kasvaa turvallisessa ympäristössä
yhdessä toisten kanssa
(seurakunnan esirukousten *ympäröimänä/ympäröiminä*).

Anna *hänelle/heille* toivoa ja rohkeutta
silloin kun elämä on vaikeaa.

Anna *hänelle/heille* voimaa puolustaa toisia
ja anna *hänen/heidän* saada tuntea, että armo kantaa.
(Kuule meitä) Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

tai

P/E Jumala, me rukoilemme NN:n (ja NN:n) puolesta.

Ole lähellä *häntä/heitä*.

Auta *häntä/heitä* löytämään voimaa kirkon yhteydestä.

Me rukoilemme *vanhempien, sisarusten, kummien,
sukulaisten ja ystävien* puolesta.

Täytä heidät rakkaudellasi niin, että he voivat olla
turvana ja tukena *hänelle/heille*.

Auta meitä kaikkia elämään kasteestamme
ja kasvamaan uskossa, toivossa ja rakkaudessa.

(Kuule meitä) Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

HERRAN RUKOUS

Herran rukous on kiinteä kohta.

Pappi/Esilukija voi sanoa:

Rukoilemme Herran rukouksen.

S Isä meidän,
joka olet taivaissa.

Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
 Tulkoon sinun valtakuntasi.
 Tapahtukoon sinun tahtosi,
 myös maan päällä niin kuin taivaassa.
 Anna meille tänä päivänä
 meidän jokapäiväinen leipämme.
 Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
 niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
 jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
 Äläkä saata meitä kiusaukseen,
 vaan päästä meidät pahasta.
 Sillä sinun on valtakunta
 ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
 Amen.

SIUNAUS

Siunaus on kiinteä kohta.

Pappi voi sanoa:

Ottakaa vastaan (Jumalan/Herran) siunaus:

- P** Herra siunatkoon teitä ja varjelkoon teitä.
 Herra kirkastakoon kasvonsa teille
 ja olkoon teille armollinen.
 Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne
 ja antakoon teille rauhan.
 Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimeen.
- S** Amen.

*VIRSI**LÄHETTÄMISSANAT*

Lähetämissanat on valinnainen kohta. Voidaan käyttää jotakin seuraavista vaihtoehdoista tai muita lähettämissanoja.

P/E Lähtekäämme rauhassa,
(S) (Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.

tai

P/E Lähtekäämme rauhassa
(S) ja palvelkaamme Jumalaa/Herraa iloiten.

tai

P/E Kasteen Jumala on aina kanssamme.
S Me saamme elää luottaen ja toivoen.
P/E Kasteen Jumala siunaa meitä.
S Me voimme tulla siunaukseksi.
P/E Kasteen Jumala rakastaa meitä.
S Me saamme vaeltaa rakkaudessa.

PÄÄTÖSMUSIIKKI

Kastejumalanpalveluksen raamatuntekstejä

Kiinteiden lukukappaleiden lisäksi kastejumalanpalveluksessa voidaan lukea myös yksi tai useampia seuraavista lukukappaleista tai jokin muu raamatunteksti.

Sinä olet luonut minut sisintäni myöten,
äitini kohdussa olet minut punonut.

Minä olen ihme, suuri ihme,
ja kiitän sinua siitä.

Ihmeellisiä ovat sinun tekosi,
minä tiedän sen.

Minä olen saanut hahmoni näkymättömissä,
muotoni kuin syvällä maan alla,
mutta sinulta ei pieninkään luuni ole salassa.

Sinun silmäsi näkivät minut jo idullani,
sinun kirjaasi on kaikki kirjoitettu.

Ennen kuin olin elänyt päivääkään,
olivat kaikki päiväni jo luodut.

Ps. 139:13–16

Näin sanoo Herra,
joka sinut loi, Jaakob,

joka sinut muovasi, Israel:

Älä pelkää. Minä olen lunastanut sinut.

Minä olen sinut nimeltä kutsunut,
sinä olet minun.

Kun kuljet vesien halki, minä olen sinun kanssasi,
 kun virtojen poikki, ne eivät tempaa sinua mukaansa,
 kun astut tulen lävitse, sinä et pala
 eikä liekki sinua polta.

Minä, Herra, olen sinun Jumalasi.

Minä, Israelin Pyhä, olen sinun pelastajasi.

JES. 43:1–3

Niinä päivinä Jeesus tuli Galilean Nasaretista, ja Johannes kastoi hänet Jordanissa. Vedestä noustessaan Jeesus näki, kuinka taivaat aukenivat ja Henki laskeutui häneen kyyhkysen tavoin. Ja taivaista kuului ääni: ”Sinä olet minun rakas Poikani, sinuun minä olen mieltynyt.”

MARK. 1:9–11

Jeesus tuli Nasaretiin, missä hän oli kasvanut, ja meni sapattina tapansa mukaan synagogaan. Hän nousi lukemaan, ja hänelle ojennettiin profeetta Jesajan kirja. Hän avasi kirjakäärön ja löysi sen kohdan, jossa sanotaan:
 – Herran henki on minun ylläni,
 sillä hän on voidellut minut.

Hän on lähettänyt minut
 ilmoittamaan köyhille hyvän sanoman,
 julistamaan vangituille vapautusta
 ja sokeille näkönsä saamista,
 päästämään sorretut vapauteen
 ja julistamaan Herran riemuvuotta.

LUUK. 4:16–19

Kääntykää ja ottakaa itse kukin kaste Jeesuksen Kristuksen nimeen, jotta syntinne annettaisiin anteeksi. Silloin te saatte lahjaksi Pyhän Hengen.

AP. T. 2:38

Herran enkeli puhui Filippokselle: ”Lähde etelään päin ja mene tielle, joka vie Jerusalemissa Gazaan ja on autio.” Filippos lähti sinne. Juuri silloin sitä tietä tuli mahtava etiopialainen hoviherra, eunukki, joka hoiti Etiopian kuningattaren eli kandaken koko omaisuutta. Hän oli käynyt Jerusalemissa pyhiinvaellusmatkalla ja oli nyt palaamassa kotiin, istui vaunuissaan ja luki profeetta Jesajan kirjaa.

Henki sanoi Filippokselle: ”Mene lähemmäs ja pysyttele vaunujen vieressä.” Filippos juoksi vaunujen luo, ja kuullessaan miehen lukevan profeetta Jesajaa hän sanoi: ”Sinä kyllä luet, mutta mahdatko ymmärtää?” Mies vastasi: ”Kuinka ymmärtäisin, kun kukaan ei minua neuvo.” Hän pyysi Filipposta nousemaan vaunuihin ja istumaan vierellään.

Filippos rupesi puhumaan, aloitti tuosta kirjoitusten kohdasta [, jota hoviherra luki,] ja julisti miehelle evankeliumia Jeesuksesta. Matkan jatkuessa he tulivat paikkaan, jossa oli vettä. Silloin hoviherra sanoi: ”Tässä on vettä. Estääkö mikään kastamasta minua?” Filippos sanoi hänelle: ”Jos koko sydäimestäsi uskot, se on mahdollista.” Hoviherra vastasi: ”Minä uskon, että Jeesus Kristus on Jumalan Poika.” Hän käski pysäyttämään vaunut, ja he molemmat, Filippos ja hoviherra, astuivat veteen, ja Filippos kastoi hänet. Kun he olivat nousseet vedestä, Herran Henki tempasi Filippoksen

pois. Hoviherra ei enää nähnyt häntä mutta jatkoi iloisena matkaansa.

AP. T. 8:26–31, 35–39 (Hakasulkeissa olevat sanat viittaavat jakeisiin 32–34 ja ne on lisätty lukukappaleeseen selvyiden vuoksi.)

Näin meidät kasteessa annettiin kuolemaan ja haudattiin yhdessä hänen kanssaan, jotta mekin alkaisimme elää uutta elämää, niin kuin Kristus Isän kirkkauden voimalla herätettiin kuolleista. Jos kerran yhtäläinen kuolema on liittänyt meidät yhteen hänen kanssaan, me myös nousemme kuolleista niin kuin hän.

ROOM. 6:4–5

Kristus on niin kuin ihmisruumis, joka on yksi kokonaisuus mutta jossa on monta jäsentä; vaikka jäseniä on monta, ne kaikki yhdessä muodostavat yhden ruumiin. Meidät kaikki, olimmepa juutalaisia tai kreikkalaisia, orjia tai vapaita, on kastettu yhdeksi ruumiiksi. Yksi ja sama Henki on yhdistänyt meidät, kaikki me olemme saaneet juoda samaa Henkeä.

I. KOR. 12:12–13

Jokainen, joka on Kristuksessa, on siis uusi luomus. Vanha on kadonnut, uusi on tullut tilalle!

2. KOR. 5:17

Kaikki te, jotka olette Kristukseen kastettuja, olette pukeneet Kristuksen yllenne. Yhdentekevää, oletko juutalainen vai kreikkalainen, orja vai vapaa, mies vai nainen, sillä Kristuksessa Jeesuksessa te kaikki olette yksi.

GAL. 3:27–28

Kun Jumalan, meidän pelastajamme, hyvyys ja rakkaus ihmisiä kohtaan tuli näkyviin, hän pelasti meidät, ei meidän hurskaiden tekojemme tähden, vaan pelkästä armosta. Hän pelasti meidät pesemällä meidät puhtaiksi, niin että synnyimme uudesti ja Pyhä Henki uudisti meidät.

TIT. 3:4–5

KASTEJUMALANPALVELUKSEN ESIRUKOUS

Esirukous Kaste

2012

D Bm D/A Em/G D^{no chord}

P/E Jumala, taivaan

D Bm Em/G D/F#

ja maan Luo - ja, an - nat e - lä - män Hen - gen.

Em7

Me rukoilemme NN:n puolesta / niiden puolesta,

Em7 A/E D add9

jonka/jotka olet ottanut vas - taan kas - tees - sa.

G6 /F# Em7

Varjele häntä/heitä Hen - gel - lä - si ek - sy -

F#m7 E7sus4 Em7 F#

mäs - tä vaarallisessa maa - il - mas - sa.

Bm

Anna hänen/heidän oppia tuntemaan sinua y - hä

Bm/A G6

e - nem - män. Varjele häntä/heitä elämässä, kuolemassa

ja i - kui - suu - des - sa. Auta meitä iloi -
 ten ja luot - ta - en antamaan *hänelle/beille* turvaa
 ja lä - hei - syyt - tä. Jee - suk - sen ni - mes - sä.
 S Aa - - - men.

Kaste kriisitilanteessa

Jos kastettava on menehtymäisillään, riittää, että hänet valellaan kolme kertaa vedellä ja kasteen toimittaja sanoo: ”Minä kastan sinut Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen”. Kasteen kriisitilanteessa voi toimittaa kastettu maallikko, katso s. 181.

VIRSI

KOKOONTUMISSANAT

P/E Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P/E Kolmiyhteisen Jumalan,
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P/E Kolmiyhteisen Jumalan nimessä.

S Aamen.

KIITOSRUKOUS

P/E Armollinen Jumala,
sinä olet kanssamme elämässä ja kuolemassa.
Me kiitämme NN:stä (ja NN:stä)
ja rukoilemme *hänen/heidän* puolestaan.

Ympäroï *hänet/heidät* rakkaudellasi.
 Kiitos, että kaste liittää meidät
 Jeesukseen Kristukseen.
 Aamen.

RAAMATUNLUKU

Voidaan lukea Mark. 10:13–16.

Pappi / Kasteen toimittaja voi sanoa:

Kuulkaamme Raamatun kertomus siitä, kuinka Jeesus kohtasi lapset.

P/E Jeesuksen luo tuotiin lapsia,
 jotta hän koskisi heihin.
 Opetuslapset moittivat tuojia,
 mutta sen huomattessaan Jeesus närkästyi ja sanoi heille:
 ”Sallikaa lasten tulla minun luokseni,
 älkää estäkö heitä.
 Heidän kaltaistensa on Jumalan valtakunta.
 Totisesti: joka ei ota Jumalan valtakuntaa vastaan
 niin kuin lapsi, hän ei sinne pääse.”
 Hän otti lapset syliinsä,
 pani kätensä heidän päälleen
 ja siunasi heitä.

MARK. 10:13–16

Pappi / Kasteen toimittaja voi sanoa:

Me kastamme, koska Jeesus on sanonut:

P/E Minulle on annettu kaikki valta
taivaassa ja maan päällä.
Menkää siis ja tehkää kaikki kansat
minun opetuslapsikseni:
kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen
ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea,
mitä minä olen käsenyt teidän noudattaa.
Ja katso, minä olen teidän kanssanne kaikki päivät
maailman loppuun asti.
MATT. 28: 18–20

* KASTAMINEN

Pappi / Kasteen toimittaja valaa vettä kastettavan päähän/päälle kolme kertaa. Sen jälkeen hän panee kätensä kastettavan pään päälle ja jatkaa rukouksella Pyhästä Hengestä.

P/E NN,
minä kastan sinut
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

Elämän Jumala,
täytä NN Pyhällä Hengelläsi.
Pidä hänet luonasi nyt ja aina.

HERRAN RUKOUS

Pappi / Kasteen toimittaja voi sanoa:

Rukoilemme Herran rukouksen.

S Isä meidän,
joka olet taivaissa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä
meidän jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta
ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

SIUNAUS

Pappi voi sanoa:

Ottakaa vastaan (Jumalan/Herran) siunaus:

- P** Herra siunatkoon teitä ja varjeltkoon teitä.
 Herra kirkastakoon kasvonsa teille
 ja olkoon teille armollinen.
 Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne
 ja antakoon teille rauhan.
 Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimeen.
- S** Aamen.

tai

Kasteen toimittaja voi sanoa:

Ottakaamme vastaan (Jumalan/Herran) siunaus:

- E** Herra siunatkoon meitä ja varjeltkoon meitä.
 Herra kirkastakoon kasvonsa meille
 ja olkoon meille armollinen.
 Herra kääntäköön kasvonsa meidän puoleemme
 ja antakoon meille rauhan.
 Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.
- S** Aamen.

VIRSI

Kaste yleisen jumalanpalveluksen yhteydessä

Yleisessä jumalanpalveluksessa kaste voidaan liittää jumalanpalveluksen alkuun tai Sana-osaan seuraavien vaihtoehtojen mukaisesti. Jos yleinen jumalanpalvelus vietetään pääjumalanpalveluksena, katso ohjeita s. 17.

Kaste jumalanpalveluksen Kokoontuminen-osassa:

1. Seurataan kastejumalanpalveluksen järjestystä Tervetulo-toivotukseen (ja kastekynttilän luovuttamiseen) asti.
2. Virsi.
3. Jumalanpalvelus jatkuu Päämessun tai Messun/Jumalanpalveluksen järjestyksen mukaan, mutta raamatunlukukappaleiden määrää voidaan vähentää. Uskontunnustus jätetään pois, koska se on jo luettu kasteen yhteydessä. Kirkon esirukoukseen liitetään rukous kastettujen (ja heidän perheidensä) puolesta.

tai

Kaste jumalanpalveluksen Sana-osassa:

1. Seurataan Päämessun tai Messun/Jumalanpalveluksen järjestystä Saarnaan asti, mutta raamatunlukukappaleiden määrää voidaan vähentää.
2. Virsi.
3. Seurataan kastejumalanpalveluksen järjestystä Tervetulo-toivotukseen (ja kastekynttilän luovuttamiseen) asti.

4. Virsi.
5. Jumalanpalvelus jatkuu Kirkon esirukouksesta eteenpäin noudattaen Päämessun tai Messun/Jumalanpalveluksen järjestystä. Esirukoukseen liitetään rukous kastettujen (ja heidän perheidensä) puolesta.

RIPPI

Ohjeita

Ripissä yksittäisellä ihmisellä on mahdollisuus tunnustaa syntinsä ja saada Jumalan anteeksianto. Ripin saa ottaa vastaan sellainen henkilö, jolla on kelpoisuus toimia pappina Ruotsin kirkossa. Kirkkojärjestyksen säädösten mukaan papilla on ehdoton vaitiolovelvollisuus ripissä tai sielunhoitokeskustelussa hänen tietoonsa tulleista asioista. Tämä vaitiolovelvollisuus on turvattu myös laissa. Rippiä voi edeltää keskustelu. Keskustelun aikana tai ripin yhteydessä, ennen synninpäästöä, pappi voi opastaa, kehottaa ja rohkaista ripittäytyjää.

Rippi toimitetaan yksityisesti ja siihen tarvitaan sopiva, suojaisa tila. Siirryttäessä keskustelusta rippiin pappi voi pukea ylleen liturgisen asun, ja voidaan siirtyä toiseen paikkaan. Ripin pääosat ovat ripittäytyjän tunnustus ja papin julistama synninpäästö Jeesuksen Kristuksen antaman valtuutuksen mukaan.

Ripin järjestys

P Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.
S Aamen.

tai

P Kolmiyhteisen Jumalan,
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.
S Aamen.

tai

P Kolmiyhteisen Jumalan nimessä.
S Aamen.

JOHDANTORUKOUS

Pappi rukoilee seuraavan tai vapaamuotoisen rukouksen.

P Jumala, sinä tunnet meidät paremmin
kuin me tunnemme itsemme.
Kun me rikomme tahtoasi vastaan,
sinä tarjoat meille sovintoa.
Me tulemme luoksesi
uskoen lupaukseesi,
että olet armollinen ja annat anteeksi.

RAAMATUNLUKU

Voidaan lukea jokin seuraavista raamatunkohdista tai muu raamatunkohta.

Jeesus sanoi: ”Jolle te annatte synnit anteeksi, hänelle ne ovat anteeksi annetut.”

JOH. 20:23

Joka aamu Herran armo on uusi, suuri on hänen uskollisuutensa.

VALIT. 3:22

Jos me tunnustamme syntimme, niin Jumala, joka on uskollinen ja vanhurskas, antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä.

I. JOH. 1:9

ANTEEKSIOPYNTÖ

Pappi voi sanoa:

P Jumalan edessä saat nyt tunnustaa (ja pyytää anteeksi).

tai

P Tunnusta nyt (näihin lupauksiin luottaen) syntisi Jumalan edessä.

Ripittäytyvä rukoilee joko omin sanoin tai seuraavasti:

Tunnustan edessäsi, pyhä Jumala,
että olen usein ja monin tavoin tehnyt syntiä
ajatuksin, sanoin ja teoin.

Erityisesti tunnustan, että – –.

Muista minua laupeudessasi
ja anna minulle Jeesuksen Kristuksen tähden
anteeksi rikkomukseni.

tai

Jumala, sinun edessäsi minä tunnustan:

– –

Jumala, anna minulle anteeksi.

ANTEEKSIANTO

Voidaan käyttää myös muita anteeksiantosanoja, katso s. 48–49.

P Jeesuksen Kristuksen valtuuttamana sanon sinulle:
sinun syntisi on annettu sinulle anteeksi
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.
Aamen.

tai

P Jeesuksen Kristuksen valtuuttamana sanon sinulle:
sinä saat anteeksi
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.
Aamen.

KIITOSRUKOUS

Pappi tai ripittäytyvä voi rukoilla seuraavan tai muun kiitosrukouksen, katso s. 51–52. Rukous voidaan myös muotoilla vapaasti ja siihen voidaan liittää esirukous.

Rakas taivaallinen Isä,
kiitän sinua siitä,
että annat syntini anteeksi
Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta.
Aamen.

tai

Jumala, kiitos, että annat minulle anteeksi
ja annat voimaa elää.
Aamen.

SIUNAUS

Pappi voi sanoa:

Ota vastaan (Jumalan/Herran) siunaus:

P Herra siunatkoon sinua ja varjelkoon sinua.
Herra kirkastakoon kasvonsa sinulle
ja olkoon sinulle armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa sinun puoleesi
ja antakoon sinulle rauhan.
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimeen.
Aamen.

LÄHETTÄMISSANAT

P Kunnia Isälle ja Pojalle
ja Pyhälle Hengelle,
niin kuin oli alussa, nyt on ja aina,
iankaikkisesta iankaikkiseen.
Aamen.

tai

P Lähtekäämme rauhassa,
(Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.
Aamen.

KONFIRMAATIO

Ohjeita

Konfirmaatio on osa kirkon kaste- ja opetustehtävää. Kohdatessaan lapsia, nuoria ja aikuisia kirkko toimii sekä opetuksen että yhdessä oppimisen yhteisönä. Konfirmaatiota tarjotaan nuorille, mutta se on mahdollinen myös myöhemmällä iällä. Konfirmaatiossa vahvistetaan kasteen lupaus Jumalan armosta ja läsnäolosta konfirmoitavien elämässä sekä heidän lähettämisensä Jeesuksen seuraajiksi.

Konfirmaatioon sisältyy rippikouluopetus, osallistuminen seurakunnan jumalanpalveluselämään sekä konfirmaatiojumalanpalvelus. Konfirmaatiojumalanpalveluksen johtaa Ruotsin kirkon pappi, joka on ollut mukana rippikoulusta vastaavassa työryhmässä. Jumalanpalveluksen saarnan toteuttavat konfirmoitavat papin ja rippikoulun ohjaajien avustamina. Pappi on vastuussa saarnasta. Saarna voidaan jakaa useampaan osaan ja toteuttaa jumalanpalveluksen eri kohdissa.

Rippikouluajan päätteeksi vietetään joko yksi tai kaksi erillistä jumalanpalvelusta. Jos vietetään vain yksi jumalanpalvelus, seurataan Konfirmaatiomessun järjestystä. Konfirmaatio voidaan myös liittää yleisen jumalanpalveluksen yhteyteen, jolloin seurataan Päämessun tai Messun järjestystä, katso s. 240. Vaihtoehtoisesti voidaan viettää kaksi erillistä jumalanpalvelusta: ensin konfirmaatiojumalanpalvelus ilman ehtoollista ja sen jälkeen ehtoollisen-vietto seurakunnan Päämessun tai Messun yhteydessä.

Jos konfirmaatiojumalanpalvelus vietetään pääjumalanpalveluksena, seurataan kyseisen sunnuntain kirkkokuvioteemaa ja sen raamatuntekstejä tai vaihtoehtoisesti rippikoulun teeman mukaisia raamatuntekstejä, katso s. 237–239. Pääjumalanpalveluksesta ja sen ohjeistuksesta, katso s. 17, 24 ja 28.

Puhe konfirmoitaville on konfirmaatiojumalanpalveluksen kiinteä kohta. Se pidetään Saarnan tai Lähettämissanat konfirmoiduille -kohdan jälkeen tai ennen Siunausta. Puhe voidaan pitää myös Esirukouksen yhteydessä (Päämessussa tai Messussa) tai Herran rukouksen jälkeen (Jumalanpalveluksessa).

Konfirmaatiomessuun kuuluu vähintään kolme virttä, Konfirmaatiojumalanpalvelukseen vähintään kaksi virttä. Virsien paikat voidaan valita vapaasti.

Jos konfirmoitavat ovat esitelleet rippikouluaikana oppimaansa ja kokemaansa erillisessä tilaisuudessa, se ei korvaa konfirmoitavien toteuttamaa saarnaa konfirmaatiojumalanpalveluksessa.

Kasteopetusta saanut henkilö, joka kastetaan sinä vuonna, jolloin hän täyttää vähintään 16 vuotta, merkitään myös konfirmoiduksi. Aikuinen, joka on osallistunut seurakunnan antamaan opetukseen, voidaan konfirmoida yleisen jumalanpalveluksen yhteydessä, katso lähemmin s. 240.

Konfirmaatiomessu /-jumalanpalvelus

KOKOONTUMINEN

KELLOJENSOITTO

Jumalanpalvelus aloitetaan kellojensoitolla, jos se on mahdollista.
Ristikulkue voi tulla sisään kellojensoiton, musiikin tai virren aikana.

MUSIIKKIA

VIRSI

Konfirmaatiomessuun kuuluu vähintään kolme virttä. Konfirmaatio-
jumalanpalvelukseen kuuluu vähintään kaksi virttä. Virsien paikat
voidaan valita vapaasti.

KOKOONTUMISSANAT

Kokoontumissanat on kiinteä kohta, johon sisältyvät trinitaarinen
alkusiunaus sekä ehdotetut tai muut kokoontumissanat.

P Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P Kolmiyhtheisen Jumalan,
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P Kolmiyhtheisen Jumalan nimessä.

S Aamen.

P/E Me olemme kokoontuneet viettämään juhlaa
ja iloitsemaan yhdessä.
Tahdomme jakaa tämän päivän teidän konfirmoitavien
kanssa ja pyytää Jumalan siunausta elämäänne.

JOHDANTORUKOUS

Johdantorukous on kiinteä kohta. Voidaan käyttää seuraavia tai muita sanoja. Joku konfirmoitavista voi johtaa rukouksen.

Pappi/Esilukija voi sanoa:

Rukoilkaamme.

P/E Jumala,
kiitos elämästä, jonka annat meille.
Kiitos rippikouluajasta ja yhteydestä toisiimme.
Kiitos, että olemme saaneet keskustella
elämästä ja uskosta.
Ole lähellä meitä ja täytä meidät Hengelläsi.
Auta meitä elämään sinuun uskoen
tänään ja kaikkina päivinä.
Aamen.

tai

P/E Elämän Jumala,
sinä autat meitä kasvamaan uskossa ja luottamuksessa.
Me kiitämme sinua tästä päivästä ja rippikouluajasta.
Kiitos yhdessäolosta.
Kiitos, että olemme saaneet pohtia yhdessä
elämän ja uskon kysymyksiä.
Anna meidän avoimin mielin ottaa vastaan se,
mitä sinä tahdot antaa meille.
Tule luoksemme Pyhässä Hengessäsi
ja auta meitä elämään sinuun uskoen.
(Kuule meitä) Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta.
Aamen.

KYSYMYKSET KONFIRMOITAVILLE

Kohta on valinnainen.

P Jeesus sanoo: Minä olen teidän kanssanne
kaikki päivät maailman loppuun asti.
Konfirmaatio vahvistaa lupauksen,
jonka Jumala antoi meille kasteessa.
Meidät lähetetään elämään
Jeesuksen Kristuksen opetuslapsina.
Tahdotteko, että teidät konfirmoidaan ja
tahdotteko elää
osana Kristuksen maailmanlaajuista kirkkoa?

Konfirmoitavat vastaavat yhdessä: Tahdon.

tai

P Konfirmaatio vahvistaa lupauksen,
jonka Jumala antoi meille kasteessa.
Me saamme tunnustaa kristillisen uskomme
ja pyytää Pyhän Hengen johdatusta.
Meidät lähetetään jatkamaan elämäämme
Jeesuksen Kristuksen opetuslapsina.
Tahdotteko, että teidät konfirmoidaan ja
tahdotteko elää
osana Kristuksen maailmanlaajuista kirkkoa?

Konfirmoitavat vastaavat yhdessä: Tahdon.

MUSIIKKIA

SANA

(*) RAAMATUNLUKU

Lukukappale Matt. 28:16–20 on kiinteä kohta. Sen jälkeen voidaan lukea myös muita raamatunkohtia, katso s. 237–239.

Lukukappaleen johdannoksi voidaan sanoa:

P/E Kuulemme nyt Jeesuksen sanat kasteesta ja uskosta.

Kaikki yksitoista opetuslasta lähtivät Galileaan
ja nousivat vuorelle,
minne Jeesus oli käsenyt heidän mennä.
Kun he näkivät hänet, he kumarsivat häntä,
joskin muutamat epäilivät.
Jeesus tuli heidän luokseen ja puhui heille näin:
”Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä.
Menkää siis ja tehkää kaikki kansat
minun opetuslapsikseni:
kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen
ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea,
mitä minä olen käsenyt teidän noudattaa.
Ja katso, minä olen teidän kanssanne
kaikki päivät maailman loppuun asti.”
MATT. 28:16–20

Lukukappaleen jälkeen voidaan sanoa:

P/E Tämä on pyhä evankeliumi.

S Ylistys sinulle, Kristus.

*Lisäksi voidaan lukea muita raamatunkohtia, esimerkiksi evankeliumi-
kirjan mukaisia kirkkovuoden tekstejä, tai valita jokin/joitakin ehdo-
tetuista raamatunteksteistä s. 237–239.*

SAARNA

Konfirmoitavat toteuttavat saarnan papin ja muiden ohjaajien avustuksella esimerkiksi draaman ja/tai musiikin muodossa. Saarna voidaan jakaa osiin ja toteuttaa jumalanpalveluksen eri kohdissa. Pappi on vastuussa saarnasta.

PUHE KONFIRMOITAVILLE

Puhe pidetään tässä tai Lähettämissanat konfirmoiduille -kohdan jälkeen tai ennen Siunausta. Puhe voidaan pitää myös Esirukouksen yhteydessä (Konfirmaatiomessussa) tai Herran rukouksen jälkeen (Konfirmaatiojumalanpalveluksessa).

VIRSI

Virren aikana voidaan kerätä kolehti. Kolehti voidaan kerätä myös myöhemmin. Virren aikana konfirmoitavat voivat kokoontua alttarin ääreen.

KASTEEN MUISTAMINEN

Kasteen muistaminen on valinnainen kohta. Voidaan käyttää seuraavia tai muita sanoja. Kastemaljaan voidaan kaataa vettä ja voidaan sytyttää (kaste)kynttilä.

P/E Muistuttakoon *tämä kynttilä / nämä kynttilät*

kasteesta ja Jeesuksesta, joka sanoi:

Minä olen maailman valo.

Se, joka seuraa minua,

ei kulje pimeässä,

vaan hänellä on elämän valo.

* USKONTUNNUSTUS

Uskontunnustuksen johdannoksi pappi voi sanoa:

P (Merkkinä siitä, että kuulumme Kristuksen maailmanlaajuiseen kirkkoon)
liitymme/yhdymme kirkon yhteiseen tunnustukseen:

S Minä uskon Jumalaan,
Isään, Kaikkivaltiaaseen,
taivaan ja maan Luojaan,

ja Jeesukseen Kristukseen,
Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme,
joka sikisi Pyhästä Hengestä,
syntyi neitsyt Mariasta,
kärsi Pontius Pilatuksen aikana,
ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin,
astui alas tuonelaan,
nousi kolmantena päivänä kuolleista,
astui ylös taivasiin,
istuu Jumalan, Isän, Kaikkivaltiaan, oikealla puolella
ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita,

ja Pyhään Henkeen,
pyhän yhteisen seurakunnan,
pyhään yhteyden,
syntien anteeksiantamisen,
ruumiin ylösnousemisen
ja iankaikkisen elämän.

Voidaan jatkaa seuraavin sanoin:

P/KONFIRMOITAVAT/S Tähän uskoon meidät on kastettu Kristuksen maailmanlaajuisessa kirkossa. Tässä uskossa me saamme elää, kuolla ja nousta ikuiseen elämään.

VIRSI

Virren aikana konfirmitavat voivat kokoontua alttarin ääreen, mikäli näin ei ole jo tapahtunut, ja polvistua.

RUKOUS JA KONFIRMOITAVIEN SIUNAAMINEN

P Rukoilkaamme.

P Jumala, kiitos että kasteessa kutsut meidät seuraamaan sinua.
Lähetä Pyhä Henkesi auttamaan konfirmitavia.
Anna heille voimaa ja rohkeutta elää kristittyinä.
Johdata heitä teilläsi ja ole heitä lähellä.
Täytä heidät luottamuksella ja ilolla.

S Aamen.

Pappi (ja ohjaajat sekä muut avustajat) laskevat kätensä jokaisen konfirmitavan pään päälle.

P NN, Jumalan hyvä Henki olkoon sinun kanssasi nyt ja aina.
Aamen.

tai

P NN, Jumalan hyvä Henki johdattakoon sinua kaikessa.
Aamen.

LÄHETTÄMISSANAT KONFIRMOIDUILLE

P (Rakkaat ystävät/konfirmoidut.)
Teidät on kutsuttu seuraamaan Jeesusta Kristusta, olemaan hänen työtovereitaan ja tekemään Jumalan tahto näkyväksi maailmassa. Kristuksen rakkaus ja seurakunnan esirukoukset kantavat teitä tuntemattoman tulevaisuuden edessä. Jumala ei koskaan hylkää. Jumalan sana ja ehtoollinen, rukous ja seurakuntayhteys antavat tukea ja turvaa elämässä. Eläkää avoimina Jumalan Hengelle. Antakaa Jumalan johdattaa teitä joka päivä ja täyttää elämänne toivolla. Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P (Rakkaat ystävät/konfirmoidut.)
Teidät on kutsuttu seuraamaan Jeesusta Kristusta.
Hänen rakkautensa kantaa teitä.
Te saatte ammentaa voimaa Jumalan sanasta,
ehtoollisesta ja rukouksesta.
Eläkää avoimina Jumalan Hengelle.
Antakaa Jumalan johdattaa teitä joka päivä
ja täyttää elämänne toivolla.
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

PUHE KONFIRMOIDUILLE

Puhe pidetään tässä tai Saarnan jälkeen tai ennen Siunausta. Puhe voidaan pitää myös Esirukouksen yhteydessä (Konfirmaatiomessussa) tai Herran rukouksen jälkeen (Konfirmaatiojumalanpalveluksessa).

VIRSI/MUSIIKKIA

ESIRUKOUS

Käytetään seuraavaa tai muuta esirukousta. Rukoukseen voidaan liittää laulettava tai luettava rukouslause. Esirukous voi noudattaa ehdotettua rakennetta (katso s. 80) ja se voi sisältää Anteeksipyynnön ja Armonvakuutuksen tai Jumalan varaan jättäytymisen (katso s. 44–54).

P/E Jumala, me rukoilemme luomasi maailman puolesta.
Rukoilemme, että jokainen ihminen löytäisi
tarkoituksen elämäänsä
ja yhteyden toisiin ihmisiin.

Me rukoilemme konfirmoitujen puolesta
(NN:n, NN:n, – – puolesta).
Sinä olet kohdannut jokaisen heistä kasteessa
ja kuljet heidän vierellään elämässä.
Ole heidän kanssaan ja johdata heitä.
Anna rukousten ja huolenpidon ympäröidä heidät.

Auta meitä kaikkia välittämään sinun rakkauttasi
tähän maailmaan ja ihmisille, joita tapaamme
koulussa, työssä ja vapaa-aikana.
Opetä meitä elämään yhdessä, kantamaan vastuuta
ja varjelemaan ja suojelemaan kaikkea elämää.
Vahvista uskoamme lupaukseesi maailmasta,
jossa vallitsee vapaus,
ja anna meille tulevaisuus sinun kanssasi.
Jeesuksen Kristuksen nimessä.

S Aamen.

HERRAN RUKOUS

Konfirmaatiojumalanpalveluksessa (ilman ehtoollista) Herran rukous rukoillaan tässä kohdassa. Sen jälkeen jatketaan Lähettäminen-osasta. Jos vietetään ehtoollista, Herran rukous sisältyy Kiitosateria-osaan.

Pappi voi sanoa:

Rukoilemme Herran rukouksen.

S Isä meidän,
joka olet taivaassa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä
meidän jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta
ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

KIITOSATERIA

Jos vietetään Konfirmaatiomessua, jatketaan Kiitosateria-osasta, katso s. 100 alkaen.

VIRSI (UHRIVIRSI/OFFERTORIUM)

**YLISTÄMINEN /
SURSUM CORDA JA PREFATIO**

PYHÄ/SANCTUS

EHTOOLLISRUKOUS

HERRAN RUKOUS / PATER NOSTER

LEIVÄN MURTAMINEN / FRACTIO

RAUHAN TERVEHDYS / PAX

JUMALAN KARITSA / AGNUS DEI

EHTOOLLISEN VIETTO / COMMUNIO

KIITOSRUKOUS EHTOOLLISEN JÄLKEEN

LÄHETTÄMINEN

Tämän osan eri kohtien järjestys voidaan valita vapaasti.

VIRSI

PUHE KONFIRMOIDUILLE

Puhe pidetään tässä, Saarnan jälkeen tai Lähettämissanat konfirmoiduille -kohdan jälkeen. Puhe voidaan pitää myös Esirukouksen yhteydessä (Konfirmaatiomessussa) tai Herran rukouksen jälkeen (Konfirmaatiojumalanpalveluksessa).

* SIUNAUS

Pappi voi sanoa:

Ottakaa vastaan (Jumalan/Herran) siunaus:

- P** Herra siunatkoon teitä ja varjelkoon teitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa teille
ja olkoon teille armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne
ja antakoon teille rauhan.
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimeen.
- S** Aamen.

LÄHETTÄMISSANAT

Lähetämissanat on valinnainen kohta. Lähetämissanat voidaan lausua tässä tai aivan lopussa. Voidaan käyttää jotakin seuraavista vaihtoehtoista tai muita lähettämissanajoja.

- P/E Jumala lähettää meidät (maailmaan)
jakamaan leipää ja rakentamaan rauhaa.
(S) Lähtekäämme tästä jumalanpalveluksesta
palvelemaan ihmisiä ja elämään Jumalan kunniaksi.

tai

- P/E Lähtekäämme rauhassa,
(S) (Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.

tai

- P/E Lähtekäämme rauhassa
(S) ja palvelkaamme Jumalaa/Herraa iloiten.

tai

- P/E Jumala on luonut maailman
(S) ja tahtoo, että me elämme.

- P/E Jumala rakastaa maailmaa
(S) ja täyttää meidät rakkaudella.

- P/E Jumala uudistaa maailman
(S) ja antaa meille tulevaisuuden ja toivon.

VIRSI/MUSIIKKIA

Virren/musiikin aikana voidaan poistua (risti)kulkueena.

Konfirmaatiomessun/ -jumalanpalveluksen raamatuntekstejä

*Lukukappaleen Matt. 28:16–20 lisäksi Konfirmaatiomessussa/
-jumalanpalveluksessa voidaan lukea jokin/joitakin seuraavista
lukukappaleista tai jokin muu raamatunteksti.*

Samana päivänä oli kaksi opetuslasta menossa Emmaus-nimiseen kylään, jonne on Jerusalemissa noin kahden tunnin kävelymatka. He keskustelivat kaikesta siitä, mitä oli tapahtunut. Heidän siinä puhellessaan ja pohdiskellessaan Jeesus itse liittyi heidän seuraansa ja kulki heidän kanssaan. He eivät kuitenkaan tunteneet häntä, sillä heidän silmänsä olivat kuin sokaistut. Jeesus kysyi heiltä: ”Mistä te oikein keskustellette, matkamiehet?” He pysähtyivät murheellisina. [Opetuslapset kertoivat hänelle, kuinka Jeesus oli surmattu, ja miten naiset aamulla olivat löytäneet hänen tyhjän hautansa. Naiset olivat kohdanneet enkeleitä, jotka sanoivat, että Jeesus elää. Silloin muutamat opetuslapsista menivät haudalle ja näkivät sen olevan tyhjä, mutta hekään eivät nähneet Jeesusta.]

Silloin Jeesus sanoi heille: ”Voi teitä ymmärtämättömiä! Noinko hitaita te olette uskomaan kaikkea sitä, mitä profeetat ovat puhuneet? Juuri niinhän Messiaan piti kärsiä ja sitten mennä kirkkauteensa.” Ja hän selitti heille Mooseksesta ja kaikista profeetoista alkaen, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu.

He olivat jo saapumassa kylään, jonne olivat menossa. Jeesus oli jatkavinaan matkaansa, mutta he estivät häntä lähtemästä ja sanoivat: ”Jää meidän luoksemme. Päivä on jo kääntymässä iltaan.” Niin hän meni sisään ja jäi heidän luokseen. Kun hän sitten aterioi heidän kanssaan, hän otti leivän, kiitti Jumalaa, mursi leivän ja antoi sen heille. Silloin heidän silmänsä aukenivat ja he tunsivat hänet. Mutta samassa hän jo oli poissa heidän näkyvistään. He sanoivat toisilleen: ”Eikö sydämemme hehkunut innosta, kun hän kulkiessamme puhui meille ja opetti meitä ymmärtämään kirjoitukset?”

Heti paikalla he lähtivät matkaan ja palasivat Jerusalemiin. Siellä olivat koolla yksitoista opetuslasta ja muut heidän joukkoonsa kuuluvat. Nämä sanoivat: ”Herra on todella noussut kuolleista! Hän on ilmestynyt Simonille.” Nuo kaksi puolestaan kertoivat, mitä matkalla oli tapahtunut ja miten he olivat tunteneet Jeesuksen, kun hän mursi leivän.

LUUK. 24:13–17, 25–35

(Hakasulkeissa oleva teksti on tiivistelmä jakeista 18–24.)

Karta pahaa ja tee hyvää, pyri sopuun, rakenna rauhaa!

PS. 34:15

Jeesus sanoi: ”Minun käskyni on tämä: rakastakaa toisianne, niin kuin minä olen rakastanut teitä. Suurempaa rakkautta ei kukaan voi osoittaa, kuin että antaa henkensä ystäviensä puolesta. Te olette ystäviäni, kun teette sen minkä käsken teidän tehdä.”

JOH. 15:12–14

Ette te valinneet minua, vaan minä valitsin teidät, ja minun tahtoni on, että te lähdette liikkeelle ja tuotate hedelmää, sitä hedelmää joka pysyy. Kun niin teette, Isä antaa teille kaiken, mitä minun nimessäni häneltä pyydätte.

JOH. 15:16

Kaikki te, jotka olette Kristukseen kastettuja, olette pukeneet Kristuksen yllenne. Yhdentekevää, oletko juutalainen vai kreikkalainen, orja vai vapaa, mies vai nainen, sillä Kristuksessa Jeesuksessa te kaikki olette yksi.

GAL. 3:27–28

Rakkaat ystävät! Kun Jumala on meitä näin rakastanut, tulee meidänkin rakastaa toisiamme. Jumalaa ei kukaan ole koskaan nähnyt. Mutta jos me rakastamme toisiamme, Jumala pysyy meissä ja hänen rakkautensa on saavuttanut meissä päämääränsä. Me pysymme hänessä ja hän pysyy meissä; tämän me tiedämme siitä, että hän on antanut meille Henkeään.

1. JOH. 4:11–13

Konfirmaatio yleisen jumalanpalveluksen yhteydessä

Konfirmaatio voi sisältyä yleiseen jumalanpalvelukseen Päämessun tai Messun järjestyksen mukaan. Konfirmaatio liitetään tällöin osiin Kokoontuminen ja Sana.

1. Kokoontumissanat muotoillaan tilanteeseen sopiviksi. Konfirmaation Johdantorukous ja Kysymys konfirmoitaville (valinnainen) sisällytetään Päämessun/ Messun Johdantosanoihin.
2. Raamatunlukukappale MATT. 28:16–20 on Sana-osan kiinteä kohta.
3. Konfirmoitavat toteuttavat saarnan papin ja muiden ohjaajien avustuksella. Uskontunnustuksen jälkeen seuraa Rukous ja konfirmoitavien siunaaminen sekä Lähettämissanat konfirmoiduille. Puhe konfirmoiduille voidaan pitää Kirkon esirukouksen yhteydessä tai ennen Siunausta.
4. Anteeksipyyntö, Anteeksianto, Kiitosrukous tai Jumalan varaan jättäytyminen (Messussa) voidaan liittää Kirkon esirukouksen yhteyteen. Vaihtoehtoisesti Anteeksipyyntö ja Armonvakuutus voivat olla osa Kirkon esirukousta.

AVIOLIITTOON VIHKIMINEN

Ohjeita

Avioliittoon vihkiminen liittää kaksi ihmistä avioliittoon. He lupaavat jakaa elämän ilot ja murheet toistensa kanssa ja olla toisilleen uskollisia koko elämänsä ajan. Avioliitto ja perhe ovat perustavanlaatuisia yhdessä elämisen muotoja yhteiskunnassamme.

Avioliittoon vihittävien tulee molempien olla läsnä vihkitöimituksessa, ja kummankin heistä tulee vihkijän esittämän kysymyksen yhteydessä ilmaista tahtonsa solmia avioliitto. Tämän jälkeen vihkijä julistaa heidät aviopuolisoiksi. Aviopuolisoiksi julistaminen on juridinen toimenpide, joka on Ruotsin lain mukaan tehtävä aina ruotsin kielellä. Tämän jälkeen aviopuolisoiksi julistaminen voidaan lausua myös muulla kielellä.

Vihkijumalanpalveluksessa molemmat vihittävät antavat toisilleen lupauksensa Jumalan edessä, seurakunnan tai todistajien läsnä ollessa. Vihkijumalanpalvelukseen kuuluu vihittävien julkinen sitoutuminen avioliittoon, heidän keskinäiset lupauksensa elinikäisestä rakkaudesta ja uskollisuudesta sekä papin lausuma aviopuolisoiksi julistaminen. Vihkijumalanpalveluksen toimittajalla tulee olla kelpoisuus toimia pappina Ruotsin kirkossa sekä viranomaisen (Kamarikollegion) antama vihkilupa.

Vihkijumalanpalvelukseen tulee sisältyä vähintään kaksi virttä. Virsien paikat voidaan valita vapaasti. Pienimuotoisesta vihkijumalanpalveluksesta (läsnä vain kaksi todistajaa) virret voidaan jättää pois.

Vihkijumalanpalvelukseen sisältyy aina Vihkipuhe. Puheen paikka voidaan valita vapaasti. Vihkijumalanpalveluksen järjestyksessä puhe ehdotetaan pidettäväksi Raamatunlunun tai Aviopuolisoiksi julistamisen jälkeen tai Siunauksen yhteydessä. Vihkiparin poistuessa kirkosta tai kappelista voidaan soittaa kirkonkelloja.

Vihkijumalanpalvelus toimitetaan kirkossa tai kappelissa. Myös muu paikka on mahdollinen.

Vihkijumalanpalvelus voidaan viettää messuna, katso s. 263. Avioliittoon vihkiminen ja kaste voidaan toimittaa samassa jumalanpalveluksessa, katso s. 274.

Erityistapauksissa, kuten silloin kun yhdessä asuminen ei ole mahdollista tai kun toinen vihittävästä on kuoleman-sairas, jumalanpalveluksen johdantosanoihin voidaan tehdä pastoraalisesti perusteltuja muutoksia.

Avioliitto voidaan solmia myös siviiliviranomaisen edessä tai muun järjestyksen mukaan. Tällöin aviopuolisot voivat vihkimisen jälkeen tulla osallisiksi kirkon esirukouksesta, ja heidät voidaan siunata, katso s. 275. Rekisteröidyn parisuhteen solmineet voivat tulla osallisiksi kirkon esirukouksesta, ja heidät voidaan siunata, katso s. 276.

Vihkijumalanpalvelus

KELLOJENSOITTO

Vihkipari voi saapua kulkueena kellojensoiton tai johdantomusiikin aikana.

MUSIIKKIA

Jumalanpalvelus voidaan aloittaa urkumusiikilla tai muulla soitin- tai laulumusiikilla.

KOKOONTUMISSANAT

Kokoontumissanat on kiinteä kohta, johon sisältyvät trinitaarinen alkusiunaus sekä ehdotetut tai muut kokoontumissanat.

P Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P Kolmiyhteisen Jumalan,
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P Kolmiyhteisen Jumalan nimessä.

S Aamen.

P Olemme kokoontuneet (Jumalan kasvojen eteen) vihkimään teidät, NN ja NN, avioliittoon. Tänään pyydämme teille Jumalan siunausta ja iloitsemme yhdessä teidän kanssanne.

VIRSI

Vihkijumalanpalvelukseen sisältyy vähintään kaksi virttä. Virsien paikat voidaan valita vapaasti.

YLISTYS

Ylistys on valinnainen kohta. Pappi voi käyttää seuraavia tai muita sanoja.

P Ihmeelliset ovat sinun tekosi, rakastava Jumala, ihmeellisesti olet meidät luonut. Sinun rakkaudestasi me elämme. Sinua me tahdomme ylistää elämästä, joka lakkaamatta uudistuu.

JOHDANTOSANAT

JOHDANTOSANAT on kiinteä kohta. Valitaan jokin seuraavista vaihtoehtoista.

P Avioliiton tarkoitus on ottaa vastaan ja välittää eteenpäin rakkautta, joka on lähtöisin Jumalasta. Avioliiton solmiminen merkitsee lupautumista toinen toiselleen, sitoutumista rakkauteen,

joka on sekä lahja että tehtävä,
ja osallistumista hyvän yhteiskunnan rakentamiseen.
Aviopuolisoina / Aviomiehenä ja aviovaimona eläminen
perustuu keskinäiseen luottamukseen ja kunnioitukseen
niin elämän valoisina kuin synkkinäkin päivinä.
Se on uskollisuuden ja huolenpidon osoittamista,
yhteisen vastuun kantamista kodista (ja lapsista)
ja tulevaisuuden kohtaamista yhdessä
Jumalan armoon luottaen.

tai

P Jumala, taivaan ja maan luoja,
siunaa avioliiton.
Rakkaus on Jumalan lahja,
jonka me saamme ottaa vastaan ja välittää eteenpäin.
Teidän tehtävänne aviopuolisoina on
rakastaa toisianne ilossa ja surussa,
osoittaa toisillenne luottamusta ja
keskinäistä kunnioitusta,
kantaa yhdessä vastuuta kodista (ja lapsista)
ja pysyä uskollisesti toistenne rinnalla.
Te saatte ammentaa voimaa rukouksesta ja jumalan-
palveluksesta, Jumalan sanasta ja sakramenteista.
Antakaa Jumalan armon ja rauhan varjella teitä
nyt ja aina.

tai

P Rakkaus on Jumalan lahja.
Te (NN ja NN) olette saaneet ottaa vastaan
tämän lahjan rakkaudessa toisiinne.
Solmiessanne avioliiton te ilmaisette tahtonne
kuulua yhteen niin valoisina kuin synkkinäkin päivinä.
Aviopuolisoina / Aviomiehenä ja aviovaimona eläminen
merkitsee toinen toisestaan huolehtimista,
yhteisen vastuun kantamista *kodista ja perheestä /
kodista ja lapsista*, ja osallistumista hyvän
yhteiskunnan rakentamiseen.
Te saatte pysyä uskollisesti toistenne rinnalla
ja ottaa vastaan rakkauden lahjan Jumalalta joka päivä.
Antakaa Jumalan kantaa teitä voimallaan ja armollaan
nyt ja aina.

RAAMATUNLUKU

Raamatunluku on kiinteä kohta. Luetaan yksi tai useampia seuraavista raamatunkohdista tai muita raamatunkohtia. Lukijana voi toimia pappi tai joku muu läsnäolijoista.

Pappi voi sanoa:

Kuulkaamme Raamatun sanaa rakkauden lahjasta ja vastuusta.

Jeesus sanoi:

Luoja alun perin teki ihmisen mieheksi ja naiseksi.

Sen tähden mies jättää isänsä ja äitinsä ja liittyy vaimoonsa, niin että nämä kaksi tulevat yhdeksi lihaksi.

He eivät siis enää ole kaksi, he ovat yksi.

Ja minkä Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihminen erottako.

MATT. 19:4–6

Jumala sanoi:

”Tekkäämme ihminen, tekkäämme hänet kuvaksemme, kaltaiseksemme, ja hallitkoon hän meren kaloja,

taivaan lintuja, karjaeläimiä, maata

ja kaikkia pikkueläimiä, joita maan päällä liikkuu.”

Ja Jumala loi ihmisen kuvakseen,

Jumalan kuvaksi hän hänet loi,

mieheksi ja naiseksi hän loi heidät.

1. MOOS 1:26–28

Minne sinä menet, sinne minäkin menen,
ja minne sinä jäät, sinne minäkin jään.
Sinun kansasi on minun kansani
ja sinun Jumalasi on minun Jumalani.
Missä sinä kuolet, siellä minäkin tahdon kuolla
ja sinne minut haudattakoon.
Rankaiskoon minua Jumala nyt ja aina,
jos muu kuin kuolema erottaa minut sinusta!

RUUT 1:16–17

Jonatan pyysi Daavidiakin vannomaan heidän keskinäisen rakkautensa kautta, sillä hän rakasti Daavidia yhtä paljon kuin omaa henkeään. Palvelijan mentyä Daavid nousi kivikasan takaa ja kumarsi kolmesti maahan asti. Sitten he suutelivat toisiaan ja itkivät yhdessä, Daavid vielä Jonataniakin enemmän. Jonatan sanoi Daavidille: ”Mene rauhassa! Me olemme vannoneet toisillemme ystävyyttä Herran nimessä. Niin kuin silloin lausuimme, Herra on oleva liiton ikuisena todistajana sekä meidän että meidän jälkeläistemme välillä.”

1. SAM. 20:17, 41–42

Rakkaus on väkevä kuin kuolema,
kiivas ja kyltymätön kuin tuonela.
Sen hehku on tulen hehku,
sen liekki on Herran liekki.
Suuret vedet eivät voi sitä sammuttaa,
virran tulva ei vie sitä mukanaan.

LAUL. L. 8:6–7

Olkoon rakkautenne vilpitöntä.
Vihatkaa pahaa, pysykää kiinni hyvässä.
Osoittakaa toisillenne lämmintä veljesrakkautta,
kunnioittakaa kilvan toinen toistanne.
ROOM. 12:9–10

Rakkaus on kärsivällinen, rakkaus on lempeä.
Rakkaus ei kadehdi, ei kersku, ei pöyhkeile,
ei käyttäydy sopimattomasti, ei etsi omaa etuaan,
ei katkeroidu, ei muistele kärsimäänsä pahaa,
ei iloitse vääryydestä vaan iloitsee totuuden voittaessa.
Kaiken se kestää, kaikessa uskoo,
kaikessa toivoo, kaiken se kärsii.
Niin pysyvät nämä kolme: usko, toivo, rakkaus.
Mutta suurin niistä on rakkaus.

I. KOR. 13:4–7, 13

Kantakaa toistenne taakkoja, niin te toteutatte Kristuksen lain.
GAL. 6:2

VIHKIPUHE

Vihkipuhe on kiinteä kohta. Puheen paikka voidaan valita vapaasti. Se voidaan pitää esimerkiksi tässä, Aviopuolisoiksi julistamisen jälkeen tai Siunauksen yhteydessä.

VIRSI/MUSIIKKIA

* KYSYMYKSET

Pappi esittää kysymyksen kummallekin vihittäväälle erikseen. Kumpikin vastaa kysymykseen myöntävästi.

P Jumalan edessä ja tämän seurakunnan (näiden todistajien) läsnä ollessa kysyn sinulta NN:
Tahdotko ottaa NN:n
aviovaimoksesi/aviomieheksesi/aviopuolisoksesi
ja rakastaa häntä myötä- ja vastoinikäymisissä?

Vastaus: Tahdon.

P Jumalan edessä ja tämän seurakunnan (näiden todistajien) läsnä ollessa kysyn sinulta NN:
Tahdotko ottaa NN:n
aviomieheksesi/aviovaimoksesi/aviopuolisoksesi
ja rakastaa häntä myötä- ja vastoinikäymisissä?

Vastaus: Tahdon.

* SORMUSRUKOUS

Sormus/Sormukset annetaan papille. Rukouksen jälkeen pappi antaa sormuksen/sormukset vihittäville.

P Elämän Jumala,
siunaa NN:ää ja NN:ää heidän avioliitossaan.
*Anna tämän sormuksen / näiden sormusten olla heille
merkkinä heidän lupauksistaan
rakastaa toisiaan ja olla toisilleen uskollisia.
(Kuule meitä) Jeesuksen Kristuksen
(meidän Herramme) kautta.
Aamen.*

* LUPAUKSET JA SORMUKSEN/ SORMUSTEN ANTAMINEN

Vihittävät antavat kumpikin lupaukset vuorollaan. Vihkipari voi muotoilla lupaukset vapaasti yhdessä papin kanssa. Lupausten tulee ilmaista parin tahtoa elää toisilleen uskollisina ja rakastaa toisiaan myötä- ja vastoinkäymisissä aina kuolemaan asti.

Pappi voi sanoa:

Antakaa nyt lupauksenne tämän seurakunnan
(näiden todistajien) edessä.

NN, minä tahdon rakastaa sinua,
jakaa kanssasi ilot ja surut
ja olla sinulle uskollinen,
kunnes kuolema meidät erottaa.

*(Rakkautemme merkinä haluan kantaa tätä sormusta. /
Rakkautemme merkiksi haluan antaa sinulle tämän sormuksen.)*

tai

Pappi voi toimia esilukijana:

Minä, NN,
otan sinut, NN,
nyt *aviovaimokseni/aviomiehekseni/aviopuolisokseni.*

Tahdon rakastaa sinua,
jakaa kanssasi ilot ja surut
ja olla sinulle uskollinen,
kunnes kuolema meidät erottaa.

*(Rakkautemme merkinä haluan kantaa tätä sormusta. /
Rakkautemme merkiksi haluan antaa sinulle tämän sormuksen.)*

Minä, NN,
otan sinut, NN,
nyt *aviomiehekseni/aviovaimokseni/aviopuolisokseni.*

Tahdon rakastaa sinua,
jakaa kanssasi ilot ja surut
ja olla sinulle uskollinen,
kunnes kuolema meidät erottaa.

*(Rakkautemme merkinä haluan kantaa tätä sormusta. /
Rakkautemme merkiksi haluan antaa sinulle tämän sormuksen.)*

Sormuksen/sormusten antaminen.

* AVIOPUOLISOIKSI JULISTAMINEN

Aviopuolisoiksi julistaminen on juridinen toimenpide, joka on Ruotsin lain mukaan tehtävä aina ruotsin kielellä. Tämän jälkeen aviopuolisoiksi julistaminen voidaan lausua myös muulla kielellä. Päätösjakson kielen voi valita vapaasti ("Te olette antaneet toisillenne lupaukset--").

P Ni har nu ingått äktenskap med varandra och bekräftat detta inför Gud och denna församling (dessa vittnen).
Ni är nu *makar/man och hustru*.

Te olette nyt solmineet avioliiton ja vahvistaneet sen Jumalan edessä ja tämän seurakunnan (näiden todistajien) läsnä ollessa.

Te olette nyt *aviopuolisoita / aviomies ja aviovaimo*.

Te olette antaneet toisillenne lupaukset rakkaudesta ja uskollisuudesta.

Muistuttakoot nämä lupaukset teitä Jumalan huolenpidosta ja rakkauden lahjasta.

Jumala siunatkoon teitä nyt ja aina.

Aamen.

VIHKIPUHE

Viikkipuhe on kiinteä kohta. Puheen paikka voidaan valita vapaasti. Puhe voidaan pitää esimerkiksi tässä tai Raamatunluvun jälkeen tai Siunauksen yhteydessä.

ESIRUKOUS

Vihkipari voi polvistua. Voidaan käyttää jotakin seuraavista rukouksista tai muuta esirukousta.

Rukous voidaan myös laulaa, katso s. 259.

P/E Rakkauden Jumala,

me kiitämme sinua tästä päivästä,
sen ilosta ja odotuksista.

Me rukoilemme NN:n ja NN:n
ja heidän avioliittonsa puolesta.

Kiitos rakkaudesta, jonka he ovat löytäneet toisissaan,
ja elämästä, jonka he saavat jakaa toistensa kanssa.

Kiitos tuesta, jota he saavat antaa ja ottaa vastaan.

Auta heitä antamaan toisilleen anteeksi

ja ottamaan joka päivä vastaan

iloa ja voimaa sinulta.

Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

tai

P/E Jumala, sinä olet rakkaus ja elämä.

Kiitos ihastumisesta ja rakastumisesta,
kiitos rakkaudesta ja syvästä yhteenkuuluvuudesta.

Me rukoilemme NN:n ja NN:n
ja heidän avioliittonsa puolesta.

Auta heitä jakamaan läheisyys ja kaipaus

ja osoittamaan toisilleen uskollisuutta ja kunnioitusta.

(Ole heidän tukenaan,
kun he kantavat vastuuta lapsistaan.)
Lähetä heidät niiden luo, jotka tarvitsevat
huolenpitoa ja tukea.
Auta heitä ammentamaan voimaa
keskinäisestä yhteydestään
ja osallistumaan hyvän yhteiskunnan rakentamiseen.
Anna heidän jättäytyä kaikessa sinun varaasi.
Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

tai

Rukous voidaan myös laulaa, katso s. 261.

P/E Pyhä Herra, taivaallinen Isä, ikuinen Jumala,
taivaan ja maan Luoja,
sinä, joka luodessasi kaiken
loit ihmisen kuvaksesi.
Rakkaudessasi annoit meille tehtävän
varjella ja hoitaa koko luomakuntaa.
Jumala, katso rakkaudella NN:ää ja NN:ää edessäsi.
Tänään he pyytävät sinun siunaustasi.
Auta heitä elämään rauhassa ja rakkaudessa
ja toisilleen uskollisina.
Anna heidän tuntea yhteyttä ja kunnioittaa toisiaan.
Sulje heidät armoosi ja voimaasi
(anna lasten tulla heille iloksi ja avuksi)
ja anna heille tämän elämän jälkeen ikuinen autuus.
Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta.

S Aamen.

HERRAN RUKOUS

Pappi voi sanoa:

Rukoilemme Herran rukouksen.

S Isä meidän,
joka olet taivaassa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä
meidän jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta
ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

VIRSI/MUSIIKKIA

VIHKIPUHE

Vihkipuhe on kiinteä kohta. Se voidaan pitää tässä tai Siunauksen jälkeen, ellei sitä ole pidetty jo aikaisemmin.

SIUNAUS

Pappi voi sanoa:

Ottakaa vastaan (Jumalan/Herran) siunaus:

- P** Herra siunatkoon teitä ja varjeltkoon teitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa teille
ja olkoon teille armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne
ja antakoon teille rauhan.
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimeen.
- S** Aamen.

VIRSI

MUSIIKKIA

Musiikin aikana voidaan poistua kulkueena. Vihkipari voi myös jäädä paikalleen musiikin ajaksi ja poistua vasta kellojensoiton aikana.

Vihkijumalanpalveluksen esirukous

Förbön vid vigselgudstjänst

Esirukous Avioliittoon vihkiminen 1

2012

D Bm D/A Em/G D^{no chord}

P/E Rakkauden Jumala,

Bm

me kiitämme sinua täs-tä päi-väs-tä, sen ilosta ja

Em/G D/F# Em7

o - do - tuk - sis - ta. Me rukoilemme NN:n

A/E D add9

ja NN:n ja heidän avioliit-ton-sa puo-les-ta. Kii-tos

G6 /F# Em7 F#m7

rakkaudesta, jonka he ovat löy - tä - neet toi - sis - saan,

E7sus4 Em7 F#

ja elämästä, jonka he saavat jakaa tois-ten-sa kans - sa.

Bm

Kiitos tuesta, jota he saavat antaa ja ot-taa vas - taan.

/A G6 DΔ/F#

Auta heitä antamaan toi - sil - leen an - teek - si

G6 Em7

ja ottamaan joka päi-vä vas-taan i - lo - a ja voi-maa

A sus4/E A/E Bm

si - nul - ta. Jee - suk - sen ni - mes - sä.

Bm/A G6 A/E D add9

S Aa - - - men.

Messu avioliittoon vihkimisen yhteydessä

1. Vihkijumalanpalveluksen järjestystä seurataan Avio-puolisoiksi julistamiseen saakka, minkä jälkeen voi seurata Vihkipuhe, ellei sitä ole pidetty jo aikaisemmin. Tämän jälkeen luetaan Esirukous, johon voidaan liittää Anteeksipyyntö ja Anteeksianto/Armonvakuutus tai Jumalan varaan jättäytyminen.
2. Jatketaan Päämessun tai Messun järjestyksen mukaan Kiitosateria-osasta, katso s. 100. Voidaan käyttää seuraavaa prefaatiota (musiikki, katso s. 265 alkaen).

Totisesti on oikein ylistää sinua,
kaikkivaltias Isä, pyhä Jumala.
Sinua me tahdomme kiittää ja ylistää
Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta.

tai

Sinulle kuuluu ylistys,
Luojamme, elämän antaja.
Sinua me tahdomme kiittää ja ylistää
Jeesuksen Kristuksen kautta.

Prefaatio jatkuu seuraavasti:

Sinä lähetit hänet osoittamaan rakkautesi,
jotta ilomme olisi täydellinen.
Rakkautesi kautta maailma uudistuu,
ja me voimme elää sinun tahtosi mukaan.

Prefaatio päätetään seuraavasti:

Siksi me tahdomme yhdessä kaikkien uskollistesi
ja koko taivaallisen joukon kanssa
ylistää (sinun) nimeäsi ja palvoen laulaa:

tai

Kaikkina aikoina, yhdessä kirkkosi kanssa,
tahdomme ylistää (sinun) nimeäsi
ja palvoen laulaa:

3. Kiitosateria-osan jälkeen vihkipari siirtyy alttarin ääreen. Tämän jälkeen messu jatkuu Vihkipuheella (ellei sitä ole pidetty jo aikaisemmin) sekä Siunauksella. Vihkipuhe voidaan pitää joko ennen Siunausta tai sen jälkeen. Tämän jälkeen seuraa Virsi ja mahdollinen Päätösmusiikki, jonka aikana voidaan poistua kulkuena.

YLISTÄMISEN JOHDANTO / LOVSÄGELSENS INLEDNING

Avioliittoon vihkiminen / Vigsel

Ylistämisen johdanto 1: B1

Ylistämisen johdanto 2: B2

2011

Gm *C/G* *Gmadd9* *Gmadd9/F*

P/E Y - len - tä - kää sy - dä - men - ne.
A - vat - kaa sy - dä - men - ne.

EbΔ *Gm/D* *D7* *Gm*

S Me y - len-näm-me sy - dä - mem - me.
Me a - vaam-me sy - dä - mem - me.

Gm/Bb *C* *Gmadd9* *Gmadd9/F*

P/E Kiit-tä-kääm-me Ju - ma - laa. S Hä-nel-le
Vir-rat-koon kii - tok-sem-me. Ju-ma-lan

EbΔ *Gm/D* *D7* *Gm*

yk-sin kuu-luu kii - tos ja kun - ni - a.
ol - koon kii - tos ja kun - ni - a.

PREFAATIO/PREFATIONEN

Avioliittoon vihkiminen / Vigsel

Prefaation johdanto 1: B1

2011/2015

Cm Cm/A Cm D7

P/E Totisesti on oikein ylis - tää si - nu - a, kaik - ki -

Gm /F /E A D7^{no3} Gm

val - ti - as I - sä, py - hä Ju - ma - la.

Cm Cm/A

Sinua me tahdomme kiittää ja y - lis - tää

Gm /F /E A D7^{no3} Gm

Her - ram - me Jee - suk - sen Kris - tuk - sen kaut - ta.

Prefaation johdanto 2: B2

Cm Cm/A Cm D7

P/E Sinulle kuuluu ylistys, Luojamme, elä - män an - ta - ja.

Gm /F /E A D7^{no3} Gm

Si - nu - a me tah - dom - me kiit - tää ja y - lis - tää

E^b7 D

Jee - suk - sen Kris - tuk - sen kaut - ta.

Prefaation jatko Avioliittoon vihkiminen

Cm

Sinä lähetit hänet osoittamaan rak - kau -

Gm *Ab/G Eb/G D/G*

tesi, jotta ilomme o - li - si täy - del - li - nen.

Cm *D7*

Rakkautesi kautta maa - il - ma uu - dis-tuu,

Gm */F* */E* *A* *Am7-5* */G*

ja me voim-me e - lää si - nun

F#° *D7* *Gm*

tah - to - si mu-kaan.

Prefaation päätös 1: B1

Siksi me tahdomme yhdessä kaik - ki - en
us - kollistesesi ja ko - ko taivaallisen jou - kon
kans - sa y - lis - tää si - nun ni - me - ä - si ja
pal - vo - en lau - laa:

Prefaation päätös 2: B2

Kaikkina aikoina, yhdessä kirk - ko - si kans - sa,
tah - dom - me y - lis - tää si - nun ni - me -
ä - si ja pal - vo - en lau - laa:

Avioliittoon vihkiminen ja kaste

Jos samassa jumalanpalveluksessa toimitetaan avioliittoon vihkiminen ja kaste, voidaan käyttää seuraavaa järjestystä. Jumalanpalvelukseen tulee sisältyä vähintään kolme virttä. Virsien paikat voidaan valita vapaasti.

1. Kellojensoitto, Musiikkia, Kokoontumissanat, Virsi.
2. Ylistys ja Johdantosanat, katso s. 244–246, Raamatunluku, Kysymykset, Sormusrukous, Lupaukset ja sormuksen/sormusten antaminen, Aviopuolisoiksi julistaminen.
3. Virsi.
4. Kiitosrukous, Raamatunluku (MARK. 10), Vapautusrukous, Raamatunluku (MATT. 28), Virsi, Kasterukous, Uskontunnustus, Kastaminen, Tervetuloitovotus (ja kastekynttilän sytyttäminen).
5. Virsi, Esirukous, Herran rukous, Vihki- ja kastepuhe, Siunaus, Virsi, Musiikkia.

Siviiliviranomaisen edessä tai muun järjestyksen mukaan solmitun avioliiton siunaaminen sekä rekisteröidyn parisuhteen siunaaminen

Siviiliviranomaisen edessä tai muun järjestyksen mukaan solmitun avioliiton siunaaminen vietetään muuten Vihki-jumalanpalveluksen järjestyksen mukaisesti, mutta Johdantosanat muotoillaan uudelleen, esimerkiksi ”Kun te olette solmineet avioliiton”. Kysymykset ja Aviopuolisoiksi julistaminen jäävät pois. Tässä jumalanpalveluksessa rukoillaan Jumalan siunausta avioliittoon vihityille.

- Kellojensoitto
- Kokoontumissanat
- *Virsi*
- *Ylistys*
- Johdantosanat
- Raamatunluku
- Puhe (kiinteä kohta, voidaan sijoittaa vapaasti)
- *Virsi/Musiikkia*
- Sormusrukous
- Lupaukset
- Sormuksen/sormusten antaminen
- Lähettämissanat avioparille (katso seuraava kappale)
- Puhe (kiinteä kohta, voidaan sijoittaa vapaasti)
- Esirukous
- Herran rukous

- Puhe (kiinteä kohta, voidaan sijoittaa vapaasti)
- Siunaus
- *Virsi*
- *Musiikkia*

Lupaukset-kohdassa puoliset antavat toisilleen lupaukset. Johdannoksi pappi voi viitata lupauksiin, jotka on voitu antaa vihkimisen yhteydessä: ”Vahvistakaa nyt Jumalan ja tämän seurakunnan (näiden todistajien) edessä ne lupaukset, jotka olette antaneet toisillenne.” Aviopuolisoiksi julistamisen sijaan pappi voi lausua seuraavat lähettämissanat:

- P** Antamanne lupaukset keskinäisestä rakkaudesta ja uskollisuudesta muistuttavat Jumalan huolenpidosta ja rakkauden lahjasta.
Jumala siunatkoon teitä nyt ja aina.
- S** Aamen.

Rekisteröidyn parisuhteen siunaamisessa käytetään samaa järjestystä, paitsi kohdissa Johdantosanat ja Sormusrukous, jolloin sana ”avioliitto” korvataan sanalla ”parisuhde” tai ”kumppanuus”.

HAUTAUS

Ohjeita

Hautaus on osa kokonaisuutta, joka ulottuu kuolemasta hautaamiseen ja jäähyväisiin sekä muistotilaisuuteen ja hautajaisten jälkeiseen yhteydenpitoon. Hautaukseen voi kuulua matkaansaattorukous, vainajan siirtäminen odottamaan hautausta, hautausjumalanpalvelus ja hautaan laskeminen.

Hautausjumalanpalveluksessa vainaja hyvästellään ja hänet jätetään Jumalan armon varaan. Hautausjumalanpalvelukseen sisältyvät luovutussanat, esirukous ja hyvästeleminen. Jumalanpalveluksen toimittajalla tulee olla kelpoisuus toimia pappina Ruotsin kirkossa. Joku muu kuin pappi voi johtaa matkaansaattorukouksen, vainajan siirtämisen odottamaan hautausta sekä hautaan laskemisen silloin, kun tämä tapahtuu erillään hautausjumalanpalveluksesta.

Ennen jumalanpalveluksen alkua voidaan soittaa musiikkia. Hautausjumalanpalvelukseen kuuluu vähintään kaksi virttä. Virsien paikat voidaan valita vapaasti.

Vainajan kastekynttilä voi palaa jumalanpalveluksen aikana. Hiljaiselle mietiskelylle voi antaa tilaa esimerkiksi Hautauspuheen, Luovutussanojen tai Esirukouksen jälkeen. Vainaja voidaan hyvästellä ennen Esirukousta ja Herran rukousta. Jos hautausjumalanpalveluksen päätös pidetään kirkossa tai kappelissa, hyvästeleminen voi tapahtua Herran rukouksen jälkeen. Jos päätös tapahtuu hautaus-

maalla, hyvästeleminen voi tapahtua myös ennen Päätösrukousta. Arkkuja ulos kannettaessa voidaan soittaa kirkonkelloja.

Kuolleen syntyneen tai pienenä kuolleen lapsen hautausjumalanpalvelusta varten on olemassa erityinen järjestys, katso s. 293. Lapsen hautauksen valmistelussa ja toteuttamisessa sielunhoidollinen lähestymistapa on erityisen tärkeä.

Hautausjumalanpalvelus vietetään ensisijaisesti kirkossa tai kappelissa. Vaihtoehtoisesti se voidaan viettää hautausmaalla tai jossakin muussa paikassa, mikäli tähän on erityinen syy. Jos jumalanpalvelus vietetään muualla kuin kirkossa eikä hautausmaa ole sen välittömässä läheisyydessä, päätetään hautausjumalanpalvelus vaihtoehdon A mukaisesti. Jos jumalanpalvelus vietetään kirkossa tai kappelissa ja arkku kannetaan sen jälkeen autoon, läsnäolijat voivat seurata arkkuja autolle. Pappi voi päättää jumalanpalveluksen lausumalla lähettämissanat, katso s. 288.

Jos hautausjumalanpalvelus kokonaisuudessaan vietetään hautausmaalla, se päätetään vaihtoehdon B mukaisesti. Jos vainaja on tuhattu ja hautausjumalanpalvelus vietetään uurnan äärellä, luetaan luovutussanat ja tehdään ristinmerkki uurnan ylle. Mullanheitto voi tapahtua uurnaa hautaan laskettaessa.

Sivuilla 305–308 on ehdotuksia vaihtoehtoisista rukouksista hautauspuheen yhteyteen.

Sivuilla 309–319 on ehdotuksia eri aiheiden mukaisista raamatunkohdista.

Hautauksen yhteydessä voidaan viettää messu, katso s. 324. Arkun/Urnin laskemiselle hautaan on olemassa erityinen järjestys, katso s. 335.

Muita rukouksia ja hartauksia, joita voidaan käyttää kuolemantapauksen yhteydessä ja arkun äärellä, katso *Ruotsin kirkon virsikirja* (Ruotsin kirkon suomenkielinen Rukouskirja, rukoukset 94–106). Ruotsinkielisiä rukouksia, katso *En liten bönbok* (2005).

Hautausjumalanpalvelus

KELLOJENSOITTO

MUSIIKKIA

Jumalanpalvelus voidaan aloittaa urkumusiikilla ja/tai muulla soitin- tai laulumusiikilla.

KOKOONTUMISSANAT

Kokoontumissanat on kiinteä kohta, johon sisältyvät trinitaarinen alkusiunaus sekä ehdotetut tai muut kokoontumissanat.

P Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P Kolmiyhteisen Jumalan,
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

P Kolmiyhteisen Jumalan nimessä.

S Aamen.

P Me olemme kokoontuneet hyvästelemään NN:n
ja jättämään hänet Jumalan käsiin.

VIRSI

Hautausjumalanpalvelukseen sisältyy vähintään kaksi virttä.

Virsien paikat voidaan valita vapaasti.

HAUTAUSPUHE

Hautauspuhe voidaan aloittaa tai päättää jollakin kirkkokäsikirjassa ehdotetuista rukouksista (katso myös s. 305–308) tai muulla rukouksella. Hautauspuheen yhteydessä voidaan lukea raamatun-lukukappale/-lukukappaleita.

- P** Jumala, sinä olet elämän lähde.
Sinussa me elämme, liikumme ja olemme.
Varjele meitä rakkaudellasi
niin elämässä kuin kuolemassa.
Anna meidän armosi kantamina päästä valtakuntaasi.
Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta.
Aamen.

* LUOVUTUSSANAT

- P** Armollinen Jumala,
me luovutamme NN:n sinun käsiisi.

tai

- P** Armollisen Jumalan nimessä
jätämme NN:n ruumiin haudan lepoon.

Jatketaan joillakin seuraavista luovutussanoista:

Pappi heittää kolme kertaa multaa arkulle
tai tekee ristinmerkin arkun ylle.

P Maasta sinä olet tullut.
Maaksi tulet jälleen.
(+) Jeesus Kristus on ylösnousemus ja elämä.

tai

P Maasta sinä olet tullut.
Maaksi tulet jälleen.
(+) Jeesus Kristus, Vapahtajamme,
herättää sinut viimeisenä päivänä.

tai

P Sinä annoit hänelle elämän.
Ota hänet rauhaasi
(+) ja anna hänelle Jeesuksen Kristuksen tähden
riemullinen ylösnousemus.

Päätetään seuraavin sanoin:

P Herra, Jumala, taivaallinen Isä,
Herra, Jumalan Poika, maailman Vapahtaja,
Herra, Jumala, Pyhä Henki,
armahda meitä.
(Kuoleman hetkellä,
viimeisenä päivänä
auta meitä, laupias Herra Jumala.)

S Aamen.

tai

P Jumala,
taivaan ja maan Luoja,
maailman Vapahtaja,
elämän Henki,
varjele meidät ominasi
nyt ja aina.

S Aamen.

RAAMATUNLUKU

Luetaan jokin/joitakin ehdotetuista raamatunlukukappaleista
(s. 309–319) tai muu raamatunkohta / muita raamatunkohtia.

Pappi/Esilukija voi sanoa:

P/E Kuulkaamme Raamatun sanaa siitä,
että Jumalassa meillä on turva
niin elämässä kuin kuolemassa.

Luen/Luemme – –.

VIRSI

HYVÄSTELEMINE

Hyvästeleminen tapahtuu tässä tai Herran rukouksen ja mahdollisen
virren jälkeen. Hyvästelemisen aikana voidaan soittaa musiikkia.

ESIRUKOUS

Rukoillaan jokin seuraavista rukouksista tai muu rukous.
Esirukoukseen voi liittyä hiljainen rukous.

P/E Rukoilkaamme.

Rukous voidaan myös laulaa, katso s. 320.

P/E Jumala, me kiitämme sinua elämästä,
jonka annat meille.
Se on ilon ja surun,
työn ja levon täyttämää.
Me kiitämme sinua NN:stä,
kaikesta, mitä hän oli, merkitsi ja antoi.
Auta meitä surussamme
ja opeta meitä elämään eläviä varten
se aika, joka meillä on jäljellä.
Kiitos Pojastasi Jeesuksesta Kristuksesta.
Hän avaa meille portin ikuiseen elämään.
Kanna meitä tänään ja kaikkina päivinä,
ja kun aikamme koittaa, anna meidän kuolla rauhassa.

S Aamen.

tai

Rukous voidaan myös laulaa, katso s. 322.

P/E Herra, Jumala, sinä olet luonut meidät
ja suojelet eläviä ja kuolleita.
Anna meille viisautta
ymmärtää elämän lyhyys
ja ottaa vastaan jokainen päivä uutena lahjana.

Anna meille elävä usko Poikaasi Jeesukseen Kristukseen.
Hän kuoli kaikkien ihmisten tähden
ja nousi haudasta antaakseen meille toivon,
ja elää ikuisesti.
Opeta meitä näkemään syntimme
ja elämään pyhän tahtosi mukaan.
Kun kuolinhetkemme koittaa,
auta meitä rauhassa jättämään tämä elämä.
Kun ikuinen pääsiäisaamu sarastaa maan hautojen yllä,
anna meidän armossasi nousta iankaikkiseen elämään.

S Aamen.

tai

P/E Jumala,
kiitos NN:n elämästä
(ja kaikesta, mitä hän merkitsi meille).
Ota suojaasi meidät ja koko elämämmme,
kaikki se, mikä oli,
ja se, mikä jäi tulematta,
kaikki se, mitä ajattelemme, tunnemme ja muistamme.
Ole kanssamme elämässä,
kunnes myös meidän on aika kuolla.
Anna meille sinun rauhasi nyt ja aina.

S Aamen.

tai

P/E Jumala,
sinun haltuusi me olemme jättäneet NN:n.
Sinun haltuusi jätämme myös itsemme.
Auta ja kanna meitä surun ja kaipauksen keskellä.
Varjele meitä nyt ja ikuisesti.
Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

HERRAN RUKOUS

Pappi voi sanoa:

P Rukoilemme Herran rukouksen.

S Isä meidän,
joka olet taivaassa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä
meidän jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta
ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

A. Päätös kirkossa tai kappelissa

VIRSI/MUSIIKKI

HYVÄSTELEMINEN

Hyvästeleminen tapahtuu tässä tai ennen Esirukousta.

Hyvästelemisen aikana voidaan soittaa musiikkia.

VIRSI

PÄÄTÖSRUKOUS

Pappi rukoilee jonkin seuraavista tai muun päätösrukouksen.

Päätösrukous arkun äärellä:

P Jumala/Herra, anna NN:lle/hänelle sinun rauhasi ja anna ikuisen valosi (+) loistaa hänelle.

S Aamen.

tai

P Jeesus Kristus, sinä olet ylösnousemus ja elämä.

Anna NN:lle/hänelle sinun rauhasi ja

anna ikuisen valosi (+) loistaa hänelle.

S Aamen.

SIUNAUS

Pappi voi sanoa:

Ottakaa vastaan (Jumalan/Herran) siunaus:

- P** Herra siunatkoon teitä ja varjeltakoon teitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa teille
ja olkoon teille armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne
ja antakoon teille rauhan.
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimeen.
- S** Aamen.

VIRSI

MUSIIKKIA

LÄHETTÄMISSANAT

Voidaan käyttää seuraavia tai muita lähettämissanoja.

- P** Lähtekäämme rauhassa,
(Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.
- S** Aamen.

tai

P Jumalan rauha, joka ylittää kaiken ymmärryksen,
varjelkoon teidän sydämenne ja ajatuksenne
Kristuksessa Jeesuksessa.

S Aamen.

tai

P Isän huolenpito,
Pojan rakkaus
ja Pyhän Hengen uskollisuus
kantakoon meitä
päivän kaikkina tunteina,
yön saapuessa
ja ylösnousemuksen aamun koittaessa.

S Aamen.

B. Päätös hautausmaalla

VIRSI

MUSIIKKILA

Arkku kannetaan haudalle. Voidaan soittaa kirkonkelloja.

ARKUN LASKEMINEN HAUTAAN

HYVÄSTELEMINEN

PÄÄTÖSRUKOUS

Pappi rukoilee jonkin seuraavista rukouksista tai muun päätösrukouksen.

P Jumala/Herra, anna NN:lle/hänelle sinun rauhasi ja anna ikuisen valosi (+) loistaa hänelle.

S Aamen.

tai

P Jeesus Kristus, sinä olet ylösnousemus ja elämä. Anna NN:lle/hänelle sinun rauhasi ja anna ikuisen valosi (+) loistaa hänelle.

S Aamen.

SIUNAUS

Siunaus voidaan lausua tässä, ellei sitä ole lausuttu jo aiemmin kirkossa tai kappelissa.

Pappi voi sanoa:

Ottakaa vastaan (Jumalan/Herran) siunaus:

- P** Herra siunatkoon teitä ja varjelkoon teitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa teille
ja olkoon teille armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne
ja antakoon teille rauhan.
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimeen.
- S** Aamen.

VIRSI

LÄHETTÄMISSANAT

Voidaan käyttää seuraavia tai muita lähettämissanoja.

- P** Lähtekäämme rauhassa,
(Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.
- S** Aamen.

tai

P Jumalan rauha, joka ylittää kaiken ymmärryksen,
varjelkoon teidän sydämenne ja ajatuksenne
Kristuksessa Jeesuksessa.

S Aamen.

tai

P Isän huolenpito,
Pojan rakkaus
ja Pyhän Hengen uskollisuus
kantakoon meitä
päivän kaikkina tunteina,
yön saapuessa
ja ylösnousemuksen aamun koittaessa.

S Aamen.

Kuolleena syntyneen tai pienenä kuolleen lapsen hautausjumalanpalvelus

MUSIIKKIA

Jumalanpalvelus voidaan aloittaa urkumusiikilla tai muulla soitin- tai laulumusiikilla.

KOKOONTUMISSANAT

Kokoontumissanat on kiinteä kohta, johon sisältyvät trinitaarinen alkusiunaus sekä ehdotetut tai muut kokoontumissanat.

P Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.
S Aamen.

tai

P Kolmiyhteisen Jumalan,
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.
S Aamen.

tai

P Kolmiyhteisen Jumalan nimessä.
S Aamen.

P Me olemme kokoontuneet hyvästelemään NN:n
ja jättämään hänet Jumalan käsiin.

HAUTAUSPUHE

Hautauspuhe voidaan aloittaa tai päättää jollakin ehdotetuista rukouksista (katso myös s. 305–308) tai muulla rukouksella. Hautauspuheen yhteydessä voidaan lukea raamatunlukukappale/-lukukappaleita.

P Jumala,
olemme edessäsi surun ja epätoivon vallassa.
Näet kyynelemme,
voimattomuutemme ja vihamme.
(Näet myös kiitollisuutemme siitä,
että NN on elänyt kanssamme.)
Jumala, tule luoksemme
ja ympäröi meidät rakkaudellasi.
Anna meille voimaa jatkaa elämää.
(Kuule meitä) Jeesuksen nimessä.

S Amen.

tai

P Jumala, kaipaamme NN:ää niin paljon.
Tyhjyys ja suru täyttävät mielemme.
Miksei NN/hän saanut jatkaa elämää?
Sinun rakkautesi on kaikkea muuta voimakkaampi,
kuolemaakin voimakkaampi.
Siksi pyydämme, että pidät huolta NN:stä.
(Kuule meitä) Jeesuksen nimessä.

S Amen.

* LUOVUTUSSANAT

P Armollinen Jumala,
me luovutamme NN:n sinun käsiisi.

Jatketaan joillakin seuraavista luovutussanoista:

Pappi heittää kolme kertaa multaa arkulle
tai tekee ristinmerkin arkun ylle.

P Maasta sinä olet tullut.
Maaksi tulet jälleen.
(+) Jeesus Kristus on ylösnousemus ja elämä.

tai

P Maasta sinä olet tullut.
Maaksi tulet jälleen.
(+) Jeesus Kristus, Vapahtajamme,
herättää sinut viimeisenä päivänä.

tai

P Sinä annoit hänelle elämän.
Ota hänet rauhaasi
(+) ja anna hänelle Jeesuksen Kristuksen tähden
riemullinen ylösnousemus.

Päätetään seuraavin sanoin:

P Herra, Jumala, taivaallinen Isä,
Herra, Jumalan Poika, maailman Vapahtaja,
Herra, Jumala, Pyhä Henki,
armahda meitä.

(Kuoleman hetkellä,
viimeisenä päivänä
auta meitä, laupias Herra Jumala.)

S Aamen.

tai

P Jumala,
taivaan ja maan Luoja,
maailman Vapahtaja,
elämän Henki,
varjele meidät ominasi
nyt ja aina.

S Aamen.

RAAMATUNLUKU

Luetaan jokin/joitakin ehdotetuista raamatunlukukappaleista
(s. 309–319) tai jokin muu raamatunkohta / muita raamatunkohtia.

Pappi/Esilukija voi sanoa:

P/E Kuulkaamme Raamatun sanaa siitä,
että Jumalassa meillä on turva
niin elämässä kuin kuolemassa.

Luen/Luemme – –.

VIRSI

HYVÄSTELEMINEN

Hyvästeleminen tapahtuu tässä tai Herran rukouksen ja mahdollisen virren jälkeen. Hyvästelemisen aikana voidaan soittaa musiikkia.

ESIRUKOUS

Rukoillaan seuraava tai muu rukous.

Esirukouksen yhteydessä voidaan jättää tilaa hiljaisuudelle.

P/E Jumala,

sinun haltuusi olemme jättäneet NN:n.

Sinun haltuusi jätämme myös itsemme.

Auta ja kannaa meitä surun ja kaipauksen keskellä.

Varjele meitä nyt ja ikuisesti.

Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

HERRAN RUKOUS

Pappi voi sanoa:

P Rukoilemme Herran rukouksen.

S Isä meidän,
joka olet taivaissa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä
meidän jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta
ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

A. Päätös kirkossa tai kappelissa

VIRSI/MUSIIKKI

HYVÄSTELEMINEN

Hyvästeleminen voi tapahtua tässä tai ennen Esirukousta.
Hyvästelemisen aikana voidaan soittaa musiikkia.

VIRSI

PÄÄTÖSRUKOUS

Pappi rukoilee jonkin seuraavista tai muun päätösrukouksen.

Päätösrukous arkun äärellä:

P Jumala/Herra, anna NN:lle/hänelle sinun rauhasi ja
anna ikuisen valosi (+) loistaa hänelle.

S Aamen.

tai

P Jeesus Kristus, sinä olet ylösnousemus ja elämä.
Anna NN:lle/hänelle sinun rauhasi ja
anna ikuisen valosi (+) loistaa hänelle.

S Aamen.

SIUNAUS

Pappi voi sanoa:

Ottakaa vastaan (Jumalan/Herran) siunaus:

- P** Herra siunatkoon teitä ja varjeltkoon teitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa teille
ja olkoon teille armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne
ja antakoon teille rauhan.
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimeen.
- S** Aamen.

VIRSI

MUSIIKKIA

LÄHETTÄMISSANAT

Voidaan käyttää seuraavia tai muita lähettämissanoja.

- P** Lähtekäämme rauhassa,
(Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.
- S** Aamen.

tai

P Jumalan rauha, joka ylittää kaiken ymmärryksen,
varjelkoon teidän sydämenne ja ajatuksenne
Kristuksessa Jeesuksessa.

S Aamen.

tai

P Isän huolenpito,
Pojan rakkaus
ja Pyhän Hengen uskollisuus
kantakoon meitä
päivän kaikkina tunteina,
yön saapuessa
ja ylösnousemuksen aamun koittaessa.

S Aamen.

B. Päätös hautausmaalla

VIRSI

MUSIIKKIA

Arkkua kannetaan haudalle. Voidaan soittaa kirkonkelloja.

ARKUN LASKEMINEN HAUTAAN

HYVÄSTELEMINEN

PÄÄTÖSRUKOUS

Pappi rukoilee jonkin seuraavista rukouksista tai muun päätösrukouksen.

P Jumala/Herra, anna NN:lle/hänelle sinun rauhasi ja anna ikuisen valosi (+) loistaa hänelle.

S Aamen.

tai

P Jeesus Kristus, sinä olet ylösnousemus ja elämä. Anna NN:lle/hänelle sinun rauhasi ja anna ikuisen valosi (+) loistaa hänelle.

S Aamen.

SIUNAUS

Siunaus voidaan lausua tässä, ellei sitä ole lausuttu jo aiemmin kirkossa tai kappelissa.

Pappi voi sanoa:

Ottakaa vastaan (Jumalan/Herran) siunaus:

- P** Herra siunatkoon teitä ja varjelkoon teitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa teille
ja olkoon teille armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa teidän puoleenne
ja antakoon teille rauhan.
Isän ja Pojan (+) ja Pyhän Hengen nimeen.
- S** Aamen.

VIRSI

LÄHETTÄMISSANAT

Voidaan käyttää seuraavia tai muita lähettämissanoja.

- P** Lähtekäämme rauhassa,
(Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.
- S** Aamen.

tai

P Jumalan rauha, joka ylittää kaiken ymmärryksen,
varjelkoon teidän sydämenne ja ajatuksenne
Kristuksessa Jeesuksessa.

S Aamen.

tai

P Isän huolenpito,
Pojan rakkaus
ja Pyhän Hengen uskollisuus
kantakoon meitä
päivän kaikkina tunteina,
yön saapuessa
ja ylösnousemuksen aamun koittaessa.

S Aamen.

Hautausjumalanpalveluksen rukouksia

Hautauspuhe voidaan aloittaa tai päättää rukouksella, katso s. 281 ja 294. Voidaan käyttää myös jotakin seuraavista vaihtoehtoista tai muuta rukousta.

Rukous 1

Jumala,
meidän on vaikeaa ymmärtää,
että elämä päättyy yhtäkkiä
(ja kaikki pysähtyy).
Me olemme menettäneet NN:n
ja suremme häntä.
Sulje meidät rakkauteesi.

S Aamen.

Rukous 2

Herra, Jumalamme,
sinä olet turvamme polvesta polveen.
Vuodet ja päivät vaihtuvat,
mutta sinä pysyt samana.
Sinun armosi kantaa meitä elämässä ja kuolemassa.
Anna meidän kiitollisina muistaa,
mitä annoit meille NN:n kautta.
Ota hänet valtakuntaasi.
(Kuule meitä) Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta.

S Aamen.

Rukous 3

Armollinen Jumala,
sinä yksin voit lohduttaa meitä
ja antaa meille rohkeutta.
Varjele meidät uskossa Poikaasi Jeesukseen Kristukseen.
Vahvista toivoamme,
että NN saa nousta kuolleista.
(Kuule meitä) Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta.

S Aamen.

Rukous 4

Jumala, me kiitämme sinua elämästä, jonka annat meille.
Se on ihmeellistä ja arvaamatonta
(kaunista ja vaikeaa).
Kiitos, että täytät elämämme iankaikkisuuden valolla.
Kiitos Pojastasi Jeesuksesta Kristuksesta.
Auta meitä näkemään, että hän on se,
joka avaa portin ikuiseen elämään.

S Aamen.

Rukous 5

(Herra) Jeesus Kristus,
sinä näet surumme ja yksinäisyytemme,
kysymyksemme ja hätämme.
Epätoivon keskellä me käännyimme sinun puoleesi.

Sinä, joka olet kärsinyt ristillä,
tule luoksemme
ja ympäröi meidät rakkaudellasi.
Kulje kanssamme kuolemasta ikuisen elämään.

S Aamen.

Rukous 6

Armollinen Jumala,
sinä olet kanssamme elämässä ja kuolemassa.
Sinun on menneisyys, tämä hetki ja tulevaisuus.
Ympäröi meidät rakkaudellasi.
(Kuule meitä) Poikasi Jeesuksen Kristuksen,
meidän Herramme kautta.

S Aamen.

Rukous 7

Jumala,
me emme voi käsittää,
miten elämä voi olla niin kaunista ja ilon täyttämää
ja miten se voi yhtäkkiä muuttua ja tehdä niin kipeää.
Ota NN syliisi,
kanna häntä lähellä sydäntäsi,
äärettömässä rakkaudessasi.
Kanna myös meitä
ja anna meille voimaa jatkaa elämää.

S Aamen.

Rukous 8

Jumala,
olemme edessäsi
surun ja epätoivon vallassa.
Näet kyynelemme,
voimattomuutemme ja vihamme.
Näet myös kiitollisuutemme siitä,
että NN on elänyt kanssamme.
Jumala, tule luoksemme
ja ympäröi meidät rakkaudellasi.
Anna meille voimaa jatkaa elämää.
(Kuule meitä) Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

Rukous 9

Jumala,
me kaipaamme NN:ää niin paljon.
Tyhjyys ja suru täyttävät mielemme.
Miksei NN/hän saanut jatkaa elämää?
Sinun rakkautesi on kaikkea muuta voimakkaampi,
kuolemaakin voimakkaampi.
Siksi pyydämme, että pidät huolta NN:stä.
(Kuule meitä) Jeesuksen nimessä.

S Aamen.

Hautausjumalanpalveluksen raamatuntekstejä

Hautausjumalanpalveluksessa voidaan käyttää seuraavia tai muita raamatuntekstejä.

Elämän katoavaisuus ja vastuu

Herra, sinä olet meidän turvamme
polvesta polveen.

Jo ennen kuin vuoret syntyivät,
ennen kuin maa ja maanpiiri saivat alkunsa,
sinä olit.

Jumala, ajasta aikaan sinä olet.

PS. 90:1–2

Seitsemänkymmentä on vuosiemme määrä,
tai kahdeksankymmentä, jos voimamme kestää.

Ja kaikki niiden meno on vain turhuutta ja vaivaa,
ne kiitävät ohitse, ja me lennämme pois.

PS. 90:10

Opeta meille, miten lyhyt on aikamme,
että saisimme viisaan sydämen.

PS. 90:12

Ihmisen elinaika on niin kuin ruohon:
kuin kedon kukka hän kukoistaa,
ja kun tuuli käy yli, ei häntä enää ole
eikä hänen asuinsijansa häntä tunne.
Mutta Herran armo pysyy ajasta aikaan.
PS. 103:15–17

Syvyydestä minä huudan sinua, Herra.
Herra, kuule minun ääneni,
tarkatkoot sinun korvasi rukoustani.
Jos sinä, Herra, pidät mielessäsi synnit,
Herra, kuka silloin kestää?
Mutta sinun on armo, sinä annat anteeksi,
että me eläisimme sinun pelossasi.
Minä odotan sinua, Herra,
odotan sinua koko sielustani
ja panen toivoni sinun sanaasi.
Minä odotan Herraa kuin vartijat aamua,
hartaammin kuin vartijat aamua.
PS. 130:1–6

Onhan kirjoitettu:
– Niin totta kuin elän, sanoo Herra,
jokainen polvi on notkistuva minun edessäni ja jokainen
kieli on ylistävä Jumalaa. Jokainen meistä joutuu tekemään
Jumalalle tilin itsestään.
ROOM. 14:11–12

Samoin tapahtuu kuolleiden ylösnousemuksessa.
Se, mikä kylvetään katoavana, nousee katoamattomana.
Mikä kylvetään vähäpätöisenä, nousee kirkkaana.
Mikä kylvetään heikkona, nousee täynnä voimaa.

I. KOR. 15:42–43

Kuulkaa nyt, te jotka sanotte: ”Tänään tai huomenna me lähdemme siihen ja siihen kaupunkiin, viivymme siellä vuoden, teemme kauppoja ja keräämme hyvät voitot.”
Ettehan te tiedä, mitä huomispäivä tuo teidän elämäänne!
Savua te olette, joka hetken näkyy ja sitten haihtuu.

JAAK. 4:13–14

Lapseni, älkäämme rakastako sanoin ja puheessa, vaan teoin ja totuudessa. Siitä me ymmärrämme, että totuus on meissä, ja me voimme hänen edessään rauhoittaa sydämemme, jos se meitä jostakin syyttää. Jumala on meidän sydäntämme suurempi ja tietää kaiken. Rakkaat ystävät, jos sydämemme ei meitä syytä, me voimme rohkeasti lähestyä Jumalaa.

I. JOH. 3:18–21

Turva Jumalassa

Herra on minun paimeneni,
ei minulta mitään puutu.
Hän vie minut vihreille niityille,
hän johtaa minut vetten ääreen,
siellä saan levätä.
Hän virvoittaa minun sieluni,
hän ohjaa minua oikeaa tietä
nimensä kunnian tähden.
Vaikka minä kulkisin pimeässä laaksossa,
en pelkäisi mitään pahaa,
sillä sinä olet minun kanssani.
Sinä suojelet minua kädelläsi,
johdatat paimensauvallasi.
Sinä katat minulle pöydän
vihollisteni silmien eteen.
Sinä voitelet pääni tuoksuvalla öljyllä,
ja minun maljani on ylitsevuotavainen.
Sinun hyvyytesi ja rakkautesi ympäröi minut
kaikkina elämäni päivinä,
ja minä saan asua Herran huoneessa
päivieni loppuun asti.

PS. 23

Mutta minä turvaan sinuun, Herra,
ja sanon: ”Sinä olet minun Jumalani!”

PS. 31:15

Jumala on turvamme ja linnamme,
auttajamme hädän hetkellä.
Sen tähden emme pelkää, vaikka maa järkkyy,
vaikka vuoret vaipuvat merten syvyyksiin.
Meret pauhaavat ja kuohuvat,
vuoret vapisevat Jumalan suuruuden edessä.
ps. 46:2–4

Kuitenkin minä saan aina olla luonasi,
sinä pidät kädestäni kiinni.
Sinä johdatat minua tahtosi mukaan,
ja viimein sinä nostat minut kunniaan.
Taivaassa minulla on sinut,
sinä olet ainoa turvani maan päällä.
Vaikka ruumiini ja sieluni näännyy,
Jumala on kallioni, minun osani iankaikkisesti.
ps. 73:23–26

Minä kohotan katseeni vuoria kohti.
Mistä saisin avun?
Minä saan avun Herralta,
häneltä, joka on luonut taivaan ja maan.
Herra ei anna sinun jalkasi horjua,
väsymättä hän varjelee.
Ei hän väsy, ei hän nuku,
hän on Israelin turva.
Hän on suojaava varjo, hän on vartijasi,
hän ei väisty viereltäsi.

Päivällä ei aurinko vahingoita sinua
eikä kuunvalo yöllä.

Herra varjelee sinut kaikelta pahalta,
hän suojelee koko elämäsi.

Herra varjelee kaikki sinun askeleesi,
sinun lähtösi ja tulosi
nyt ja aina.

PS. 121

Vaikka nousisin lentoon aamuruskon siivin
tai muuttaisin merten taa,
sielläkin sinä minua ohjaat,
talutat väkevällä kädelläsi.

Vaikka sanoisin: ”Nyt olen pimeyden kätkeissä,
yö peittää päivän valon”,
sinulle ei pimeys ole pimeää,
vaan yö on sinulle kuin päivänpaiste,
pimeys kuin kirkas valo.

PS. 139:9–12

Minulla on omat suunnitelmani teitä varten, sanoo Herra.
Minun ajatukseni ovat rauhan eivätkä tuhon ajatuksia:
minä annan teille tulevaisuuden ja toivon. Silloin te
huudatte minua avuksenne, te käännytte rukoillen minun
puoleeni, ja minä kuulen teitä. Te etsitte minua, ja te
löydätte minut! Koko sydämestänne te minua etsitte,
ja minä annan teidän löytää itseni, sanoo Herra.

JER. 29:11–14

Oikeamielisten sielut ovat Jumalan kämmenellä,
eikä mikään kärsimys enää ulotu heihin.

VIIS. 3:1

Jeesus sanoi: ”Tulkaa minun luokseni, kaikki te työn ja kuormien uuvuttamat. Minä annan teille levon. Ottakaa minun ikeeni harteillenne ja katsokaa minua: minä olen sydämeltäni lempeä ja nöyrä. Näin teidän sielunne löytää levon. Minun ikeeni on hyvä kantaa ja minun kuormani on kevyt.”

MATT. II:28–30

Jeesus sanoi: ”Varpusia saa kahdella kolikolla viisi, eikö niin? Silti Jumala ei unohda yhtäkään niistä. Teidän jokainen hiuskarvannekin on laskettu. Älkää siis pelätkö. Olettehan te arvokkaampia kuin kaikki varpuset.”

LUUK. 12:6–7

Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän. Ei Jumala lähettänyt Poikaansa maailmaan sitä tuomitsemaan, vaan pelastamaan sen.

JOH. 3:16–17

Jeesus sanoi: ”Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole.”

JOH. II:25–26

Olen varma siitä, ettei kuolema eikä elämä, eivät enkelit, eivät henkivallat, ei mikään nykyinen eikä mikään tuleva eivätkä mitkään voimat, ei korkeus eikä syvyys, ei mikään luotu voi erottaa meitä Jumalan rakkaudesta, joka on tullut ilmi Kristuksessa Jeesuksessa, meidän Herrassamme.

ROOM. 8:38–39

Kukaan meistä ei elä itseään varten eikä kukaan kuole itseään varten. Jos elämme, elämme Herran omina, ja jos kuolemme, kuolemme Herran omina. Elämmepä siis tai kuolemme, me kuulumme Herralle.

ROOM. 14:7–8

Lupaukset ja toivo

Kuolema on nielty ainiaaksi.

Herra Jumala pyyhkii kaikkien kasvoilta kyneleet ja vapauttaa kansansa alennuksesta ja häpeästä kaikkialla maan päällä.

Näin on Herra puhunut.

Sinä päivänä sanotaan:

– Tämä on meidän Jumalamme!

Häneen me panimme toivomme,
ja hän pelasti meidät.

”Tämä on Herra, häneen me kiinnitämme toivomme,
iloitkaamme ja riemuitkaamme!

Hän pelastaa meidät.”

JES. 25:8–9

Jeesus sanoi: ”Ei Jumala ole kuolleiden Jumala, vaan elävien. Hänelle kaikki ovat eläviä.”

LUUK. 20:38

Jeesus sanoi: ”Minun lampaani kuulevat minun ääneni ja minä tunnen ne, ja ne seuraavat minua. Minä annan heille ikuisen elämän. He eivät koskaan joudu hukkaan, eikä kukaan riistä heitä minulta.”

JOH. 10:27–28

Jeesus sanoi: ”Älköön sydämenne olko levoton. Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun. Minun Isäni kodissa on monta huonetta. Enhän minä muuten sanoisi, että menen valmistamaan teille asuinsijan. Minä menen valmistamaan teille sijaa mutta tulen sitten takaisin ja noudan teidät luokseni, jotta saisitte olla siellä missä minä olen.”

JOH. 14:1–3

Nyt katselemme vielä kuin kuvastimesta, kuin arvoitusta, mutta silloin näemme kasvoista kasvoihin. Nyt tietoni on vielä vajavaista, mutta kerran se on täydellistä, niin kuin Jumala minut täydellisesti tuntee. Niin pysyvät nämä kolme: usko, toivo, rakkaus. Mutta suurin niistä on rakkaus.

1. KOR. 13:12–13

Tämän katoavan on näet pukeuduttava katoamattomuuteen ja kuolevaisen kuolemattomuuteen. Mutta kun katoava pukeutuu katoamattomuuteen ja kuolevainen kuolemattomuuteen, silloin toteutuu kirjoitusten sana: – Kuolema on nieltä ja voitto saatu. Missä on voittoni, kuolema? Missä on pistimesi, kuolema? Kuoleman pistin on synti, ja synnin voimana on laki. Mutta kiitos Jumalalle, joka antaa meille voiton meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta!

I. KOR. 15:53–57

Me tiedämme, että vaikka tämä meidän maallinen telttamajamme puretaankin, Jumalalla on taivaassa meitä varten ikuinen asunto, joka ei ole ihmiskätten työtä. Täällä ollessamme me huokailemme ja kaipaamme päästä pukeutumaan taivaalliseen asuumme, sillä sitten kun olemme pukeutuneet siihen, emme jää alastomiksi. Me, jotka vielä asumme tässä majassamme, huokailemme ahdistuneina. Emme haluaisi riisuutua vaan pukeutua uuteen asuun, niin että elämä kätkeisi sisäänsä sen, mikä on kuolevaista.

2. KOR. 5:1–4

Me olemme taivaan kansalaisia, ja taivaasta me odotamme pelastajaksi Herraa Jeesusta Kristusta. Hän muuttaa meidän ruumiimme tästä alennustilasta oman kirkastuneen ruumiinsa kaltaiseksi voimallaan, jolla hän kykenee alistamaan valtaansa kaiken.

FIL. 3:20–21

Eihän meillä täällä ole pysyvää kaupunkia, vaan me odotamme ikävöiden sitä kaupunkia, joka tulee.

HEPR. 13:14

Rakkaat ystävät, jo nyt me olemme Jumalan lapsia, mutta vielä ei ole käynyt ilmi, mitä meistä tulee. Sen me tiedämme, että kun se käy ilmi, meistä tulee hänen kaltaisiaan, sillä me saamme nähdä hänet sellaisena kuin hän on.

1. JOH. 3:2

Älä pelkää. Minä olen ensimmäinen ja viimeinen, iäti elävä. Minä olin kuollut, mutta nyt minä elän, elän aina ja ikuisesti. Minulla on kuoleman ja tuonelan avaimet.

ILM. 1:17–18

Minä kuulin valtaistuimen luota voimakkaan äänen, joka sanoi: ”Katso, Jumalan asuinsija ihmisten keskellä! Hän asuu heidän luonaan, ja heistä tulee hänen kansansa. Jumala itse on heidän luonaan, ja hän pyyhkii heidän silmistään joka ainoan kyneleen. Kuolemaa ei enää ole, ei murhetta, valitusta eikä vaivaa, sillä kaikki entinen on kadonnut.”

ILM. 21:3–4

Hautausjumalanpalveluksen esirukous

Förbön vid begravningsgudstjänst

Esirukous Hautaus 1

2012

The musical score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of eight staves of music with lyrics in Finnish. The lyrics are: "P/E Jumala, me kiitämme sinua elämästä, jon-ka an-nat meil - le. Se on ilon ja su-run, työn ja le-von täyt-tä-mää. Me kiitämme sinua NN:stä, kaikesta, mitä hän o - li, merkitsi ja an - toi. Auta meitä surus - sam-me ja opeta meitä elämään elä - vi - ä var - ten se aika, joka meillä on jäl - jel - lä. Kiitos Pojastasi Jeesuksesta Kristuk - ses - ta. Hän avaa meille portin ikuiseen e - lä-mään. Kanna meitä tänään". The score includes various chords such as Am7/G, P/E, Bb6/F, Am7/E, Bb6/D, C, Am7, Bbadd9, Cadd9, Gm7, Dm7, Gm7, Cadd9/G, Am, Bbadd9, Cadd9, and Gm7.

Am7/G
P/E Jumala, me kiitämme sinua elämästä,
Bb6/F *Am7/E* *Bb6/D*
jon-ka an-nat meil - le. Se on ilon ja su-run,
C *Am7*
työn ja le-von täyt-tä-mää. Me kiitämme sinua NN:stä,
Bbadd9 *Cadd9*
kaikesta, mitä hän o - li, merkitsi ja an - toi.
Gm7 *Cadd9*
Auta meitä surus - sam-me ja opeta meitä elämään elä -
Dm7 *Gm7* *Cadd9/G*
vi - ä var - ten se aika, joka meillä on jäl - jel - lä.
Am *Bbadd9*
Kiitos Pojastasi Jeesuksesta Kristuk - ses - ta. Hän avaa
Cadd9 *Gm7*
meille portin ikuiseen e - lä-mään. Kanna meitä tänään

Gm7   *Cadd9*
 ja kaikkina päi-vi-nä, ja kun aikamme koittaa, anna meidän
Dm7   *Gm7*   *C/G*   *C*   *A*   *Dm7*   *C*
 kuol-la rau-has-sa. S Aa - - men.

Messu hautauksen yhteydessä

1. Seurataan Hautausjumalanpalveluksen järjestystä Esirukoukseen asti. Esirukoukseen voidaan liittää Anteeksipyyntö ja Armonvakuutus tai Jumalan varaan jättäytyminen.
2. Hyvästeleminen ja Päätösrukous päätösvaihtoehdon A mukaisesti.
3. Tämän jälkeen seurataan Messun järjestystä: Kiitosateria ja Lähettäminen, katso s. 100–152. Voidaan käyttää seuraavaa prefaatiota (musiikki, katso s. 326 alkaen).

Totisesti on oikein ylistää sinua,
kaikkivaltias Isä, pyhä Jumala.
Sinua me tahdomme kiittää ja ylistää
Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta.

tai

Sinulle kuuluu ylistys,
Luojamme, elämän antaja.
Sinua me tahdomme kiittää ja ylistää
Jeesuksen Kristuksen kautta.

Prefaatio jatkuu seuraavasti:

Sinä olet kanssamme pimeimmässäkin laaksossa,
jotta emme pelkäisi mitään pahaa.
Jeesuksessa Kristuksessa olet ilmoittanut rakkautesi
ja hänen kauttaan olet avannut tien valtakuntasi
riemuun. Siellä saamme jälleen jakaa yhteisen leivän.

Prefaatio päätetään seuraavasti:

Siksi me tahdomme yhdessä kaikkien uskollistesi
ja koko taivaallisen joukon kanssa
ylistää (sinun) nimeäsi ja palvoen laulaa:

tai

Kaikkina aikoina, yhdessä kirkkosi kanssa,
me tahdomme ylistää (sinun) nimeäsi ja palvoen laulaa:

YLISTÄMISEN JOHDANTO / LOVSÄGELSENS INLEDNING

Hautaus/Begravning

Ylistämisen johdanto 1: B1

Ylistämisen johdanto 2: B2

2011

Gm *C/G* *Gmadd9* *Gmadd9/F*

P/E Y - len - tä - kää sy - dä - men - ne.

A - vat - kaa sy - dä - men - ne.

E^bΔ *Gm/D* *D7* *Gm*

S Me y - len - näm - me sy - dä - mem - me.

Me a - vaam - me sy - dä - mem - me.

Gm/B^b *C* *Gmadd9* *Gmadd9/F*

P/E Kiit - tä - kääm - me Ju - ma - laa. S Hä - nel - le

Vir - rat - koon kii - tok - sem - me. Ju - ma - lan

E^bΔ *Gm/D* *D7* *Gm*

yk - sin kuu - luu kii - tos ja kun - ni - a.

ol - koon kii - tos ja kun - ni - a.

PREFAATIO/PREFATIONEN

Hautaus/Begravning

Prefaation johdanto 1: B1

2011/2015

Cm *Cm/A* *Cm D7*
P/E Totisesti on oikein ylis-tää si-nu-a, kaik-ki-
Gm /F /E A D7^{no3} Gm
 val-ti-as I-sä, py-hä Ju-ma-la.
Cm *Cm/A*
 Sinua me tahdomme kiittää ja y-lis-tää
Gm /F /E A D7^{no3} Gm
 Her-ram-me Jee-suk-sen Kris-tuk-sen kaut-ta.

Prefaation johdanto 2: B2

Cm *Cm/A* *Cm D7*
P/E Sinulle kuuluu ylistys, Luojamme, elä-män an-ta-ja.
Gm /F /E A D7^{no3} Gm
 Si-nu-a me tah-dom-me kiit-tää ja y-lis-tää
E^{b7} D
 Jee-suk-sen Kris-tuk-sen kaut-ta.

Prefaation jatko Hautaus

Cm
 Sinä olet kanssamme pimeimmäs - sä - kin
Gm *Ab/G Eb/G D/G*
 laak-sos-sa, jotta emme pel-käi-si mi-tään pa-haa.
Cm *Gm*
 Jeesuksessa Kris-tuk-ses-sa olet il-moit-ta-nut
Ab/G Eb/G D/G *Cm*
 rak-kau-te - si ja hänen kauttaan olet a - van-nut
D7 *Gm* */F* */E* *A*
 tien val - ta - kun - ta - si rie - muun.
Am7-5 *D7-9* *D7* *Gm* *D7/G Gm*
 Siel-lä saam-me jäl - leen ja - kaa yh - tei-sen lei - vän.

Prefaation päätös 1: B1

Siksi me tahdomme yhdessä kaik - ki - en
us - kollistesi ja ko - ko taivaallisen jou - kon
kans - sa y - lis - tää si - nun ni - me - ä - si ja
pal - vo - en lau - laa:

Prefaation päätös 2: B2

Kaikkina aikoina, yhdessä kirk - ko - si kans - sa,
tah - dom - me y - lis - tää si - nun ni - me -
ä - si ja pal - vo - en lau - laa:

Arkun/Uurnan laskeminen hautaan

VIRSI

Virsi voidaan lukea tai laulaa.

RAAMATUNLUKU

E Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

E Kolmiyhtheisen Jumalan,
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

S Aamen.

tai

E Kolmiyhtheisen Jumalan nimessä.

S Aamen.

Luetaan jokin tai joitakin seuraavista raamatunlukukappaleista.
Myös muita raamatunkohtia voidaan käyttää.

Ihmisen elinaika on kuin ruohon:
kuin kedon kukka hän kukoistaa,
ja kun tuuli käy yli, ei häntä enää ole
eikä hänen asuinsijansa häntä tunne.
Mutta Herran armo pysyy ajasta aikaan.

PS. 103:15–17

Sinä suojaat minua edestä ja takaa,
sinä lasket kätesi minun päälleni.

PS. 139:5

Jeesus sanoi: ”Minä olen ylösnousemus ja elämä. Joka uskoo minuun, saa elää, vaikka kuoleekin, eikä yksikään, joka elää ja uskoo minuun, ikinä kuole.”

JOH. II:25–26

Jeesus sanoi: ”Älköön sydämenne olko levoton. Uskokaa Jumalaan ja uskokaa minuun. Minun Isäni kodissa on monta huonetta – enhän minä muuten sanoisi, että menen valmistamaan teille asuinsijan. Minä menen valmistamaan teille sijaa mutta tulen sitten takaisin ja noudan teidät luokseni, jotta saisitte olla siellä missä minä olen.”

JOH. 14:1–3

RUKOUS

Voidaan käyttää myös muuta rukousta.

E Jumalamme ja Luojamme,
sinun käsiisi me jätämme NN:n.
Luotamme siihen,
että sinä, joka olet antanut meille elämän,
suljet meidät suojaasi kuolemassa ja iankaikkisuudessa.
Me tarvitsemme sinun läheisyyttäsi nyt ja aina.
Kiitos NN:n elämästä.

Kiitos kaikesta, mitä olemme saaneet jakaa yhdessä.
Auta meitä elämään eläviä varten
se aika, joka meillä on jäljellä.

S Aamen.

Arkku/Uurna lasketaan hautaan. Omaiset voivat jättää jäähyväiset.

HERRAN RUKOUS

Rukouksen johdannoksi voidaan sanoa:

E Rukoilemme Herran rukouksen.

S Isä meidän, joka olet taivaassa.
Pyhitetty olkoon sinun nimesi.
Tulkoon sinun valtakuntasi.
Tapahtukoon sinun tahtosi,
myös maan päällä niin kuin taivaassa.
Anna meille tänä päivänä
meidän jokapäiväinen leipämme.
Ja anna meille meidän syntimme anteeksi,
niin kuin mekin anteeksi annamme niille,
jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.
Äläkä saata meitä kiusaukseen,
vaan päästä meidät pahasta.
Sillä sinun on valtakunta
ja voima ja kunnia iankaikkisesti.
Aamen.

PÄÄTÖSRUKOUS

Jos rukoushetki aloitetaan kirkossa/kappelissa ja päätetään haudalla, Päätösrukous ja Siunaus voivat vaihtaa paikkaa. Kirkossa luetun siunauksen jälkeen siirrytään haudalle ja päätösrukous rukoillaan siellä. Voidaan rukoilla seuraavin tai muin sanoin.

E Jumala/Herra, anna NN:lle/hänelle sinun rauhasi ja anna ikuisen valosi (+) loistaa hänelle.

S Aamen.

tai

E Jeesus Kristus, sinä olet ylösnousemus ja elämä.
Anna NN:lle/hänelle sinun rauhasi ja anna ikuisen valosi (+) loistaa hänelle.

S Aamen.

SIUNAUS

Siunauksen johdannoksi voidaan sanoa:

Pyytäkäämme (Jumalan/Herran) siunausta.

E Herra siunatkoon meitä ja varjeltkoon meitä.
Herra kirkastakoon kasvonsa meille ja olkoon meille armollinen.
Herra kääntäköön kasvonsa meidän puoleemme ja antakoon meille rauhan.
Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

S Aamen.

VIRSI

LÄHETTÄMISSANAT

E Lähtekäämme rauhassa,
(Herramme) Jeesuksen Kristuksen nimessä.

S Aamen.

tai

E Jumalan rauha, joka ylittää kaiken ymmärryksen,
varjeltakoon meidän sydämemme ja ajatuksemme
Kristuksessa Jeesuksessa.

S Aamen.

tai

E Isän huolenpito,
Pojan rakkaus
ja Pyhän Hengen uskollisuus
kantakoon meitä
päivän kaikkina tunteina,
yön saapuessa
ja ylösnousemuksen aamun koittaessa.

S Aamen.

Jumalanpalvelusten musiikki

Päämessu, Messu/Jumalanpalvelus

JUMALANPALVELUSMUSIIKKI A

Herra, armahda / Kyrie

Ylistyslaulu / Gloria ja Laudamus

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio

Pyhä/Sanctus

Jumalan Karitsa / Agnus Dei

Ylistys/Benedicamus

Päämessu, Messu/Jumalanpalvelus

JUMALANPALVELUSMUSIIKKI B

Herra, armahda / Kyrie

Ylistyslaulu / Gloria ja Laudamus

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio

Pyhä/Sanctus

Jumalan Karitsa / Agnus Dei

Ylistys/Benedicamus

HERRA, ARMAHDA 3 / KRISTUSROP 3

Herra, armahda 3: B1

2011

Dm *G7/D* *Dm7* *Dm* *Am/C*
P/E Oi py - hä Ju - ma - la, py - hä ja vä - ke - vä,
Bm7-5 *E7+9* *A7*
 si - nä py - hä lau - pi - as Her - ram - me, i - kui - nen
C/G *F* *E7* *A7* *D sus 4* *Dm*
 Ju - ma - la, ar - mah - da mei - tä.
Dm *G/D* *Gm/Bb* *Am* *Am7* *D*
 S Her - ra, ar - mah - da mei - tä.
F *G/F* *C/E* *F* *Dm* *Em7* *A*
 Kris - tus, ar - mah - da mei - tä.
Dm *G/D* *Gm/Bb* *Am* *Am7* *D*
 Her - ra, ar - mah - da mei - tä.

YLISTYSLAULU 10 / LOVSÅNGEN 10

Ylistyslaulu 10: Gloria B1

2011

C Dm/C G sus4 G C/E
P/E Kun - ni - a Ju - ma - lal - le ja rau - ha
 G/F F F G sus4 G
 ih - mi - sil - le, joi - ta hän ra - kas - taa.

Ylistyslaulu 10: Laudamus B1

C F/C G/C C G/B

S Me kii - täm - me, me pal - vom - me, me

Am Em7 D7sus4 D7 Gsus4 G/F

rie - mui - sem - me te - ois - ta - si.

C/E Dm7 Gsus4 G/F

P/E Y - lis - tet - ty ol - koon

E^b Cm7 F G/F C/E

Luo - ja, I - säm - me tai - vaas - sa. Nyt

Cm/E^b Dm7 Cm Dm7 G7sus4 G

hä - nel - le kii - tos soi - koon! S Me

C F/C G/C C G/B

kii - täm - me, me pal - vom - me, me

Am Em7 D7sus4 D7 Gsus4 G/F

rie - mui - sem - me te - ois - ta - si.

C/E Dm7 Gsus4 Fm6/A^b C/G

P/E Y - lis - tet - ty ol - koon Poi - ka,

F F7 Bb/F F C /D C/E
 kuo - le - man voit - ta - ja. Nyt hä - nel - le
 D/C G/B /C D7 G Am7 G/B C
 kii - tos soi - koon! S Me kii - täm -
 F/C G/C C G/B Am
 me, me pal - vom - me, me rie - mui -
 Em7 D7sus4 D7 Gsus4 G/F Eb F F/A
 sem - me te - ois - ta - si. P/E Y - lis - tet - ty
 Gsus4 G G/F Cm/Eb /D Cm Gm F F7
 ol - koon Hen - ki, heik - ko - jen aut - ta -
 Gsus4 G Am7 CΔ/G FΔ Gsus4
 ja. Nyt hä - nel - le kii - tos soi -
 G C F/C G/C
 koon! S Me kii - täm - me, me pal - vom -
 C G/B Am Em7 D7sus4 D7
 me, me rie - mui - sem - me te - ois - ta -
 Gsus4 G/F C/E Dm G7 C
 si. Me rie - mui - sem - me te - ois - ta - si.

YLISTÄMISEN JOHDANTO / LOVSÄGELSENS INLEDNING

Ylistämisen johdanto 1: B1

Ylistämisen johdanto 2: B2

2011

P/E Y - len - tä - kää sy - dä - men - ne.

A - vat - kaa sy - dä - men - ne.

S Me y - len - näm - me sy - dä - mem - me.

Me a - vaam - me sy - dä - mem - me.

P/E Kiit - tä - kääm - me Ju - ma - laa. S Hä - nel - le

Vir - rat - koon kii - tok - sem - me. Ju - ma - lan

yk - sin kuu - luu kii - tos ja kun - ni - a.

ol - koon kii - tos ja kun - ni - a.

PREFAATIOT/PREFATIONERNA

Prefaation johdanto 1: B1

2011/2015

P/E Totisesti on oikein ylis - tää si - nu - a, kaik - ki -
 val - ti - as I - sä, py - hä Ju - ma - la.
 Sinua me tahdomme kiittää ja y - lis - tää
 Her - ram - me Jee - suk - sen Kris - tuk - sen kaut - ta.

Prefaation johdanto 2: B2

P/E Sinulle kuuluu ylistys, Luojamme, elä - män an - ta - ja.
 Si - nu - a me tah - dom - me kiit - tää ja y - lis - tää
 Jee - suk - sen Kris - tuk - sen kaut - ta.

Prefaation jatko Adventti

Cm
Kun aika oli täyttynyt, sinä lä - he - tit

Gm *A^b/G* *E^b/G* *D/G*
hä - net ilmoittamaan köyhille i - lo - sa - no - man,

Cm
julistamaan vangituille vapautusta ja sokeille nä - kön - sä

D7 *Cm*
saa - mis - ta. Hänen kauttaan uudistat kaiken, tänään

Cm *D7* *Gm* */F* */E* *A*
ja si - nä päi - vä - nä, jol - loin hän tu - lee

Am7-5 */G* *F#°* *D7* *Gm*
ta - kai - sin kirk - kau - des - saan.

Prefaation päätös, katso s. 438.

Prefaation jatko Joulu

Cm *Gm*

Sinä rakastit maail- maa niin pal- jon, että annoit

Ab/G Eb/G D/G

Poikasi tulla ihmiseksi mei- dän täh- tem- me.

Cm *D7*

Hänessä me olemme si- nun kan- saa- si,

Gm /F /E A Am7-5 /G

pe- las- tet- tu- ja pi- mey- des- tä

F#° D7 Gm

ih- meel- li- seen va- loo- si.

Prefaation päätös, katso s. 438.

Prefaation jatko Loppiaisaika

Cm *Gm*
 Sinä lähetit Jeesuksen Kris-tuk-sen, sä - tei - le - vän
Ab/G Eb/G D/G Cm D7
 aa - mu - täh - den, kirkastamaan suu - ruut - ta - si.
Cm Gm /F /E A
 Hänen valonsa loistaa ko - ko maa - il - mal - le, ja
Am7-5 /G F#° D7 Cm6/G Gm
 sil - lä, jo - ka hän - tä seu - raa, on e - lä - män va - lo.

Prefaation päätös, katso s. 438.

Prefaation jatko Paastonaika/Kärsimysaika 1

Cm *Gm*

Hän kulki kärsimyksen ja kuuliai - suu - den tien,

jotta kaikki häneen uskovat pelastuisivat kuo - le - mas - ta

Ab/G Eb/G D/G Cm Gm /F

e - lä - mään, ja ehtoollis - sel - laan hän o - soit - taa

/E A Am7-5 /G F#° D7 Gm

meil - le ää - ret - tö - män rak - kau - ten - sa.

Prefaation päätös, katso s. 438.

Prefaation jatko Paastonaika/Kärsimysaika 2

Cm *Gm*

Hän oli halvek-sit - tu ja kaik-ki - en

A^b/G *E^b/G* *D/G* *Cm*

hyl - kää - mä. Hänen kuolemansa kautta sinä

Cm *D7* *Cm*

sait voiton kuo-le-mas-ta, ja tällä aterialla

Gm */F* */E* *A* *Am7-5/G* *F#°* *D7*

si - nä teet mei - dät o - sal - li - sik-si voi-tos -

Gm

ta - si.

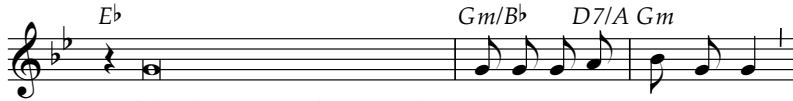
Prefaation päätös, katso s. 438.

Prefaation jatko Pääsiäinen

Hänet sinä olet herät - tä - nyt kuol - leis - ta ja siten
 synnyttänyt meidät uu - del - leen e - lä - vään toi - voon.
 Kaikki van - ha on men - nyt - tä, langennut
 luomakunta on lu - nas - tet - tu, ja
 e - lä - mä on puh - jen - nut uu - te - na hä - nes - sä.

Prefaation päätös Pääsiäinen

2011/2015

Siksi koko maailma säteilee pää-si-äi-sen rie-mus-sa,

ja me laulamme kun-ni - aa - si ja

y - lis-täm-me si-nu - a lak - kaa - mat - ta:

Prefaation jatko Kristuksen taivaaseenastumisen päivä

Cm *Gm*

Hänet sinä olet korottanut oikealle puo-*lel* - *le* - si,

Gm *Ab/G Eb/G D/G*

ja hän rukoilee puo-*les* - *tam* - *me* lak - *kaa* - *mat* - ta.

Cm *D7*

Hänen kauttaän lä - *he* - *tät* Hen-*ke* - si, jo - ka

Gm */F* */E* *A* *Am7-5* */G*

loh - *dut* - *taa* ja oh - *jaa*, ja var - *je* - *lee*

F#o *D7* *Gm*

mei-*dät* lap - *si* - *na* - *si*.

Prefaation päätös, katso s. 438.

Prefaation jatko Helluntai

Cm *Gm*
 Sinä olet lähettänyt meille to - tuu - den Hen - gen,
Gm *A^b/G* *E^b/G* *D/G* *Cm*
 auttajan, joka on ai - na kans - sam - me. Luoma - kun - ta
Gm *A^b/G* *E^b/G* *D/G*
 uu - dis - tuu, ja sanoma sinusta le - vi - ää kaik - ki - al - le.
Cm
 Sinä lähetät meidät kirkkona todistamaan Jeesuksesta
Cm *D7* *Gm* */F* */E* *A*
 Kris - tuk - ses - ta ja to - te - ut - ta - maan
Am7-5 */G* *F[#]°* *D7* *Gm*
 tah - to - a - si maa - il - mas - sa.

Prefaation päätös, katso s. 438.

Prefaation jatko Kolminaisuudenaika 1

Cm
Hän on elävä leipä, joka on tullut a - las

Gm *Ab/G Eb/G D/G*
taivaasta antamaan maa - il - mal - le e - lä - män.

Cm *D7*
Joka tulee hänen luokseen, ei enää nä - e näl - kää, ja

Gm /F /E A Am7-5 /G
jo - ka us - koo hä - neen, ei e - nää kos - kaan

F#o D7 Gm
o - le ja - nois - saan.

Prefaation päätös, katso s. 438.

Prefaation jatko Kolminaisuudenaika 2

Cm

Hän on ikuinen Sanasi, joka kulkee kaikki - al - le

Gm *Gm*

maa-il-maan kohdatakseen ihmiset ja uudistaakseen hei-dän

A♭/G *E♭/G* *D/G* *Cm* *D7*

e - lä-män-sä. Kaikkialla ta-pah-tuu ih-mei-tä,

Cm *D7*

kun ihmiset tunnistavat Poikasi, Va-pah-ta-jam-me.

Gm */F* */E* *A* *Am7-5* */G*

Hä-nel - tä me o - pim - me, et - tä o - let

F#° *D7* *Gm* *D7/G* *Gm*

I - säm-me, ja hä-nes - sä me nä-em-me

E♭7 *D7no3* *D*

si-nun rak - kau - te - si.

Prefaation päätös, katso s. 438.

Prefaation jatko Kirkkovuoden loppu

Cm *Gm*

Hänessä sinä annat meille tulevaisu - den ja toi - von.

Gm

Me valvomme ja rukoilemme odottaen suur - ta

Ab/G Eb/G D/G Cm

päi - vää - si ja vietämme tätä ehtoollista taivaallisena

Cm D7 Gm /F /E A

a - te - ri - a - na, jot - ta ker - ran sai - sim - me

Am7-5 /G F#° D7 Gm D7/G Gm

viet - tää si - tä uu - del - leen val - ta - kun - nas - sa - si.

Prefaation päätös, katso s. 438.

Prefaation jatko Maria-päivät

Sinä kohtaat meidät Pojassasi, joka syntyi Ma - ri -
 as - ta. Sinä siunat meitä ja o - tat mei - dät
 pal - ve - luk - see - si. Marian kanssa me ylistämme
 suu - ruut - ta - si ja rie - mui - sem - me si - nus - ta,
 Ju - ma - la, Pe - las - ta - jam - me.

Prefaation päätös, katso s. 438.

Prefaation jatko Yleinen 1

Cm *Gm*
 Sinä kannat maailmaa kä - sis - sä - si
Ab/G Eb/G D/G
 ja kutsut meitä kaik-ki - a ni - mel - tä.
Cm *D7*
 Jokaisen ihmisen olet luonut ku-vak - se - si.
Gm /F /E A Am7-5 /G
 An-noit meil-le e - lä-män, jot - ta e - läi -
F#° D7 Gm
 sim - me lä - hel - lä - si.

Prefaation päätös, katso s. 438.

Prefaation jatko Yleinen 2

Cm

Kristuksessa, Vapahtajassamme ja y - s - tä - väs -

Gm *Gm* *A^b/G* *E^b/G* *D/G*

säm-me, annat meille i - kui-sen e - lä - män.

Cm *D7*

Siksi yk - si - kään ih - mi - nen

Gm */F* */E* *A* *Am7-5* */G*

ei jää il - man toi - vo - a ei - kä vail - le

F#^o *D7* *Gm*

rak - kaut - ta - si.

Prefaation päätös, katso s. 438.

Prefaation jatko Yleinen 3

Cm
 Sinä kohtaat mei-dät sa-nas-sa, lei-väs-sä ja
 Gm
 vii - nis - sä, hiljaisuudessa,
 Ab/G Eb/G D/G Cm
 Gm Gm/F C/E D7 Gm
 ru - ko - uk - ses - sa ja lau - lus - sa.

Prefaation päätös, katso s. 438.

Prefaation päätös 1: B1

Siksi me tahdomme yhdessä kaik - ki - en
us - kollistesi ja ko - ko taivaallisen jou - kon
kans - sa y - lis - tää si - nun ni - me - ä - si ja
pal - vo - en lau - laa:

Prefaation päätös 2: B2

Kaikkina aikoina, yhdessä kirk - ko - si kans - sa,
tah - dom - me y - lis - tää si - nun ni - me -
ä - si ja pal - vo - en lau - laa:

PYHÄ 1 / HELIG 1

Pyhä 1: B1

2011/2015

S Py-hä, py-hä, py - hä Her - ra Se - ba - ot.
 Tai - vaat ja maa o - vat täyn-nä kirk - ka -
 ut - ta - si. Hoo-si - an - na kor-keuk - sis - sa.
 Siu - nat - tu ol - koon hän, jo - ka
 tu - lee Her - ran ni-meen. Hoo - si -
 an - na kor - ke - uk - sis - sa.

JUMALAN KARITSA 2 / O GUDS LAMM 2

Jumalan Karitsa 2: B1

2011

Dm Gm6/D Em/D Dm7 Em/D Gm6/D Gm/D Dm
 S Ka-rit-sa, jo-ka kan-nat maa-il-man syn-nin,
Dm Bm7-5 E7 A7 D sus4 Dm
 ar - mah - da, ar - mah - da mei - tä.
F Dm7/F C/F F
 Ka - rit - sa, jo - ka kan - nat maa - il - man
Gm/F F Gm7 F/A Bb C7 F sus4 F
 syn - nin, ar - mah - da mei - tä.
Dm Gm6/D Em/D Dm7 Em/D Gm6/D
 Ka - rit - sa, jo - ka kan - nat maa - il - man
Bb/D D no3 E7 sus4 E7 A
 syn - nin, an - na meil - le rau - ha - si.

YLISTYS 1 / LOVPRISNING 1

Ylistys 1: B1

2014

F/C *B^b/C* *F* *F/E*
 Y - lis - tä - kää ja

F/E^b *B^b/A/D* *B^bm/D^b* *F/C* *B^b/C*
 kiit - tä - kää Her - ra. S Her - ran ol - koon

F/C *G^b/C* *F/E^b* *B^b/D* *A7/C[#]* *Dm*
 kii - tos, Her - ran ol - koon y - lis - tys.

G/B *C* *A7/C[#]* *Dm*
 Hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja,

E^b *E^b/D^b* *F/C* *C*
 hal - le - lu - ja.

Seurakunnan vastaus siunauksen jälkeen,
Jumalanpalvelusmusiikki B

Musical score for 'Jumalanpalvelusmusiikki B'. The score is written in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of two staves of music. The first staff has four measures with notes G4, A4, B4, and G4. The second staff has four measures with notes G4, A4, B4, and G4. The lyrics are: 'S Aa - men, aa - men, aa - - - men.'

Am Dm Gm7 C7sus4 C7

S Aa - men, aa - men,

Dbadd9 Db Cm/Eb Eb7 F

aa - - - men.

Päämessu, Messu/Jumalanpalvelus

JUMALANPALVELUSMUSIIKKI C

Herra, armahda / Kyrie

Ylistyslaulu / Gloria ja Laudamus

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio

Pyhä/Sanctus

Jumalan Karitsa / Agnus Dei

Ylistys/Benedicamus

HERRA, ARMAHDA 4 / KRISTUSROP 4

Herra, armahda 4: C1

Voidaan laulaa myös kolminkertaisena. Tällöin jokainen tekstiosio (Herra, armahda / Kristus, armahda / Herra, armahda) lauletaan kolmeen kertaan sävelmän aikana. Kreikankielinen teksti voidaan laulaa vastaavalla tavalla.

Dm
 S Her - ra, ar - mah - da.
 Ky - ri - e e - le - i - son.

A A7 Dm
 Kris - tus, ar - mah-da. Her - ra,
 Chris - te e - le - i-son. Ky - ri - e e -

Gm Dm/A A Dm
 ar - - - mah - da.
 le - - - i - son.

HERRA, ARMAHDA 5 / KRISTUSROP 5

Herra, armahda 5: C2

Dm /*F* *Gm* *Dm* *Dm* /*F*
P/E Her - ra, ar - mah - da. *S* Her - ra,
Gm *Dm* *F* *C* *Dm* *A*
 ar - mah - da. *P/E* Kris - tus, ar - mah - da.
F *C* *Dm* *A* *Dm* *Dm/F*
S Kris - tus, ar - mah - da. *P/E* Her - ra,
Gm *Dm* *Dm* *Dm/F* *Em7-5* *A*
 ar - mah - da. *S* Her - ra, ar - mah - da.

YLITYSLAULU 11 / LOVSÅNGEN 11

Ylistyslaulu 11: C1

Kertosäkeessä valitaan joko "Gloria" tai "Kunnia".

1998

D *Em/D* *D/C*

P/E Kunnia olkoon Jumalalle ja rauha maan päällä

G/B *Em* *A* *D*

ihmisillä, joita hän rakastaa. S Glo - ri - a,
Kun - ni - a,

D/F# *F#m* *G* *A7* *G/B* *A9/C#* *D* *A*

glo - ri - a in ex - cel - sis De - o.
kun - ni - a ol - koon Ju - ma - lal - le.

D *Bm* *GΔ* *A9/G* *Em7* *A* *A7*

Glo - ri - a, glo - ri - a in ex - cel - sis
Kun - ni - a, kun - ni - a ol - koon Ju - ma -

G/D *(D) Fine* *D* *Em/D*

De - o. *P/E* Kiitetty olkoon Luojamme,
lal - le. Kiitetty olkoon Pelastaja,
Kiitetty olkoon Lohduttaja,

D/C *G/B* *Em* *A*

kiitetty pyhä Jumala, me ylistämme sinua!
kiitetty pyhä Jumala, me palvomme sinua!
kiitetty pyhä Jumala, me riemuitsemme teoistasi!

YLISTÄMISEN JOHDANTO 1 / LOVSÄGELSENS INLEDNING 1

Ylistämisen johdanto 1: C1

2011

Cm *C sus4/D* *Cm/E^b* *Fm7* *B^b*
 P/E Y - len - tä - kää sy - dä - men - ne.

E^b *Cm* */B^b* *D7/A*
 S Me y - len - näm - me sy - dä - mem -

G *C* *F* */A* *G sus4* *G* *C*
 me. P/E Kiit - tä - kää Ju - ma - laa.

G *C* */B^b* *F/A* *C/G* *F6* *G* *C*
 S Hä - nel - le yk - sin kii - tos ja kun - ni - a.

YLISTÄMISEN JOHDANTO 2 / LOVSÄGELSENS INLEDNING 2

Ylistämisen johdanto 2: C2

2011

Cm *C sus4/D* *Cm/E♭* *Fm7* *B♭*
P/E Ä - vat - kaa sy - dä - men - ne.
E♭ *Cm* */B♭* *D7/A*
 S Me a - vaam - me sy - dä - mem -
G *C* *F* */A*
 me. *P/E* Vir - rat - koon kii - tok - sem -
G sus4 *G* *C* *G* *C* */B♭*
 me. S Ju - ma - lan ol - koon
F/A *C/G* *F6* *G* *C*
 kii - tos ja kun - ni - a.

PREFAATIOT/PREFATIONERNA

Prefaation johdanto 1: C1

2011/2012/2014

Cm (Fm Eb/G) Fm/A^b Eb/G

P/E Totisesti on oikein y - lis - tää sinua, kaikkivaltias Isä,

(Fm Eb/G) B^b Cm/E^b

py - hä Jumala. Sinua me tahdomme kiittää ja

Cm/E^b (Fm F[#]°) G

ylistää Herramme Jeesuksen Kris - tuk - sen kautta.

Prefaation johdanto 2: C2

Cm (Fm Eb/G) Fm/A^b Eb/G

P/E Sinulle kuuluu y - lis - tyksemme, Luojamme,

(Fm Eb/G) B^b Cm/E^b

e - lä - män antaja. Sinua me tahdomme kiittää ja

Cm/E^b (Fm F[#]°) G

ylistää Jeesuksen Kris - tuk - sen kautta.

Prefaation jatko Adventti

Cm (Fm Eb/G) Fm/Ab
 Kun aika oli täyttynyt, sinä lä - he - tit hänet
Eb/G (Fm Eb/G) Bb Cm/Eb
 ilmoittamaan köyhille i - lo - sanoman, julistamaan
Cm/Eb Cm/Eb (Fm F#o) G
 vangituille vapautusta ja sokeille nä - kön - sä saamista.
Cm (Fm Eb/G) Fm/Ab Cm/Eb
 Hänen kauttaaan uu - dis - tat kaiken, tänään ja sinä
 (Fm F#o) G
 päivänä, jolloin hän tulee takaisin kirk - kau - dessaan.

Prefaation päätös, katso s. 458.

Prefaation jatko Joulu

Cm *(Fm Eb/G) Fm/Ab* *Eb/G*
 Sinä rakastit maail - maa niin paljon, et - tä annoit
(Fm Eb/G) Bb
 Poikasi tulla ihmiseksi mei - dän tähtemme.
Cm *(Fm Eb/G) Fm/Ab*
 Hänessä me olemme si - nun kansaasi,
Cm/Eb *(Fm F#°) G*
 pelastettuja pimeydestä ihmeel - li - seen valoosi.

Prefaation päätös, katso s. 458.

Prefaation jatko Paastonaika/Kärsimysaika 1

Cm *(Fm E^b/G) Fm/A^b*

Hän kulki kärsimyksen ja kuuliai - suu - den tien,

E^b/G

jot - ta kaikki häneen uskovat pelastuisivat kuole -

(Fm E^b/G) B^b *Cm/E^b*

mas - ta elämään, ja ehtoollisellaan hän osoittaa

(Fm F[#]°) G

meille äärettömän rak - kau - tensa.

Prefaation päätös, katso s. 458.

Prefaation jatko ja päätös Pääsiäinen

Cm (Fm Eb/G) Fm/Ab Eb/G

Hänet sinä olet herät - tä - nyt kuolleista ja siten

(Fm Eb/G) Bb

synnyttänyt meidät uudelleen e - lä - vään toivoon.

Cm (Fm Eb/G) Fm/Ab Eb/G

Kaikki van-ha on mennyttä, langennut luomakunta on

(Fm Eb/G) Bb Cm/Eb (Fm F#°) G

lu-nas-tettu, ja elämä on puhjennut uu-te - na hänessä.

Cm (Fm Eb/G) Fm/Ab

Siksi koko maailma säteilee pääsi - äi-sen riemussa,

Eb/G (Fm Eb/G) Bb Cm/Eb

ja me laulamme kun-ni - aasi ja ylistämme sinua

(Fm F#°) G

lak - kaa - matta:

Prefaation jatko Helluntai

Cm (Fm Eb/G) Fm/A^b
 Sinä olet lähettänyt meille to - tuu - den Hengen,
 Cm/E^b (Fm F[♯]°) G Cm
 auttajan, joka on ai - na kanssamme. Luomakunta
 Cm (Fm Eb/G) Fm/A^b
 uudistuu, ja sanoma sinusta leviää kaik - ki - alle.
 Eb/G
 Sinä lähetät meidät kirkkona todistamaan Jeesuksesta
 (Fm Eb/G) B^b Cm/E^b (Fm F[♯]°) G
 Kris - tuk - sesta ja toteuttamaan tahtoasi maa - il - massa.

Prefaation päätös, katso s. 458.

Prefaation jatko Yleinen 1

Cm *(Fm Eb/G) Fm/A^b* *E^b/G*
 Sinä kannat maailmaa kä - sis - säsi ja kutsut meitä
(Fm Eb/G) B^b *Cm*
 kaik - ki - a nimeltä. Jokaisen ihmisen olet luonut
(Fm Eb/G) Fm/A^b Cm/E^b
 ku - vak - sesi. Annoit meille elämän, jotta eläisimme
(Fm F[#]o) G
 lä - hel - lä sinua.

Prefaation päätös, katso s. 458.

Prefaation jatko Yleinen 2

Cm *(Fm Eb/G) Fm/Ab*

Kristuksessa, Vapahtajassamme ja ys - tä - vässämme,

Eb/G *(Fm Eb/G) Bb* *Cm*

annat meille i - kui - sen elämän. Siksi yksikään

Cm *(Fm Eb/G) Fm/Ab* *Cm/Eb* *(Fm F#°) G*

ihminen ei jää il - man toivoa eikä vaille rak - kaut - tasi.

Prefaation päätös, katso s. 458.

Prefaation jatko Yleinen 3

Cm *(Fm Eb/G) Fm/Ab*

Sinä kohtaat meidät sanassa, leiväs - sä ja viinissä,

Cm/Eb *(Fm F#°) G*

hiljaisuudessa, rukoukses - sa ja laulussa.

Prefaation päätös 1: C1

Cm *(Fm Eb/G) Fm/A^b*

Siksi me tahdomme yhdessä kaikkien us - kol - listesi

E^b/G *(Fm Eb/G) B^b*

ja koko taivaallisen jou - kon kanssa

Cm/E^b *(Fm F#^o) G*

ylistää nimeäsi ja pal - vo - en laulaa:

Prefaation päätös 2: C2

Cm *(Fm Eb/G) Fm/A^b*

Kaikkina aikoina, yhdessä kirk - ko - si kanssa,

Cm/E^b *(Fm F#^o) G*

tahdomme ylistää nimeäsi ja pal - vo - en laulaa:

PYHÄ 2 / HELIG 2

Pyhä 2: C1

1989

C Dm7 C/E F Dm7 G Am7 G/B C
 S Py - hä, py - hä, py - hä,
 B $\flat$ /D C7/E F /A G C/E G7/D C G/B
 kaik - ki - val-ti - as Her - ra. Si-nun
 Am Em Em7 F G7 A sus4 A
 lois - tee - si täyt - tää maa - il - man.
 Dm Dm7 C/E G sus4 G G7
 Y - lis - tys si - nul - le soi - koon!
 C Dm7 C/E F Dm7 G Am7 G/B C
 Py - hä, py - hä, py - hä,
 B $\flat$ /D C7/E F /A G C/E G7/D C G/B
 kaik - ki - val-ti - as Her - ra. O - le
 Am Em Em7 F G7 A sus4 A
 siu - nat - tu Kris - tus, ku - nin - gas.
 Dm Dm7 C/E G sus4 G7 C
 Y - lis - tys si - nul - le soi - koon!

JUMALAN KARITSA 3 / O GUDS LAMM 3

Jumalan Karitsa 3: C1

Em   *Am*   *Am6*   *Em*
 S Ju - ma - lan Ka - rit - sa, syn - tim - me
    F#7   *B7*   *Em*
 kan - nat, ar - mah - da. Ju - ma - lan
    Am   *Am6*   *Em*
 Ka - rit - sa, syn - tim - me kan - nat,
    F#7   *B7*   *Em*
 ar - mah - da. Ju - ma - lan
    Am   *Am6*   *Em*
 Ka - rit - sa, syn - tim - me kan - nat,
    F#7   *B7*   *Em*
 ar - mah - da. Rau - ha - si suo.

YLISTYS 2 / LOVPRISNING 2

Ylistys 2: C1

2015

C/A F/C C F/C
 P/E Me kii-täm-me Ju - ma -
 G/B C B^b F
 laa. S Me kii-täm-me Ju - ma -
 G C G7/D C/E C C7 F
 laa. Hal-le - lu - ja, hal-le - lu -
 A /C# Dm /C G/B Am7 G C
 ja, hal - le - lu - ja.

Seurakunnan vastaus siunauksen jälkeen,
 Jumalanpalvelusmusiikki C

Musical notation for the response after the blessing. The melody is written on a treble clef staff. The lyrics are: S Aa - men, aa - men, aa - men.

Chords indicated above the staff: C, F/C, B $\flat$, F, C.

Päämessu, Messu/Jumalanpalvelus

JUMALANPALVELUSMUSIIKKI D

Herra, armahda / Kyrie

Ylistyslaulu / Gloria ja Laudamus

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio

Pyhä/Sanctus

Jumalan Karitsa / Agnus Dei

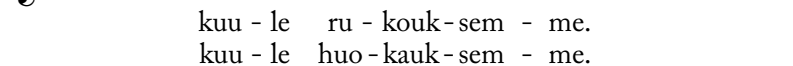
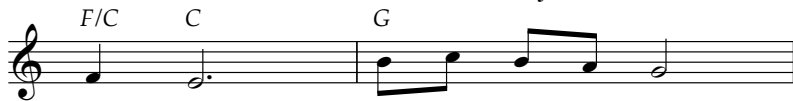
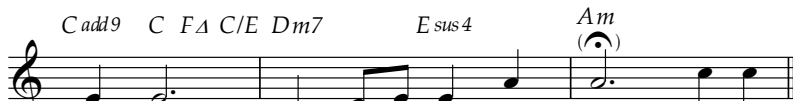
Ylistys/Benedicamus

HERRA, ARMAHDA 6 / KRISTUSROP 6

Herra, armahda 6: D1

Voidaan laulaa myös niin, että P/E aloittaa ja S jatkaa.

2011

YLISTYSLAULU 12 / LOVSÅNGEN 12

Ylistyslaulu 12: Gloria D1

2011/2014

G C/G D sus4 D G

P/E Kun - ni - a

C/G G D/F# Em7

ol - koon Ju - ma - lan! Hän mei - dät loi,

A sus4 A7 G/D D7

ar - mon toi, aut - taa voi.

Ylistyslaulu 12: Laudamus D1

S 1. Kä-del - lä - si si - nä kan - nat maa - il - maa.
 2. Kul-jit kes-ke-läm-me täyn - nä ar - mo - a.
 3. E - lät mi-nus-sa nyt het - ken jo - kai - sen.

Si - nun luo-maa-si on tai - vas, me - ret, maa.
 Kuo-lit ris - til - lä ja nou - sit kuol - leis-ta.
 An - nat kaik-kiin päi-viin voi-man, roh - keu-den.

Lau - lam - me: Glo - ri - a, glo - ri - a,

glo - ri - a, kun - ni - a! Glo - ri - a,

glo - ri - a, glo - ri - a, kun - ni - a!

YLISTÄMISEN JOHDANTO 2 / LOVSÄGELSENS INLEDNING 2

Ylistämisen johdanto 2: D1

2011

Em /D C D11 G D7sus4 G G/B
 P/E A-vat-kaa sy-dä-men-ne

C CΔ Dsus4 D G G/B
 Ju-ma-lal-le. S A-vaam-me sy-dä-

C D D7 G G/B Cadd9 C Dsus4 D
 mem-me. P/E Vir-rat-koon kii-tok-sem-me.

Em /D C D11 G
 S Ju-ma-lan on kii-tos ja kun-ni-a.

PREFAATIO/PREFATIONEN

Yleinen 1 / Allmän 1

Prefaatio: D1

2011

C Em7 Fadd9 F Gsus4 G C Em7 Fadd9 F
 P/E Si-nul-le, Luo - jam-me, soi kii-tos - lau - lum -
 Gsus4 G Am Em/G Fadd9 F
 me. Tah - dom - me ylistää sinua Jeesuksen
 Dm7 Gsus4 G C
 Kris - tuk - sen kaut - ta. Sinä kannat maailmaa
 C/F F F/G G C
 kä - sissäsi ja kutsut kaik - ki - a ni - mel - tä.
 C/F F /A Gsus4 G
 Jo - kai - sen ihmisen olet luonut ku - vak - se - si.
 F sus2 F Dm7 Gsus4 G
 Annoit meille elämän, jotta eläisimme lä - hel - lä - si.
 Fadd9 F Dm7 Gsus4 G
 Kaikkina aikoina, yhdessä kirk - ko - si kans - sa,
 Fadd9 F Dm7 Gsus4 G
 tahdomme ylistää nimeäsi ja pal - vo - en lau - laa:

PREFAATIO/PREFATIONEN

Yleinen 2 / Allmän 2

Prefaatio: D2

2011

C Em7 F add9 F G sus4 G C Em7 F add9 F
 P/E Si-nul-le, Luo - jam-me, soi kii-tos-lau-lum-
 G sus4 G Am Em/G F add9 F
 me. Tah-dom-me ylistää sinua Jeesuksen
 Dm7 G sus4 G C C/F F
 Kris-tuk-sen kaut-ta. Kristuksessa, Vapahta-jas-samme,
 F F/G G C
 annat meille i-kui-sen e-lä-män. Siksi kukaan ei jää
 C/F F /A G sus4 G F sus2 F Dm7 G sus4 G
 il-man toi-vo-a eikä vaille rak-ka-ut-ta-si.
 F add9 F Dm7 G sus4 G
 Kaikkina aikoina, yhdessä kirk-ko-si kans-sa,
 F add9 F Dm7 G sus4 G
 tahdomme ylistää nimeäsi ja pal-vo-en lau-laa:

PREFAAATIO/PREFATIONEN

Yleinen 3 / Allmän 3

Prefaatio: D3

2011

C Em7 F add9 F G sus4 G C Em7 F add9 F
 P/E Si-nul-le, Luo - jam-me, soi kii-tos-lau - lum-
 G sus4 G Am Em/G F add9 F
 me. Tah-dom-me ylistää sinua Jeesuksen
 Dm7 G sus4 G C CA FA
 Kris-tuk-sen kaut-ta. Sinä kohtaat meidät sanassa, leivässä ja
 Dm7 G sus4 G C/E F/A G sus4 G
 vii-nis-sä, hiljaisuudessa, rukouksessa ja lau-lus-sa.
 F add9 F Dm7 G sus4 G
 Kaikkina aikoina, yhdessä kirk - ko - si kans-sa,
 F add9 F Dm7 G sus4 G
 tahdomme ylistää nimeäsi ja pal - vo - en lau - laa:

PYHÄ 3 / HELIG 3

Pyhä 3: D1

2011

C /E Dm7 G G/F C/E
 S En-ke-lei - den lau - lu kai-kuu: Py - hä!
 Am /G F C/E Am7
 Rie - mu-lau - lu tart - tuu mei-hin -
 Dm7 F/G G C /E Dm7 G /F
 kin! Maa ja tai - vas, kaik - ki luo-ma -
 C/E Am /G F F/G G
 kun - ta, kii - tos-lau - luun yh - tyy:
 F C/E F C
 Py - hä, o - let py - hä,
 F C/E Dm7 F/G G
 suu-ri, ih - meel - li-nen Ju - ma - la!
 F C/E F G Am /G
 Py - hä, o - let py - hä.
 F C/G G7 C
 Si-nun ai - na ol - koon kun - ni - a!

JUMALAN KARITSA 4 / O GUDS LAMM 4

Jumalan Karitsa 4: D1

2011

S Koh - taa mei - dät, Kris - tus, py - hä
 Ka - rit - sa. Hoi - da mei - tä
 rak - kau - del - la - si. Koh - taa mei - dät
 lei - väs - sä ja vii - nis - sä.
 Ar - mah - da ja an - na rau - ha - si.

JUMALAN KARITSA 5 / O GUDS LAMM 5

Jumalan Karitsa 5: D2

2011

Fm7 *Ab/Bb* *Eb* *Ab/Eb* *Eb* *Fm7*

 S Ju-ma-lan Ka-rit - sa,
Eb/G *Bb* *Cm7* *EbΔ/G* *Abadd9* *Ab /G*

 nyt lei-väs-sä ja vii-nis-sä
Fm7 *Bb7* *EbΔ/G* *Cm7*

 ar-mo-si meil - le lah - joi - tat,
F7sus4 *F7* *Ab/Bb* *Bb7*

 syn-tis-ten ys - tä - vä.
Eb *G7* *Cm9* *Cm7* *Bbadd9*

 Ju-ma-lan Ka-rit - sa, nyt lei - väs-sä
Ab *EbΔ/G* *Fm7* *Ab/Bb* *Bb* */Ab*

 ja vii-nis-sä jo-kai-sen kut-sut
Eb/G *Cm7* *Fm7* *Ab/Bb* *Eb*

 luok-se-si, ja an-nat rau-ha-si.

YLISTYS 3 / LOVPRISNINGEN 3

Ylistys 3: D1

2014

C /E F G sus4 G C /E
 P/E Vir - rat - koon
 F G sus4 G C /E
 kii - tok-sem - me. S Me kii - täm - me
 F G sus4 G C /E F C/E
 Ju - ma - laa. Hal - le - lu - ja, hal - le -
 F G7 Am /G F add9 F G7 sus4 G7 C
 lu - ja, hal - le - lu - ja.

Seurakunnan vastaus siunauksen jälkeen,
 Jumalanpalvelusmusiikki D

S Aa - men, aa - men, aa - men.

Päämessu, Messu/Jumalanpalvelus

JUMALANPALVELUSMUSIIKKI E

Herra, armahda / Kyrie

Ylistyslaulu / Gloria ja Laudamus

Ylistäminen / Sursum corda ja Prefaatio

Pyhä/Sanctus

Jumalan Karitsa / Agnus Dei

Ylistys/Benedicamus

HERRA, ARMAHDA 7 / KRISTUSROP 7

Herra, armahda 7: E1

2014/muok.

P/E Kris - tus, kuu - le huu - tom - me.

S Kris - tus, kuu - le huu - tom - me. P/E Va - lai - se pi - me - y -

tem - me. S Va - lai - se pi - me - y - tem - me.

P/E An - na meil - le ar - mo - si. S An - na meil - le

ar - mo - si. P/E Kään - nä kat - see - si

mei - hin. S Kään - nä kat - see - si mei - hin.

YLISTYSLAULU 13 / LOVSÅNGEN 13

Ylistyslaulu 13: Gloria E1

2011

F *Dm7* *Gm7* *C7*
P/E Kun - ni - a Ju - ma - lal - le
Am7 *Dm* *G7/B* *C* *B♭*
 kor - keuk - sis - sa ja maas - sa
C/B♭ *Am7* *Dm*
 rau - ha ih - mi - sil - lä,
Gm *C7* *F*
 joi - ta hän ra - kas - taa.

Ylistyslaulu 13: Laudamus E1

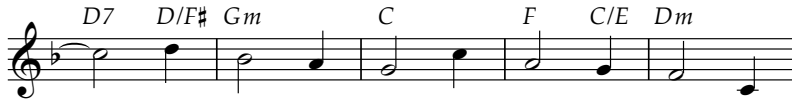
S 1. Nyt juh - lii luo - ma - kun - ta, käy tai - vas
 2. Oi kii - tos, aut - ta - jam - me, kun saa - vut
 3. Nyt sy - dä - mem - me lau - laa, käy Hen - ki

lau - la - maan, kun kai - ken täy - tät ar - mol -
 luok - sem - me. Näin an - nat meil - le it - se -
 tans - si - maan. Hän roh - kai - see ja loh - dut -

la, ja o - ma - si on ko - ko maa.
 si ja toi - von tuot maa - il - mal - le.
 taa, hän rie - mul - laan uu - dis - taa maan.

Kun kai - ken täy - tät ar - mol - la, ja
 Näin an - nat meil - le it - se - si ja
 Hän roh - kai - see ja loh - dut - taa, hän

o - ma - si on ko - ko maa.
 toi - von tuot maa - il - mal - le.
 rie - mul - laan uu - dis - taa maan.

YLISTÄMINEN E1 / LOVSÄGELSEN E1

Ylistäminen: E1

1984

Bm *Em*
 P/E A-vat-kaa sy-dä-men-ne. S Me
Bm *F#sus4* *F#*
 a-vaam-me sy-dä-mem-me.
B *B/D#* *Em*
 P/E Vir-rat-koon kii-tok-sem-me. S Me
D/A *A7* *D* *G* *A*
 kii-täm-me Ju-ma-laa. P/E Me kii-täm-me Jee-suk-
D *Bm* *Em/G* *A7*
 ses-ta Kris-tuk-ses-ta, Po-jas-ta-
D *G* *A*
 si. Hän on e-lä-män lei-pä,
F#7 *Bm* *Em* *A7* ₃
 toi-vom-me, voi-man läh-de, aut-ta-jam-
D *Em/G* *Em* *A7* */C#*
 me. Sik-si tah-dom-me ai-na kiit-tää ja

D ³ Em7 A7 D
 yh - des - sä kaik - ki - en luo - tu - jen kans - sa
 Em C#m7-5 F#sus4 F#
 rie - mui - ten si - nul - le lau - laa:

YLISTÄMINEN E2 / LOVSÄGELSEN E2

Ylistäminen: E2

2015

Bm *Em*
 P/E A - vat - kaa sy - dä - men - ne. S Me
Bm *F#sus4* *F#*
 a - vaam - me sy - dä - mem - me.
B *B/D#* *Em*
 P/E Vir - rat - koon kii - tok - sem - me. S Me
D/A *A7* *D*
 kii - täm - me Ju - ma - laa. P/E Me
G *A* *D* *Bm*
 kii - täm - me Jee - suk - ses - ta Kris - tuk -
Em/G *A7* *D*
 ses - ta, Po - jas - ta - si. Hä - nen
G *A* *F#7* *Bm*
 kaut - taan an - nat meil - le i - an -
Em *A7* *D*
 kaik - ki - sen e - lä - män.

Em/G   *Em*   *A7*   */C#*
 Sik - si tah - dom - me ai - na kiit - tää ja
D ³ *Em7*   *A7*   *D*
 yh - des - sä kaik - ki - en luo - tu - jen kans - sa
Em   *C#m7-5*   *F#sus4*   *F#*
 rie - mui - ten si - nul - le lau - laa:

PYHÄ 4 / HELIG 4

Pyhä 4: E1

1984

Samba **I** *Bm* *Em7*

S Py-hä, yk-si, yh-tei-nen o-let

A7 *DΔ*

Her-ra i-kui-nen, sa-lai-

GΔ *Em7*

suu-teen kät-key-dyt, o-let

F#sus4 *F#* *Bm*

luo-nam-me nyt. Si-nä saa-vut maa-il-maan,

Em7 *A7* *DΔ*

saa-vut mei-tä siu-naa-maan, si-nä

GΔ *Em7* *F#sus4* *F#7*

an-nat ra-vin-non, ruu-mii-si lei-pä on.

Bm **II** *Bm* */D* *Em7* *A7*

O-let py-hä, o-let yk-si,

DΔ *GΔ* *Em7*

o-let tääl-lä, luo-ma-

F#sus4   *F#*   *F#7*   *Bm*   */D*
 kun - ta   y - lis - tää.   Hoo - si - an - na,
Em7   *A7*   *DΔ*   *GΔ*
 hoo - si - an - na,   hoo - si - an - na,
Em7   *F#sus4*   *F#7*   *Bm* (Δ)
 hoo - si - an - na, Her - ram - me!   Py - hä,

JUMALAN KARITSA 6 / O GUDS LAMM 6

Jumalan Karitsa 6: E1

2014

Em *B7* *Em* /*D* *CΔ* *Am7*
P/E Kris - tus, Ka - rit - sa, jo - ka kan - nat maa - il - man
B sus4 *B7* *Em* *B7* *Em* /*D*
syn - nin, S Kris - tus, Ka - rit - sa, jo - ka
CΔ *Am7* *B sus4* *B7* *Am7* *D11* *D7*
kan - nat maa - il - man syn - nin, *P/E* toi - vo - si ja
G *CΔ9* *Am7* *B7sus4* *B7*
rau - ha - si rak - kau - den pöy - däs - sä
Em *E/G#* *Am7* *D11* *D7* *G* *CΔ9*
an - na, S toi - vo - si ja rau - ha - si
Am7 *B7sus4* *B7* *Em*
rak - kau - den pöy - däs - sä an - na.

YLISTYS 4 / LOVPRISNING 4

Ylistys 4: E1

2014

B $\flat$ /A Gm /F C/E Dm7 C
 P/E Soi
 F C/E Dm Am/C
 kii - tos - lau - lum - me Ju - ma - lal - le.
 B $\flat$ F/A Gm C^{sus4} C7 (F) C
 Hal - le - lu - ja, hal - le - lu - ja. S Soi

Seurakunnan vastaus siunauksen jälkeen,
 Jumalanpalvelusmusiikki E

B^b F/A Gm $C\text{ sus}4$ $C7$ F
 S Aa - men, aa - men, aa - men.

Muut laulettavat kohdat

Johdantosanat

PÄIVÄN RUKOUS:
Vuorotervehdys

Raamatunlukukappaleiden
ilmoittaminen ja päätössanat

Halleluja

KIRKON ESIRUKOUS:
laulettavat rukouslauseet

Kirkon esirukous 8 ja 9

EHTOOLLISRUKOUS:
seurakunnan vastaussanat

JOHDANTOSANAT PYHÄ 1 / INLEDNINGSORD HELIG 1

Johdantosanat (Pyhä 1)

1100-luvulta

C Am G/B C D^{no3} G/D C
 P/E Py - - - - hä, py - hä,
 G/B Am Em Am Dm /F Em/G
 py - - - - hä on Her - ra
 Dm/F Dm G/D Am Dm/F Em/G Em
 Se - - - ba - ot. Ko - ko maa on
 Dm/F C G/B Am G/B E^{no3}
 täyn - nä si-nun kirk - ka - ut - ta - si.

JOHDANTOSANAT PYHÄ 2 / INLEDNINGSORD HELIG 2

Johdantosanat (Pyhä 2)

1200-luvulta

Em Am E^{no3} Bm/D C G Am G/B
 P/E Py - hä, py - hä, py -

C Em/G Am Bsus4-3 E^{no3}
 - - hä on Her - ra Se - ba - ot.

G/B Am Bm C D Bm
 Ko - ko maa on täyn - nä si - nun

Am E^{no3}
 kirk - ka - ut - ta - si.

JOHDANTOSANAT PYHÄ 3 / INLEDNINGSORD HELIG 3

Johdantosanat (Pyhä 3)

1918

Musical score for 'Johdantosanat (Pyhä 3)' in C major, 4/4 time. The score consists of three staves of music with lyrics in Finnish. The first staff has a treble clef and a common time signature. The second staff has a treble clef and a common time signature. The third staff has a treble clef and a common time signature. The lyrics are: Pyhä, pyhä, pyhä on Her-ra Se - ba - ot. Ko - ko maa on täyn - nä si - nun kirk - ka - ut - ta - si.

Chords: C, Em, F, Dm, E, Am, Em/G, F, C, Am, CΔ/G, F, C/E, Am, Dm, C/E, F6, G, C

Lyrics: Py - hä, py - hä, py - hä on Her-ra
Se - ba - ot. Ko - ko maa on täyn - nä si - nun
kirk - ka - ut - ta - si.

JOHDANTOSANAT PYHÄ 4 / INLEDNINGSORD HELIG 4

Johdantosanat (Pyhä 4)

1918

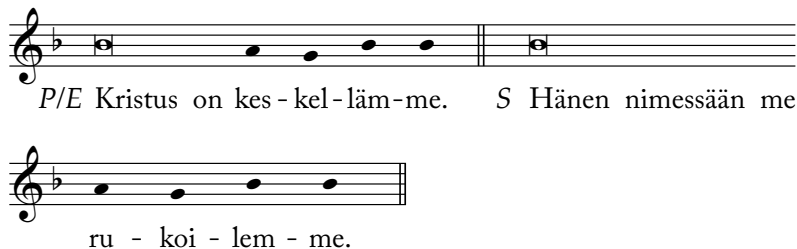
The musical score is written in G-flat major (two flats) and common time (C). It consists of three staves of music with lyrics underneath. The first staff has a treble clef and a common time signature. The second staff has a treble clef and a common time signature. The third staff has a treble clef and a common time signature. The lyrics are: Py - hä, py - hä, py-hä on Her - ra Se - ba-ot. Ko - ko maa on täyn-nä si - nun kirk - ka - ut - ta - si.

Chords: Eb Cm Eb/G Ab Eb Bbsus4 Bb Eb Ab6 Bb Eb

PÄIVÄN RUKOUS / DAGENS BÖN

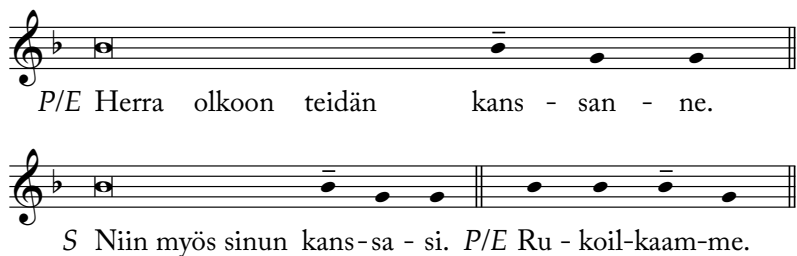
Vuorotervehdys 1 ja 2 / Hälsning 1 och 2

Vuorotervehdys 1

P/E Kristus on kes - kel - läm - me. S Hänen nimessään me
ru - koi - lem - me.

Vuorotervehdys 2

P/E Herra olkoon teidän kans - san - ne.
S Niin myös sinun kans - sa - si. *P/E* Ru - koi - kaam - me.

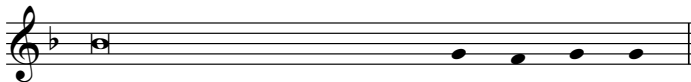
RAAMATUNLUKUKAPPALEIDEN
ILMOITTAMINEN ja PÄÄTÖSSANAT /
BIBELLÄSNINGAR: INLEDANDE och AVSLUTANDE ORD

*Vanhan testamentin lukukappale, epistola, evankeliumi /
Gammaltestamentlig läsning, epistelläsning, evangelium*

Vanhan testamentin lukukappaleen ja epistolan jälkeen

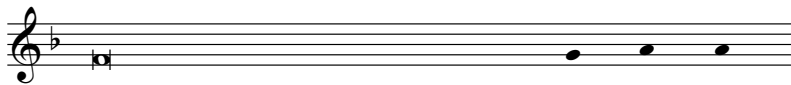

P/E Tämä on Ju - ma - lan sa - na.
Tämä on Her - ran sa - na.
Tämä on Raa - ma - tun sa - na.

S Juma - - - lal - le kii - tos.
Juma - - - lal - le kii - tos.
Jumala, tee sanasi meille e - lä - väk - si.

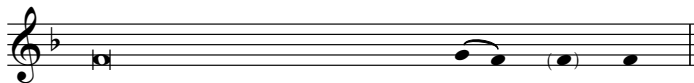
Evankeliumin edellä

P/E Ylentäkää sydämenne Juma - lan puo - leen
Avatkaa sydämenne Ju - ma - lal - le

ja kuulkaa päivän pyhä e - van - ke - li - u - mi.

Näin kirjoittaa evankelista Mat - te - us.
Mar - kus.
Luu - kas.
Jo - han - nes.

Evankeliumin jälkeen

P/E Tämä on pyhä e - van - ke - li - u - mi.

S Y - lis - tys si - nul - le, Kris - tus.

HALLELUJA 1 ja 2 / HALLELUJAROP 1 och 2

Halleluja 1

Rvk 679

1981

F *C*

P/E Hal-le-lu - ja. S Hal-le-lu -

Dm *B^b* *C* *F*

ja. Hal-le-lu - ja.

Halleluja 2

F *C7/E* *F* *C*

S Hal-le-lu-ja, hal-le-lu - - - ja.

C7 *F* *C* *Dm* *A* *Dm*

Hal-le-lu - - - ja.

HALLELUJA 3 ja 4 / HALLELUJAROP 3 och 4

Halleluja 3

1985

G /B G D C D/F#G /B
 S Hal - le - lu - ja, hal - le -
 C Am D G /B G D
 lu - ja. Hal - le - lu - ja,
 Am D G /B C D G
 hal - le - lu - ja.

Halleluja 4

Dm C F
 S Hal - le - lu - ja. Hal - le - lu - ja. Hal - le -
 Bb C F Dm C
 lu - ja. Hal - le - lu - ja. Hal - le -
 F Bb Am Dm
 lu - ja. Hal - le - lu - - - ja.

KIRKON ESIRUKOUS / KYRKANS FÖRBÖN

Rukouslause 1 ja 2 / Församlingssvar 1 och 2

Rukouslause 1

Am E7/B Am/C A7/C#

S Val - ta - kun - ta - si tul - koon,

Dm E7 Am

tah - to - si täyt - ty - köön.

Rukouslause 2

A A/C#

P/E Kuun - te - le. S Kuun - te - le.

DΔ D/C#

P/E Loh - du - ta. S Loh - du - ta.

Bm7 E sus4 E

P/E Joh - da - ta. S Joh - da - ta. *P/E* Uu - dis -

E/A D/A (A)

ta. S Uu - dis - ta.

KIRKON ESIRUKOUS / KYRKANS FÖRBÖN

Rukouslause 3 ja 4 / Församlingsvar 3 och 4

Rukouslause 3

1985

F B $\flat$ /F C/F F B $\flat$ /F C/F Gm7 F Δ /A

S Kuu-let-han, Ju - ma - la, hil - jai - sen - kin

B $\flat$ C sus 4 C F B $\flat$ /F C/F F B $\flat$ /F C/F

ru - kouk - sen. Si - nä vain an - taa voit

A $\flat$ Gm7 F

voi - man, roh - keu - den.

Rukouslause 4

Lauletaan hitaasti. Voidaan päättää kertausmerkkiin tai laulaa kokonaan.

Syyriasta

(C) F B $\flat$ /F F

Mo - ran e - th - ra ha

Her - ra, ar - mah - da me -

Ky - ri - e e - le - i - son, ky - ri - e e -

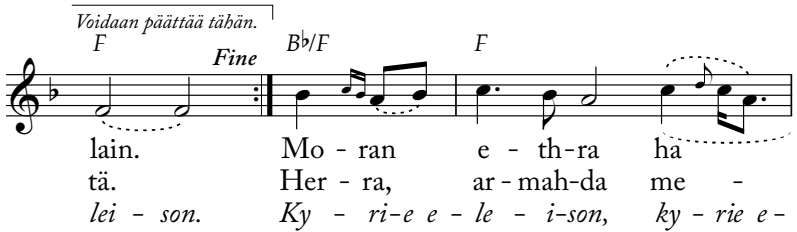
B $\flat$ /F F C

ma' lain. Mo - ran e - th - ra ha ma'

- - i - tä. Her - ra, ar - mah - da me - i -

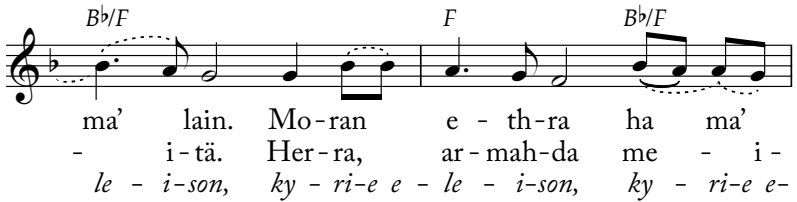
le - i - son, ky - ri - e e - le - i - son, ky - ri - e e -

Voidaan päättää tähän.
F Fine *Bb/F* *F*

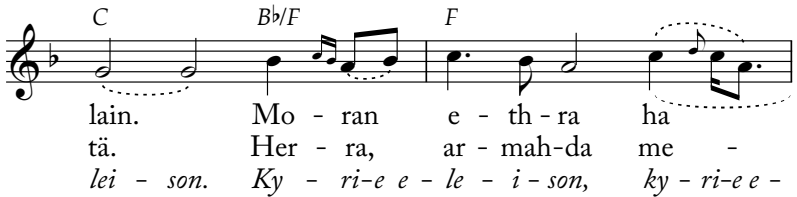
lain. Mo - ran e - th - ra ha
 tä. Her - ra, ar - mah - da me -
 lei - son. Ky - ri - e e - le - i - son, ky - ri - e e -

Bb/F *F* *Bb/F*

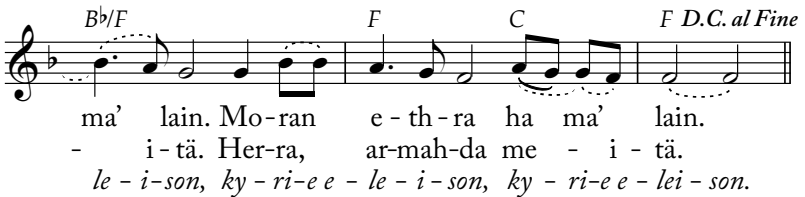
ma' lain. Mo - ran e - th - ra ha ma'
 - i - tä. Her - ra, ar - mah - da me - i -
 le - i - son, ky - ri - e e - le - i - son, ky - ri - e e -

C *Bb/F* *F*

lain. Mo - ran e - th - ra ha
 tä. Her - ra, ar - mah - da me -
 lei - son. Ky - ri - e e - le - i - son, ky - ri - e e -

Bb/F *F* *C* *F D.C. al Fine*

ma' lain. Mo - ran e - th - ra ha ma' lain.
 - i - tä. Her - ra, ar - mah - da me - i - tä.
 le - i - son, ky - ri - e e - le - i - son, ky - ri - e e - lei - son.

EHTOOLLISRUKOUS/NATTVARDSBÖNEN

Seurakunnan vastaussanat / Församlingssvar

Seurakunnan vastaussanat

S Me ju - lis - tam - me kuo - le - maa - si, Her - ra,
ja tun - nus - tam - me y - lös - nou - se - mus - ta - si
sii - hen as - ti, kun tu - let kun - ni - as - sa.

The image shows three staves of musical notation in treble clef. The first staff contains the melody for the first line of the hymn, with lyrics 'S Me ju - lis - tam - me kuo - le - maa - si, Her - ra,'. The second staff contains the melody for the second line, with lyrics 'ja tun - nus - tam - me y - lös - nou - se - mus - ta - si'. The third staff contains the melody for the third line, with lyrics 'sii - hen as - ti, kun tu - let kun - ni - as - sa.' The music consists of a series of quarter notes and half notes, with a final double bar line at the end of the third staff.

Kirkolliset toimitukset

ESIRUKOUKSET

Kaste, Avioliittoon vihkiminen, Hautaus

YLISTÄMINEN

Avioliittoon vihkiminen, Hautaus

Kastejumalanpalveluksen esirukous

Förbön vid dopgudstjänst

Esirukous Kaste

2012

D Bm D/A Em/G D^{no chord}

P/E Jumala, taivaan

D Bm Em/G D/F#

ja maan Luo - ja, an - nat e - lä - män Hen - gen.

Em7

Me rukoilemme *NN:n puolesta / niiden puolesta,*

Em7 A/E D add9

jonka/jotka olet ottanut vas - taan kas - tees - sa.

G6 /F# Em7

Varjele *häntä/heidä* Hen - gel - lä - si ek - sy -

F#m7 E7 sus4 Em7 F#

mäs - tä vaarallisessa maa - il - mas - sa.

Bm

Anna *hänen/heidän* oppia tuntemaan sinua y - hä

Bm/A G6

e - nem - män. Varjele *häntä/heidä* elämässä, kuolemassa

ja i - kui - suu - des - sa. Auta meitä iloi -
 ten ja luot - ta - en antamaan *hänelle/heille* turvaa
 ja lä - hei - syyt - tä. Jee - suk - sen ni - mes - sä.
 S Aa - - - men.

Chord symbols: *DΔ/F#*, *G6/B*, *G6*, *Em7*, *Em7*, *A sus4/E*, *A/E*, *Bm*, *Bm/A*, *G6*, *A/E*, *D add9*

Vihkijumalanpalveluksen esirukous

Förbön vid vigselgudstjänst

Esirukous Avioliittoon vihkiminen 1

2012

D Bm D/A Em/G D^{no chord}

P/E Rakkauden Jumala,

Bm

me kiitämme sinua täs-tä päi-väs-tä, sen ilosta ja

Em/G D/F# Em7

o - do - tuk - sis - ta. Me rukoilemme NN:n

A/E D add9

ja NN:n ja heidän avioliit-ton-sa puo-les-ta. Kii-tos

G6 /F# Em7 F#m7

rakkaudesta, jonka he ovat löy - tä - neet toi - sis - saan,

E7sus4 Em7 F#

ja elämästä, jonka he saavat jakaa tois-ten-sa kans - sa.

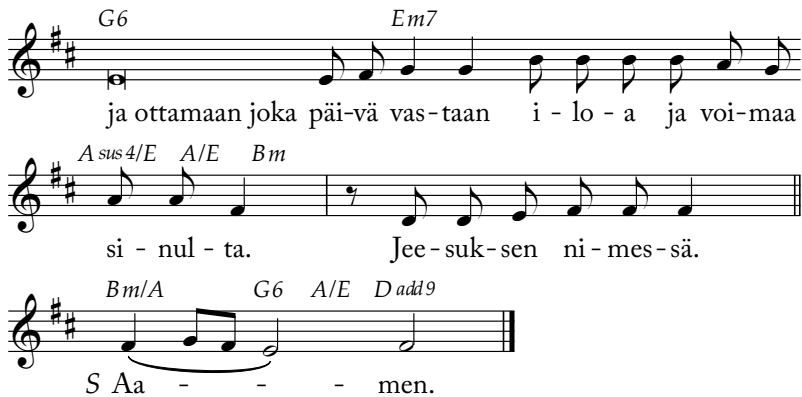
Bm

Kiitos tuesta, jota he saavat antaa ja ot-taa vas - taan.

/A G6 D/F#

Auta heitä antamaan toi - sil - leen an - teek - si

G6 *Em7*
 ja ottamaan joka päi-vä vas-taan i-lo-a ja voi-maa
A sus4/E A/E Bm
 si-nul-ta. Jee-suk-sen ni-mes-sä.
Bm/A G6 A/E D add9
 S Aa - - - men.

Hautausjumalanpalveluksen esirukous

Förbön vid begravningstjänst

Esirukous Hautaus 1

2012

Am7/G

P/E Jumala, me kiitämme sinua elämästä,

B^b6/F *Am7/E* *B^b6/D*

jon-ka an-nat meil - le. Se on ilon ja su-run,

C *Am7*

työn ja le-von täyt-tä-mää. Me kiitämme sinua NN:stä,

B^badd9 *Cadd9*

kaikesta, mitä hän o - li, merkitsi ja an - toi.

Gm7 *Cadd9*

Auta meitä surus - sam-me ja opeta meitä elämään elä -

Dm7 *Gm7* *Cadd9/G*

vi - ä var-ten se aika, joka meillä on jäl - jel - lä.

Am *B^badd9*

Kiitos Pojastasi Jeesuksesta Kristus - ses - ta. Hän avaa

Cadd9 *Gm7*

meille portin ikuiseen e - lä-mään. Kanna meitä tänään

Gm7   *Cadd9*
 ja kaikkina päi-vi-nä, ja kun aikamme koittaa, anna meidän
Dm7   *Gm7*   *C/G*   *C*   *A*   *Dm7*   *C*
 kuol-la rau-has-sa. S Ää - - men.

YLISTÄMISEN JOHDANTO / LOVSÄGELSENS INLEDNING

Avioliittoon vihkiminen / Vigsel

Ylistämisen johdanto 1: B1

Ylistämisen johdanto 2: B2

2011

P/E Y - len - tä - kää sy - dä - men - ne.
A - vat - kaa sy - dä - men - ne.

S Me y - len - näm - me sy - dä - mem - me.
Me a - vaam - me sy - dä - mem - me.

P/E Kiit - tä - kääm - me Ju - ma - laa. *S* Hä - nel - le
Vir - rat - koon kii - tok - sem - me. Ju - ma - lan

yk - sin kuu - luu kii - tos ja kun - ni - a.
ol - koon kii - tos ja kun - ni - a.

PREFAATIO/PREFATIONEN

Avioliittoon vibkiminen / Vigsjel

Prefaation johdanto 1: B1

2011/2015

Cm *Cm/A* *Cm D7*

P/E Totisesti on oikein ylis - tää si - nu - a, kaik-ki -

Gm */F* */E* *A* *D7^{no3}* *Gm*

val - ti - as I - sä, py-hä Ju-ma-la.

Cm *Cm/A*

Sinua me tahdomme kiittää ja y - lis - tää

Gm */F* */E* *A* *D7^{no3}* *Gm*

Her - ram-me Jee - suk-sen Kris-tuk-sen kaut - ta.

Prefaation johdanto 2: B2

Cm *Cm/A* *Cm D7*

P/E Sinulle kuuluu ylistys, Luojamme, elä - män an - ta - ja.

Gm */F* */E* *A* *D7^{no3}* *Gm*

Si - nu - a me tah - dom-me kiit - tää ja y - lis - tää

E^{b7} *D*

Jee - suk-sen Kris-tuk-sen kaut - ta.

Prefaation jatko Avioliittoon vihkiminen

Cm
 Sinä lähetit hänet osoittamaan rak-kau-
Gm *Ab/G Eb/G D/G*
 tesi, jotta ilomme o-li-si täy-del-li-nen.
Cm *D7*
 Rakkautesi kautta maa-il-ma uu-dis-tuu,
Gm /F /E A Am7-5 /G
 ja me voim-me e-lää si-nun
F#° D7 Gm
 tah-to-si mu-kaan.

Prefaation päätös 1: B1

Siksi me tahdomme yhdessä kaik - ki - en
us - kollistesi ja ko - ko taivaallisen jou - kon
kans - sa y - lis - tää si - nun ni - me - ä - si ja
pal - vo - en lau - laa:

Prefaation päätös 2: B2

Kaikkina aikoina, yhdessä kirk - ko - si kans - sa,
tah - dom - me y - lis - tää si - nun ni - me -
ä - si ja pal - vo - en lau - laa:

YLISTÄMISEN JOHDANTO / LOVSÄGELSENS INLEDNING

Hautaus/Begravning

Ylistämisen johdanto 1: B1

Ylistämisen johdanto 2: B2

2011

P/E Y - len - tä - kää sy - dä - men - ne.
A - vat - kaa sy - dä - men - ne.

S Me y - len - näm - me sy - dä - mem - me.
Me a - vaam - me sy - dä - mem - me.

P/E Kiit - tä - kääm - me Ju - ma - laa. S Hä - nel - le
Vir - rat - koon kii - tok - sem - me. Ju - ma - lan

yk - sin kuu - luu kii - tos ja kun - ni - a.
ol - koon kii - tos ja kun - ni - a.

PREFAATIO/PREFATIONEN

Hautaus/Begravning

Prefaation johdanto 1: B1

2011/2015

Cm *Cm/A* *Cm D7*
P/E Totisesti on oikein ylis - tää si - nu - a, kaik-ki -
Gm */F* */E* *A* *D7^{no3}* *Gm*
 val - ti - as I - sä, py-hä Ju-ma-la.
Cm *Cm/A*
 Sinua me tahdomme kiittää ja y - lis - tää
Gm */F* */E* *A* *D7^{no3}* *Gm*
 Her - ram-me Jee - suk-sen Kris-tuk-sen kaut-ta.

Prefaation johdanto 2: B2

Cm *Cm/A* *Cm D7*
P/E Sinulle kuuluu ylistys, Luojamme, elä - män an - ta - ja.
Gm */F* */E* *A* *D7^{no3}* *Gm*
 Si - nu - a me tah - dom-me kiit - tää ja y - lis-tää
Eb7 *D*
 Jee-suk-sen Kris-tuk-sen kaut - ta.

Prefaation jatko Hautaus

Cm
 Sinä olet kanssamme pimeimmäs - sä - kin
Gm *A^b/G* *E^b/G* *D/G*
 laak-sos-sa, jotta emme pel-käi-si mi-tään pa-haa.
Cm *Gm*
 Jeesuksessa Kris-tuk-ses-sa olet il-moit-ta-nut
A^b/G *E^b/G* *D/G* *Cm*
 rak-kau - te - si ja hänen kauttaan olet a - van-nut
D7 *Gm* *F* *E* *A*
 tien val - ta - kun - ta - si rie - muun.
A^m7-5 *D7-9* *D7* *Gm* *D7/G* *Gm*
 Siel - lä saam-me jäl - leen ja - kaa yh - tei-sen lei - vän.

Prefaation päätös 1: B1

Siksi me tahdomme yhdessä kaik - ki - en
us - kollistesi ja ko - ko taivaallisen jou - kon
kans - sa y - lis - tää si - nun ni - me - ä - si ja
pal - vo - en lau - laa:

Prefaation päätös 2: B2

Kaikkina aikoina, yhdessä kirk - ko - si kans - sa,
tah - dom - me y - lis - tää si - nun ni - me -
ä - si ja pal - vo - en lau - laa:

MUSIIKIN LÄHDELUETTELO

Luettelossa mainitaan ensin kunkin sävelmän mahdollinen esiintyminen *Graduale Romanumissa* ja sen jälkeen tärkeimmissä ruotsalaisissa messurikirjoissa uskonpuhdistuksen jälkeen. Useimmat vanhemman aineiston sovitukset, jotka ilmestyivät vuoden 1986 kirkkokäsikirjassa, ovat Harald Göranssonin tekemiä. Vuoden 2017 kirkkokäsikirjan muokkaukset Jumalanpalvelusmusiikki A:n osalta ovat suurimaksi osaksi Gun Palmqvistin tekemiä. Jumalanpalvelusmusiikin A-E suomenkielisistä sovituksista vastaa käännöstyön musiikkityöryhmä: Kira Lankinen, Mikko Peltola, Mikko Rajala, Anne Simonsson sekä Jorma Hannikainen, Samuli Korkealainen, Anna-Mari Kaskinen ja Kimmo Tuomaala. Joidenkin A-sarjan sovitusten pohjana ovat Kaj-Erik Gustafssonin vuoden 1993 suomenkielistä kirkkokäsikirjaa varten tekemät sovitukset.

JUMALANPALVELUSMUSIIKKI A

Kokoontuminen

- Herra, armahda 1: A1, s. 341 Harald Göransson 1969; 1976
- Herra, armahda 2: A2, s. 345 Per-Olof Sjögren 1986
- Herra, armahda 3: A3, s. 346 Trishagion: GR Litanian mukaan S Joseph; 1942; 1976; muok. 1986
- Herra, armahda 3: A3, s. 346 1897 (Agend-Büchleinin mukaan, Nürnberg 1639); 1942; 1976
- Herra, armahda 3: A4, s. 347 Trishagion: GR Litanian mukaan S Joseph; 1942; 1976; muok. 1986
- Herra, armahda 3: A4, s. 347 1897 (Böömin veljien laulukirjan mukaan 1544); 1942; 1976
- Herra, armahda 3: A5, s. 348 Trishagion: GR Litanian mukaan S Joseph; 1942; 1976; muok. 1986
- Herra, armahda 3: A5, s. 348 GR I; Hg/Bj; LCU/LCW; 1697; 1897; 1942; 1976
- Herra, armahda 3: A6, s. 349 Trishagion: GR Litanian mukaan S Joseph; 1942; 1976; muok. 1986
- Herra, armahda 3: A6, s. 350 GR XI; Hg/Bj; LCU/LCW; 1697; 1897; 1942; 1976

Ylistyslaulu 1: Gloria A1 ja Laudamus A1, s. 351, 352	Harald Göransson 1985
Ylistyslaulu 1: Gloria A2 ja Laudamus A2, s. 354	Harald Göransson 1974; 1976
Ylistyslaulu 1: Gloria A3 ja Laudamus A3, s. 357	Missa de angelis 1400–1500-luku
Ylistyslaulu 2: Gloria A3 ja Laudamus A4, s. 360	Eteläafrikkalaisen perinteen inspiroima
Ylistyslaulu 3: Gloria A4 ja Gloria A5 Laudamus A5, s. 364	Gloria A4, A5: GR I; Hg/Bj; LCU/LCW; 1942; muok. 1986; Laudamus: 1897 (Lossius Psalmodian mukaan 1553); 1942; 1976
Ylistyslaulu 4: Gloria A4 ja Gloria A5, s. 366	Gloria A4, A5: GR I; Hg/Bj; LCU/LCW; 1942; muok. 1986
Ylistyslaulu 5: Gloria A5, s. 369	Gloria: GR I; Hg/Bj; LCU/LCW; 1942; muok. 1986
Ylistyslaulu 6: Gloria A6, s. 371	Gloria: GR XI; muok.
Ylistyslaulu 7: Gloria A1 ja Laudamus A9, s. 374, 375	Gloria: Harald Göransson 1985; Laudamus: Egil Hovland 1971, 1976; sov. Mikael Fridén 2016, teksti Rvk 697:8 Olov Hartman
Ylistyslaulu 7: Gloria A7 ja Laudamus A10, s. 377, 378	Gloria: muok. 1986 vanhempien esikuvien mukaan; Laudamus: Curt Lindström 1984, teksti Rvk 697:9 Olov Hartman
Ylistyslaulu 8: Gloria A7 ja Laudamus A11, s. 380, 381	Gloria: muok. 1986 vanhempien esikuvien mukaan; Laudamus: W. H. Ferguson 1919, teksti Rvk 641:7 Staffan Larsson 1963
Ylistyslaulu 9: Gloria A8, s. 382	Gloria: Egil Hovland 1976

Kiitosateria

Ylistäminen (Sursum corda ja Prefaatio), s. 384–402	Cantorinus romanus, tonus solemnis -melodian mukaan; ruotsalaisessa prefaatio-perinteessä yleisesti esiintyvä, 1942; 1976; muok. 2012/2014
--	--

Pyhä 1: A1, s. 403	GR VIII; Hg; LCU/LCW; 1697; 1897; muok. 1976
Pyhä 1: A2, s. 404	GR XV; 1897 (Olof Åströmin mukaan 1818); 1942; muok. 1986
Pyhä 1: A3, s. 405	1897 (Böömin veljien laulukirjan mukaan 1544); 1942; muok. 1976
Pyhä 1: A4, s. 406	GR XVII; Hg/Bj; LCW; 1697; 1942; muok. 1976
Jumalan Karitsa 1: A1, s. 407	Hg; LCU/LCW; 1697; muok. 1976
Jumalan Karitsa 1: A2, s. 408	GR XVIII; Den Svenska psalmboken 1701; 1897; 1942; muok. 1976
Jumalan Karitsa 1: A3, s. 409	GR IX; Hg; muok. 1976
Jumalan Karitsa 1: A4, s. 410	GR XV XVII; Hg/Bj; LCU/LCW; 1697; 1897; 1942; muok. 1976

Lähetäminen

Ylistys 1: A1, s. 411	1897 (Lossius Psalmodian mukaan 1553); 1942; 1976
Ylistys 1: A2, s. 412	1898 (Kirchenordnung Preussenin mukaan 1558); 1942; 1976
Ylistys 1: A3, s. 413	GR XI:n mukaan; Hg; 1697; 1897; 1942; 1976

JUMALANPALVELUSMUSIIKKI B

Herra, armahda 3: B1, s. 416	Fredrik Sixten 2011
Ylistyslaulu 10: Gloria B1 ja Laudamus B1, s. 417, 418	Fredrik Sixten 2011
Ylistäminen, s. 420–438	Fredrik Sixten 2011/2015
Pyhä 1: B1, s. 439	Fredrik Sixten 2011/2015
Jumalan Karitsa 2: B1, s. 440	Fredrik Sixten 2011
Ylistys 1: B1, s. 441	Fredrik Sixten 2014

JUMALANPALVELUSMUSIIKKI C

Herra, armahda 4: C1, s. 444	Perinteinen kreikkalainen
Herra, armahda 5: C2, s. 445	Alan Rees
Ylistyslaulu 11: C1, s. 446	Kevin Mayhew 1998
Ylistäminen, s. 447–458	Birgitta Malmquist 2011; Jörgen Ralphsson 2012; muok. Andreas Söderberg 2014
Pyhä 2: C1, s. 459	Kevin Mayhew 1989; sov. Hans Nyberg 2012
Jumalan Karitsa 3: C1, s. 460	Gordon Rock; sov. Fride Gustavsson
Ylistys 2: C1, s. 461	Andreas Söderberg 2015, alkuteoksen mukaan

JUMALANPALVELUSMUSIIKKI D

Herra, armahda 6: D1, s. 464	Karin Runow 2011; sov. Per Olsson 2015
Ylistyslaulu 12: Gloria D1 ja Laudamus D1, s. 465, 466	Karin Runow 2011/2014
Ylistäminen, s. 467–470	Karin Runow 2011; sov. Tommy Jonsson 2015
Pyhä 3: D1, s. 471	Karin Runow 2011; sov. Karl Wikenstahl 2015
Jumalan Karitsa 4: D1, s. 472	Karin Runow 2011; sov. Per Olsson 2015
Jumalan Karitsa 5: D2, s. 473	Karin Runow 2011; sov. Per Olsson 2015
Ylistys 3: D1, s. 474	Karin Runow 2014; sov. Tommy Jonsson 2015

JUMALANPALVELUSMUSIIKKI E

Herra, armahda 7: E1, s. 478	Per Harling 2014; sov. Hans Nyberg 2015
Ylistyslaulu 13: Gloria ja Laudamus E1, s. 479, 480	Per Harling 2011; sov. Mikael Fridén 2015
Ylistäminen E1, s. 481	Per Harling 1984; sov. Tommy Jonsson 2015
Ylistäminen E2, s. 483	Per Harling 2015; sov. Tommy Jonsson 2015
Pyhä 4: E1, s. 485	Per Harling 1984; sov. Karl Wikenstahl 2015

Jumalan Karitsa 6: E1, s. 487 Per Harling 2014; sov. Hans Nyberg 2015
Ylistys 4: E1, s. 488 Per Harling 2014; sov. Hans Nyberg 2015

MUUT LAULETTAVAT KOHDAT

Kokoontuminen

Johdantosanat (Pyhä 1), s. 492 GR III; 1942
Johdantosanat (Pyhä 2), s. 493 GR XII; 1942
Johdantosanat (Pyhä 3), s. 494 Harald Fryklöf; Missale 1918; 1942
Johdantosanat (Pyhä 4), s. 495 Otto Olsson; Missale 1918; 1942
Johdantosanat 13, s. 496 John Morén 1914; Den svenska mässboken
osa II 1945; 1976; muok. 2012
Päivän rukous: vuorotervehdys, muok. 2014
s. 498

Sana

Halleluja 1, s. 501 Jacques Berthier 1981 © Ateliers et Presses
de Taizé, 712 50 Taizé, Ranska
Halleluja 2, s. 502 Perinteinen
Halleluja 3, s. 502 Fintan O'Caroll ja Christopher Walker 1985,
julkaisija: OCP, 5536 NE Hassalo, Portland,
OR 97213, USA; sov. Johan-Magnus Sjöberg
Halleluja 4, s. 502 Jacques Berthier © Ateliers et Presses de Taizé,
712 50 Taizé, Ranska
Kirkon esirukous:
rukouslause 1, s. 503 Per Harling
Kirkon esirukous:
rukouslause 2, s. 503 Per Harling; sov. Andreas Söderberg 2017
Kirkon esirukous:
rukouslause 3, s. 504 John L. Bell © WGRG Iona 1985

Kirkon esirukous: rukouslause 4, s. 504	Syyriasta, metropoliitta Mar Gregorius Yohanna Ibrahimin välittämä. Laulettiin ekumeenisessa jumalanpalveluksessa Lundin tuomiokirkossa 31. lokakuuta 2016, sov. Andreas Söderberg 2017
Kirkon esirukous 8, s. 506	1897 (vuoden 1541 kirkkokäsikirjan mukaan, keskiajan ja reformaation esikuvia seuraten) 1942; 1976; muok. 2014
Kirkon esirukous 9, s. 512	Harald Göransson 1974; 1976

KIRKOLLISET TOIMITUKSET

Esirukous kaste, s. 520	Per Gunnar Petersson 2012
Esirukous avioliittoon vihkiminen 1, s. 522	Per Gunnar Petersson 2012
Esirukous avioliittoon vihkiminen 3, s. 524	1897; 1942; 1982; muok. 1985 ja 2011
Esirukous hautaus 1, s. 526	Per Gunnar Petersson 2012
Esirukous hautaus 2, s. 528	1897; 1942; 1982; muok. 1985 ja 2011/2014
Ylistäminen (Sursum corda ja Prefaatio), s. 530, 539	Cantorinus romanus, tonus solemniss -melodian mukaan; ruotsalaisessa prefaatioperinteessä yleisesti esiintyvä; 1942; 1976; muok. 2012/2014
Ylistäminen (Sursum corda ja Prefaatio), s. 535, 544	Fredrik Sixten 2011/2015

LYHENTEET

GR	Graduale Romanum; messun järjestysnumero merkitty roomalaisin numeroin
Hg	Höghandskriften n. vuodelta 1541
Bj	Bjuråkerhandskriften n. vuodelta 1541
LCU	Liber Cantus Upsaliensis 1620
LCW	Liber Cantus Wexionensis 1623
1697	Den svenska psalmboken 1697
1897	Musiken till Svenska mässan 1897
1942	Den svenska mässboken, osa I 1942
1976	Gudstjänstordning 1976, osa II Musik
1982	Musik till Kyrkliga handlingar 1982
1986	Den svenska kyrkohandboken Musik 1986